

АГАТА КРИСТИ АФЕРАТА В СТАЙЛС

Част 1 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: Васил Антонов, 1991

chitanka.info

ГЛАВА 1

АЗ ПРИСТИГАМ В СТАЙЛС

Големият интерес сред обществото към така наречения на времето „случай Стайлс“ бе вече по-утихнал. Въпреки това, поради широката, макар и незавидна слава, съпътствувала тази история, бях помолен, от една страна от приятеля ми Еркюл Поаро, а от друга — от самото семейство, да я напиша. По този начин искахме веднъж завинаги да сложим край на слуховете, които все още се ширеха.

Смятам накратко да изложа обстоятелствата, по силата на които бях въвличен в тази история.

След раняване на фронта ме върнаха в родината. Прекарах няколко потискащи месеца в някакъв дом за възстановяване, а после получих още един месец отпуск по болест. Понеже нямах близки роднини или приятели, бях започнал вече да си блъскам ума какво да правя, когато се натъкнах на Джон Кавендиш. Не можеше да се каже, че се бяхме срещали много често през последните няколко години. Дори не можеше да се каже, че го познавах твърде добре. Освен това беше поне с петнадесетина години по-възрастен от мен, макар човек трудно можеше да му даде и четиридесет и пет. Като юноша често бях посещавал Стайлс, имението на майка му в Есекс.

Поразприказвахме се за доброто старо време и срещата ни завърши с това, че той ме покани да прекарам отпуска си в Стайлс.

— Майка ми ще се зарадва да ви види, особено след всичките тези години — добави той.

— Тя добре ли е? — попитах аз.

— О, да. Сигурно сте чули, че се е омъжила отново?

Опасявам се, че изобщо не успях да прикрия изненадата си. В спомените ми мисис Кавендиш, омъжила се за бащата на Джон, тогава вдовец с двама сина, беше жена на средна възраст с приятна външност. Сега трябваше да е най-малко вече на седемдесет. Пред очите ми изплува образът на енергична и властна жена, ползваща се с леко скандална известност сред благотворителните и светските кръгове,

която обожаваше да открива разпродажби и да се показва като щедрата гранд дама. Тя наистина притежаваше голяма щедрост, подплатена от значително състояние, което изцяло ѝ принадлежеше.

Провинциалното им имение, Стайлс Корт, беше закупено от мистър Кавендиш някъде в началото на съпругеския им живот. Той до такава степен се бе оказал под влиянието на жена си, че на смъртното си легло ѝ завеща имението, както и по-голямата част от състоянието си; подобно разпределение беше явна несправедливост спрямо двамата му сина. Но втората им майка винаги бе проявявала голяма щедрост към тях; тъй като по време на втората сватба на баща си са били съвсем малки, фактически те винаги са я смятали за своя собствена майка.

По-малкият брат, Лорънс, бе имал крехка младост. Той завърши медицина, но не след дълго изостави лекарската професия, за да се установи в имението и да се отдаде на литературните си амбиции; не си спомням обаче стиховете му да са се ползували с някакъв успех.

Джон практикува известно време като адвокат, но в крайна сметка се отдаде на по-безметежния живот на провинциален скуайър. Бе се оженил преди две години и заживя със съпругата си в Стайлс, макар у мен да се таеше подозрението, че той би искал майка му да увеличи издръжката, за да може да се отдели в свой дом. Ала мисис Кавендиш не допускаше друг да се меси в плановите ѝ, като винаги очакваше всички да се съобразяват с тях; в този случай тя наистина държеше най-важните конци в ръцете си — тези на кесията.

Джон забеляза изненадата ми при вестта за повторната женитба на майка му и се усмихна малко тъжно:

— Да не ви говоря пък на какво чудо случихме! — каза с горчиво раздражение той. — Мога да ви кажа, Хейстингс, че животът ни стана истинско изпитание. А пък Иви... помните ли я?

— Не.

— А, тя май дойде след вас. Та тя е дясната ръка на майка ни, нейната компаньонка. Не е някоя красавица, но иначе е огън момиче.

— Какво бяхте започнали да казвате?

— О, за онзи нехранимайко! Никой не го знае откъде се взе, но се представи като втори братовчед или нещо подобно на Иви, макар самата тя като че ли не искаше много да се разчува за роднинството им. Този човек е пълна нула, това е ясно за всеки. Има огромна черна

брада и носи лачени ботуши по всяко време! Ама майка ни веднага му хвърли око и го нае за секретар — нали я знаете как постоянно трябва да се разправя с по стотици дружества наведнъж?

Кимнах с глава.

— А когато дойде войната, те станаха хиляди. Ясно, че той й беше нужен. Само че преди три месеца всички щяхме да получим удар, когато тя изведнъж ни каза, че са се венчали с Алфред! Той трябва да е поне с двадесет години по-млад от нея! На всички е ясно защо е цялата тази работа — решил е да се сдобие с богатство. Но какво можеше да се направи? Тя сама си е господарка и реши да се омъжи за него.

— Навярно вие всички страдате от това.

— Да страдаме ли? Че ние сме на края на силите си!

И така, три дни по-късно аз слязох от влака в Стайлс Сейнт Мари — малка и някак си нелепа гаричка, която като че ли нямаше никакво сериозно оправдание за съществуването си, но независимо от това се мъдреше наред зелените ливади и селски пътища. Джон Кавендиш ме очакваше на перона и ме заведе до колата.

— Имам още някоя и друга капка бензин — каза той. — Дължа го най-вече на майка ми и нейните ангажименти.

Селото Стайлс Сейнт Мари се намираше на около две мили от гаричката, а имението Стайлс Корт беше на още една миля от другата му страна. Беше спокоен и топъл юлски ден. Като гледаше човек равните поля на Есекс, простиращи се така зелени и мирни под следобедните слънчеви лъчи, трудно можеше да се повярва, че недалеч оттук войната следваше своя предначертан път. Почувствувах се така, сякаш бях попаднал в друг свят. Като завивахме покрай портата, Джон се обади:

— Боя се, че тук ще ви се стори доста тихо, Хейстингс.

— Но приятелю, точно от това имам нужда.

— Да, наистина, не е лошо, ако на човек му се иска да се поотпусне. Самият аз водя обучението на доброволците два пъти седмично, а освен това помагам и в стопанствата. Жена ми редовно върши стопанска работа. Всяка сутрин става в пет, за да издои кравите и не спира чак до обяд. По принцип животът тук никак не е лош, стига да не беше този Алфред Ингълторп! — Той внезапно спря колата и

погледна часовника си. — Чудя се дали ще имаме време да приберем Синтия. Май не, защото тя сигурно вече е тръгнала, от болницата.

— Синтия? Но това не е съпругата ви, нали?

— Не, Синтия е под закрилата на майка ми — дъщеря на нейна съученичка, която се омъжила за някакъв непрокопсаник адвокат. Преди смъртта си пропилял всичко и така момичето останало сираче и без пукнат грош. Майка ми прояви милосърдието си и така от две години Синтия е като член на семейството. Работи в болницата Ред крос в Тадминстър, на седем мили от нас.

При последните му думи колата спря пред един чудесен стар дом. Дама в дебела вълнена пола се беше навела над розите и се изправи, като ни забеляза.

— Здравей, Иви! Ето го нашият ранен герой. Мистър Хейстингс — мис Хауърд.

Мис Хауърд стисна ръката ми изключително крепко, дори болезнено. Останах впечатлен от сините очи наред обветреното ѝ лице. Тя беше жена на около четиридесет, с привлекателна външност и дълбок глас, почти мъжки по тембър; тялото ѝ беше доста едро, а и нозете ѝ, обути в грубовати ботуши, съвсем съответстваха на размерите му. Не след дълго открих, че маниерът ѝ на говорене се отличава с оскъдността на телеграфния стил.

— Плевелите растат — подпалена къща. Не можеш да смогнеш. Направо затискат. Внимателно трябва.

— Уверявам ви, че ще ми достави огромно удоволствие, ако мога с нещо да ви помогна — отвърнах аз.

— Няма нужда. Никаква полза. Само дето после ще съжалявате.

— Ти си истински циник, Иви — каза Джон със смях на уста. — Къде ще прием чай днес — вътре или навън?

— Навън. В такова хубаво време кой ще се вре вътре?

— Хайде, стига си градинарствала за днес. „Работникът заслужава своята заплата.“^[1], нали знаеш. Ела да се подкрепиш.

— Добре — отвърна мис Хауърд, сваляйки ръкавиците си, — май ще се съглася с вас.

Тя се запъти покрай дома към мястото, където бяха сервирани чаят и закуските — под сянката на огромен явор.

От плетените кресла се надигна една фигура и направи няколко крачки към нас.

— Съпругата ми, Хейстингс — каза Джон.

Никога няма да забравя първия път, когато видях Мари Кавендиш. Няма да забравя високата ѝ, стройна фигура, очертана на фона на ярката светлина; живото усещане за тлеещ огън, който като че ли намираще израз единствено в нейните светлокафяви, забележителни очи, различни от очите на всяка друга жена, която съм познавал; напрежението в нейната неподвижност, което не можеше да не издаде лудешкия и волен дух на едно изискано и благородно тяло — всички тези неща оставиха белег в паметта ми, сякаш някой ме бе докоснал с горещо желязо. Няма да ги забравя никога.

Тя ме поздрави приятно със своя нисък и ясен глас, а аз се отпуснах в плетеното кресло с чувство на удовлетвореност, че приех поканата на Джон. Мисис Кавендиш ми поднесе чай и малкото думи, които тя кротко изрече, още повече засилиха първоначалното ми впечатление, че тя бе една изключително очарователна жена. Компанията на внимателния слушател винаги действа стимулиращо и аз шеговито разказах някои случки от дома за възстановяване, като за голяма своя радост установих, че моята домакиня изпита огромно удоволствие от начина, по който го направих. Що се отнася до Джон, колкото и голям добряк да бе той, човек едва ли можеше да го причисли към хората, които умеят да разговарят интересно.

В този момент добре познат глас долетя откъм отворения френски прозорец, намиращ се наблизо:

— Значи ти ще пишеш на принцесата след чая, Алфред, нали? Аз пък ще пиша на лейди Тадминстър за втория ден. А дали да не изчакаме, докато получим отговор от принцесата? Ако тя ни откаже, тогава лейди Тадминстър би могла да го открие първия ден, а мисис Кросби — втория. А след това и дукесата — тя пък е за училищното празненство.

Последва мърморенето на мъжки глас, след което мисис Ингълторп изчурулика в отговор:

— Да, Алфред, разбира се. След чая ще бъде много добре. Така хубаво обмисляш всичко, мили Алфред.

Френският прозорец се отвори още по-широко и една приятна и белокоса възрастна дама с малко властно изражение на лицето прекрачи навън върху тревата. След нея се появи мъж, в чието

поведение се долавяше почтително отношение. Мисис Ингълторп ме приветствува бурно:

— Господи, нима не е прекрасно да ви види човек след всичките тези години, мистър Хейстингс? Алфред, мили, мистър Хейстингс — а това е съпругът ми.

Огледах „милият Алфред“ с любопитство. Без съмнение у него имаше нещо странно. Вече не се чудех защо Джон не одобрява брадата му. Стори ми се, че не бях виждал по-дълга и по-черна брада от неговата. Носеше пенсне със златни рамки, а цялата му фигура излъчваше някаква скованост. Хрумна ми, че вероятно би изглеждал по-уместно на сцена, защото появата му в действителния живот будеше недоумение. Гласът му беше доста приглушен и мазен. Подаде ми вдървена ръка и каза:

— За мен е удоволствие, мистър Хейстингс. — След това се обърна към съпругата си: — Емили, мила, тази възглавничка ми се струва малко влажна.

Тя обърна към него грейналото си от любвеобилност лице, докато той, демонстрирайки най-нежна загриженост, замени въпросната възглавничка с друга. Странна беше заслепеността на тази иначе благоразумна жена!

Присъствието на мистър Ингълторп като че ли метна пелена от съдържаност и прикрита враждебност върху цялата компания. Мис Хауърд пък дори и не се стараеше да прикрива чувствата си. Само мисис Ингълторп сякаш не забелязваше нищо необичайно. Прежната ѝ словоохотливост не бе изгубила нищо от изминалите години и от устата ѝ се сипеше несекващ поток от думи, главно във връзка с предстоящата разпродажба, която тя организираше и която предстоеше да се проведе в скоро време. От време на време тя се обръщаше към съпруга си, за да уточни дни и дати. Той не измени на своя бдителен и внимателен маниер ни за минутка. Още от самото начало у мен се загнезди силна ненавист спрямо него, а аз се гордея с факта, че обикновено първите ми впечатления са доста непогрешими.

Не след дълго мисис Ингълторп се обърна, за да даде нареждания на Ивлин Хауърд относно някакви писма и тогава съпругът ѝ ме заговори с особения си глас:

— Вие имате професията на военен, така ли, мистър Хейстингс?

— Не, преди войната работех в Лойдс.

— А възнамерявате ли да се върнете пак там, когато свърши?

— Навярно. Или там, или ще започна всичко отначало.

Мари Кавендиш се наведе напред:

— Какво в действителност бихте избрали като професия, ако можехте да следвате влечението си?

— Ами... зависи.

— Нямате ли някакво тайно хоби? — попита тя. — Кажете ми, привлича ли ви нещо? Всеки го тегли нанякъде, и то все към абсурдни неща.

— Ще ми се присмееете.

Тя се усмихна.

— Навярно.

— Ами... винаги тайно ми се е искало да стана детектив!

— Истински? Скотланд ярд? Или Шерлок Холмс?

— О, Шерлок Холмс, разбира се. Но вижте какво, това ме влече съвсем сериозно и много силно. Преди време в Белгия срещнах един прочут детектив и се запалих от него. Той е едно чудесно дребно човече. Казваше, че добрата детективска работа е просто въпрос на метод. И моята система е изградена върху това — макар и да не съм направил кой знае какво досега. Той е забавно човече — голямо конте, но с чудесен ум.

— Харесвам добри детективски истории — обади се мис Хауърд. — Ама пишат и много боклук. Престъпникът в последната глава. Да объркват всички. В живота веднага ще се сетиш още отначало.

— Има много неразкрити престъпления — отвърнах аз.

— Не говоря за полицията, а за тези, дето са замесени. Семейството. Тях не можеш излъга. Те ще се сетят.

— Значи — казах аз удивен — вие смятате, че ако край вас стане престъпление, да кажем убийство, вие веднага ще можете да посочите убиеца?

— Ами да. За доказване пред адвокатите може и да не стане, но съм сигурна, че ще го позная. Ще го усетя с върха на пръстите си, ако се приближи към мен.

— Може да е и „тя“ — подхвърлих аз.

— Може. Но убийството е насилие. По подходя на мъж.

— Не и когато става въпрос за отровителство — стресна ме звънкият глас на мисис Кавендиш.

— Вчера доктор Бауърстейн разказваше, че понеже по принцип медицинският персонал не познава по-редките отрови, вероятно има безброй неподозирани случаи на отровителство.

— Що за мрачна тема за разговор, Мари! — извика мисис Ингълторп. — Чувствувам се така, сякаш някой се разхожда върху гроба ми. О, ето я и Синтия!

Девойка в униформа на доброволка от медицинските части притича през ливадата.

— Днес закъсняваш, Синтия. Това е мистър Хейстингс — мис Синтия Мърдок.

Синтия Мърдок беше свежо младо създание, изпълнена с живот и енергия. Тя отметна малката си униформена шапчица и аз се възхитих от едрите къдрици на кестенявата ѝ коса, както и от изящната бяла ръка, която тя протегна за чая си. Ако очите и миглите ѝ бяха тъмни, тя можеше да минава за красавица.

Настани се на земята, близо до Джон, а когато ѝ подадох чинийка със сандвичи, тя ми се усмихна мило.

— Седнете тук долу, на тревата. Толкова е хубаво.

Подчиних се и подгънах колене.

— Работите в Тадминстър, нали, мис Мърдок?

Тя кимна.

— Изкупувам си греховете.

— Значи ви тормозят там? — попитах я на шега.

— Само да се опита някой! — извика тя с достойнство.

— Моя братовчедка също работи в болница — отбелязах аз. — Тя изпитва ужас от „сестрите“.

— Не се учудвам. Те нямат равни на себе си, мистър Хейстингс. Просто нямат равни! Представяте ли си? Слава богу, аз не съм им подчинена. Работя в аптеката.

— Колко хора отравяте? — попитах аз с усмивка.

Синтия също се усмихна.

— О, стотици! — отвърна тя.

— Синтия! — извика мисис Ингълторп. — Мислите ли, че ще можете да ми напишете няколко бележки?

— Разбира се, лелю Емили.

Тя веднага скочи на крака и нещо в маниера ѝ издаде подчиненото положение, в което тя явно се намираше, както и това, че колкото и добросърдечна да бе по принцип мисис Ингълторп, тя не би позволила то да се забрави.

Домакинята ми се обърна към мен.

— Джон ще ви покаже стаята. Вечерята е в седем и половина. От известно време се въздържахме да вечеряме късно. И лейди Тадминстър, съпругата на нашия депутат — тя е дъщеря на покойния лорд Аботсбъри — прави така. И тя мисли като мен, че човек трябва да дава пример за икономичност. Ние напълно съзнаваме, че се намираме във война — нищичко не хвърляме. Дори всяко късче хартия се прибира и се изпраща с торби.

Изразих възхищението си, а след това Джон ме заведе в къщата — нагоре по широкото стълбище, което по средата се разклоняваше наляво и надясно към различните крила на сградата. Стаята ми се намираше в лявото крило и гледаше към парка.

Джон ме остави и няколко минути по-късно го видях от прозореца да върви през тревата ръка за ръка със Синтия Мърдок. Чух мисис Ингълторп нетърпеливо да се провиква „Синтия“, при което девойката се сепна и хукна обратно към къщата. В същия момент някакъв човек се измъкна от сянката на едно дърво и бавно се запъти в същата посока. Беше на около четиридесет, доста мургав и с меланхолично изражение на гладко избръснатото си лице. Имаше вид на човек, обладан от силно възмущение. Погледна към прозореца ми, когато мина покрай него и аз го разпознах, макар да се бе променил за петнадесетте години от последната ни среща. Това беше по-малкият брат на Джон, Лорънс Кавендиш. Попитах се какво ли е накарало лицето му да придобие този особен израз.

След това го прогоних от мислите си и се върнах към собствените си дела.

Вечерта премина доста приятно; в онази нощ сънувах загадъчната Мари Кавендиш.

Утрото на следващия ден беше ясно и слънчево и аз бях изпълнен с очаквания за приятен престой в този дом.

Срещнах мисис Кавендиш едва по обяд, когато тя пожела да ме изведе на разходка, и ние прекарахме очарователен следобед в скитане из гората, като се върнахме чак към пет.

Когато влязохме в просторното преддверие, Джон повика и двама ни в салона за пушене. По израза на лицето му веднага разбрах, че се е случило нещо обезпокоително. Последвахме го и той затвори вратата зад нас.

— Виж какво, Мари, станала е някаква дяволска история. Иви се е скарала с Алфред Ингълторп и си е грабнала багажа.

— Иви? Грабнала си багажа?

Джон мрачно поклати глава.

— Да. Виж какво, тя отиде при майка ми и... А, ето я и самата нея.

Мис Хауърд влезе в салона. Устните ѝ бяха здраво стиснати, а в ръката си носеше малък куфар. Изглеждаше развълнувана и решена на всичко, както и малко наежена, като таралеж, готов за отбрана.

— Както и да е — викна тя, — поне казах каквото мисля!

— Моя мила Ивлин — извика мисис Кавендиш, — това не може да бъде!

Мис Хауърд навъсено поклати глава.

— Може, и още как! Страхувам се, че казах на Емили някои неща, дето тя няма бързо да забрави или прости. Дано поне малко се е поуспокоила. Макар че може всичко да е вятър работа. Казах ѝ направо: „Ти си вече стара жена, Емили, а няма по-голям глупак от стария глупак! Онзи човек е с двадесет години по-млад от теб и хич не се заблуждавай за какво се е оженил за теб. За пари! Виж какво, не му давай прекалено много. Фермерът Рейкс има млада женичка. Попитай го твоя Алфредчо колко време прекарва там.“ Тя се вбеси. И как няма! Продължих: „Аз само те предупреждавам, макар че може и да не ти харесва. Този човек ще те убие в леглото и окото му няма да мигне. Не е стока. Можеш да ми говориш каквото си искаш, но помни какво ти казвам. Той не е стока!!“

— А тя какво каза?

Мис Хауърд направи много изразителна гримаса.

— „Миличкият Алфред, скъпият Алфред, противни клевети, противни лъжи, противна жена“, аз да съм обвинявала „нейния мил съпруг“! Колкото по-скоро се махна оттук, толкова по-добре. Тръгвам си.

— Но не веднага, нали?

— Още в този миг!

За минута седнахме и се втренихме в нея. Най-накрая Джон, след като се убеди, че увещанията му не помагат, стана и отиде да провери разписанието на влаковете. Съпругата му го последва, като повтаряше, че ще опита да убеди мисис Ингълторп да размисли.

Когато тя напусна салона, лицето на мис Хауърд се смени. Наведе се към мен и каза с вълнение в гласа:

— Мистър Хейстингс, вие сте честен човек. Мога ли да ви се доверя?

Това малко ме стресна. Тя постави ръка върху моята и сниши гласа си до шепот:

— Грижете се за нея, мистър Хейстингс. Бедничката ми Емили. Всички са ужасни акули, всички. О, знам какво говоря. Всички са я закъсали за пари и само гледат как да ѝ ги измъкнат. Пазех я, доколкото можех. Сега като си замина, те ще се нахвърлят отгоре ѝ.

— Разбира се, мис Хауърд — казах аз. — Ще направя всичко по силите си, но си мисля, че вие просто сте разстроена и преуморена.

Тя ме прекъсна, като бавно размаха пръст.

— Млади човече, трябва да ми вярвате. Живяла съм повече от вас на този свят. Искam само да си отваряте очите. Ще видите какво имам предвид.

Шумът от колата нахлу през отворения прозорец; мис Хауърд стана и се отправи към вратата. Отвън се чуваше гласът на Джон. С ръка на дръжката на вратата, тя обърна глава през рамо и се обърна към мен:

— И най-вече, мистър Хейстингс, наблюдавайте онзи дявол — мъжа ѝ!

Нямаше време за нещо повече. Мис Хауърд беше погълната от шумния хор на протести и сбогувания. Ингълторпови не се появиха.

След като колата потегли, мисис Кавендиш внезапно се откъсна от групата, пресече алеята и се насочи през ливадата, за да посрещне висок човек с брада, който явно идваше към къщата. Бузите ѝ поруменияха, когато му подаде ръката си.

— Кой е този? — рязко попитах аз, тъй като инстинктивно изпитах недоверие към него.

— Това е доктор Бауърстейн — обади се Джон.

— А кой е доктор Бауърстейн?

— Отседнал е в селото, за да се лекува след тежка нервна криза. Специалист от Лондон; много умен човек — струва ми се, че е един от най-големите живи експерти по отровите.

— Освен това е голям приятел на Мари — додаде неуморимата Синтия.

Джон Кавендиш се намръщи и смени темата.

— Хайде да се поразходим, Хейстингс. Цялата тази работа никак не ми харесва. Може винаги да е държала рязък тон, но в цяла Англия няма по-верен приятел от Ивлин Хауърд.

Той пое по пътеката сред дърветата и ние се спуснахме в селото през гората, която ограждаше единия край на имението.

Когато на връщане минавахме през една от портите, някаква хубавичка жена с вид на циганка, идваща срещу ни, кимна и се усмихна.

— Симпатична девойка — одобрително отбелязах аз.

Джон се навъси.

— Това беше мисис Рейкс.

— Онази, за която мис Хауърд...

— Точно тя — отвърна Джон с малко ненужна рязкост.

Помислих си за белокосата стара жена в големия дом, за това палаво лице, което току-що ни се бе усмихнало, и някаква студена тръпка на лошо предчувствие премина по мен. Отхвърлих я веднага.

— Стайлс наистина е чудесно място — казах на Джон.

Той кимна доста мрачно.

— Да, прекрасно имение. Някой ден ще бъде мое. Дори още сега би трябвало да ми принадлежи по право, стига баща ми да беше направил свястно завещание. И тогава нямаше да бъда така закъсал, както съм сега.

— Закъсали сте, така ли?

— Драги ми Хейстингс, няма да крия от вас, че умът ми не стига откъде да намеря и едно пени.

— Не може ли брат ви да ви помогне?

— Лорънс ли? Той отдавна е профукал и последната си пара, за да публикува глупави стихове в лъскави подвързии. Не, ние сме опрели до просияшка тояга. Длъжен съм да призная, че майка ми винаги е била много добра към нас. Поне доскоро. Откакто обаче се омъжи... — той замълча и се намръщи.

Тогава за пръв път почувствувах, че заминаването на Ивлин Хауърд бе лишило атмосферата от нещо, което трудно можеше да се определи. Присъствието ѝ вдъхваше сигурност. Сега тази сигурност липсваше и наоколо бе започнало да витае неприятното чувство на подозрителността. Зловещото лице на доктор Бауърстейн отново изплува пред погледа ми и ме полазиха тръпки. Мислите ми се изпълниха със смътни подозрения към всеки и към всичко. За секунда през съзнанието ми премина предчувствие за приближаващо зло.

[\[1\]](#) Лука, 10.7 (Бел прев.) [↑](#)

ГЛАВА 2

ШЕСТНАДЕСЕТИ И СЕДЕМНАДЕСЕТИ ЮЛИ

Бях пристигнал в Стайлс на 5 юли. Сега пристъпвам към случилото се на 16 и 17 от същия този месец. За удобство на читателя ще преразкажа тогавашните събития по възможно най-точен начин. Впоследствие те бяха разкрити на процеса в резултат на дълги и отегчителни кръстосани разпити.

Няколко дни след заминаването на Ивлин Хауърд получих писмо от нея, в което тя ми съобщаваше, че започнала работа като медицинска сестра в голямата болница в Мидлингъм — индустриален град на около петнадесет мили от Стайлс, — като същевременно ме молеше да ѝ се обадя, ако мисис Ингълторп покажеше някакво желание за сдобряване.

Единственото нещо, което помрачаваше покоя на мирните ми дни, беше необичайното, а според мен и абсолютно необяснимо предпочитание на мисис Кавендиш към компанията на доктор Бауърстейн. Не мога да си представя какво виждаше тя у него, но постоянно го канеше в имението, като често излизаха заедно на дълги разходки. Длъжен съм да призная, че ми беше изключително трудно да открия в него нещо привлекателно.

Шестнадесети юли се падаше в понеделник. Беше ден на шумна бъркотия. Прочутата разпродажба се бе състояла в събота и във връзка с това събитие вечерта предстоеше забава, на която мисис Ингълторп трябваше да рецитира поема за войната. Цяла сутрин всички бяхме заети с подреждането и украсяването на селската зала, където щеше да бъде събитието. Обядвахме късно и си направихме следобедната почивка в градината. Забелязах нещо необичайно в поведението на Джон. Стори ми се много развълнуван и неспокоен.

След чая мисис Ингълторп отиде да си полегне преди вечерната си проява, а аз поканих Мари Кавендиш на тенис.

Някъде към седем без четвърт мисис Ингълторп ни извика да не закъсняваме, понеже щяхме да вечеряме по-рано тази вечер. Всички се засуетихме, за да се приготвим навреме; и преди да привърши вечерята, колата вече чакаше пред вратата.

Забавата премина при голям успех, като рецитацията на мисис Ингълторп предизвика бурни аплодисменти. Имаше и няколко живи картини, в които взе участие и Синтия. Тя не се върна с нас, понеже беше поканена на вечеря от приятелките си, с които се бе появила в живите картини.

На следното утро мисис Ингълторп остана в леглото до закуска, тъй като беше доста уморена; ала към 12.30 се появи в най-бодро настроение и ни повлече заедно с Лорънс на празничен обяд.

— Такава очарователна покана от мисис Ролестън. Тя, знаете, е сестрата на лейди Тадминстър. Ролестънови са дошли тук заедно, с Уилям Завоевателя — едни от най-старите фамилии.

Мари се бе извинила под претекста за ангажимент с доктор Бауърстейн.

Обедът премина много приятно, а когато си тръгнахме, Лорънс предложи на връщане да минем през Тадминстър, което се намираше на не повече от миля встрани от пътя ни, и да посетим Синтия в нейната аптека. Мисис Ингълторп отвърна, че това е прекрасна идея, ала тъй като ѝ се налагало да напише няколко писма, щяла да ни остави там, а после можело да се върнем заедно със Синтия в двуколката.

Портиерът на болницата ни задържа, защото му се бяхме сторили подозрителни, докато не се появи Синтия, за да гарантира за нас. В дългите си бели дрехи тя изглеждаше много сдържана и симпатична. Заведе ни в своята светая светих и ни представи на колежката си — личност, която внушаваше страхопочитание и към която Синтия весело се обръщаше с името „Нибс“.

— Колко много шишета! — възкликнах аз, като обгърнах с поглед стаичката. — Наистина ли знаете какво има във всяко от тях?

— Кажете нещо оригинално — изпъшка Синтия. — Няма човек, който да дойде тук и да го пропусне. Вече сме замислили да дадем награда на първия, който не каже: „Колко много шишета!“ Зная и какво е следващото, което ще кажете: „Колко души сте отровили?“

Признах се за виновен със смях на уста.

— Само ако знаехте колко лесно е да отровиш някого по погрешка, нямаше да се шегувате с това. Хайде да пием чай. Онзи шкаф е пълен с най-различни тайни. Не, Лорънс, това е шкафът с отровите. Големия шкаф там, точно той.

Пихме чай в бодро настроение, а след това помогнахме на Синтия да измие съдовете. Тъкмо оставяхме последната лъжичка, когато на вратата се почука. Лицата на Синтия и Нибс изведнъж се вкамениха в строги и сурови изражения.

— Влез — каза Синтия с остър и делови тон.

Появи се младичка и доста поуплашена санитарка и подаде някакво шише на Нибс, която я насочи с ръка към Синтия, изричайки енигматичните думи:

— В действителност можете да смятате, че днес не съм тук.

Синтия пое шишето и го огледа със строгостта на съдия.

— Трябвало е да се изпрати още сутринта.

— Сестрата много съжалява. Просто е забравила.

— Не е зле сестрата да прочита нарежданията на вратата от време на време.

От изражението на младичката санитарка разбрах, че не съществуваше и най-малката вероятност тя да поеме риска да предаде тези думи на ужасната „Сестра“.

— Което означава, че не може да се приготви преди утре сутринта — заключи Синтия.

— Няма ли някаква възможност да го получим тази вечер?

— Както добре знаете — великодушно каза Синтия — ние сме много заети, но ако ни остане малко време, ще го приготвим.

Санитарката се оттегли, а Синтия бързо взе една стъкленица от лавицата, напълни шишето и го постави отвън, на масичката до вратата.

Аз се разсмях.

— Трябва да се поддържа дисциплината, така ли?

— Точно така. Елате на нашата малка тераса. От нея можете да видите всички външни отделения.

Последвах Синтия и приятелката ѝ навън и те ми показаха различните отделения. Лорънс не дойде, но след няколко минути Синтия го повика през рамото си да се присъедини към нас. После хвърля поглед към часовника си.

— Нямаме друга работа, нали, Нибс?

— Не.

— Чудесно. Значи можем да заключваме и да си вървим.

В онзи следобед видях Лорънс в съвсем друга светлина. В сравнение с Джон той беше личност, която много трудно се поддаваше на опознаване. Беше антипод на брат си в почти всяко отношение, необикновено свенлив и затворен. При все това поведението му излъчваше определено очарование и си помислих, че ако човек го опознае наистина добре, би могъл да изпита към него и по-дълбоки чувства. У Синтия също имаше определена смутеност, а и тя на свой ред се стесняваше от него. Но в онзи Следобед те и двамата бяха много весели и бъбреха помежду си като две деца.

Докато карахме през селото се сетих, че ми трябва няколко марки, затова спряхме пред пощата.

На излизане от сградата се сблъсках с дребно човече, което тъкмо връхлиташе навътре. Отдръпнах се, за да се извиня, когато внезапно, със силно възклицание, той ме сграбчи в прегръдките си и ме целуна сърдечно.

— Mon ami Хейстингс! — провикна се той. — Но това наистина е mon ami Хейстингс!

— Поаро! — възкликнах аз. Обърнах се към двуколката. — Това е много приятна среща за мен, мис Синтия. Това е моят стар приятел мосю Поаро, когото не съм виждал от години.

— О, ние познаваме мосю Поаро — весело отвърна Синтия. — Но не знаехме, че ви е приятел.

— Да, наистина — каза Поаро със сериозен глас. — Познавам мадмоазел Синтия. Присъствието си тук дължа на благородството на добрата мисис Ингълторп. — След като го изгледах изпитателно, той додаде: — Да, приятелю, тя бе така любезна да предложи гостоприемство на седмина мои съотечественици, които, уви, са били принудени да напуснат собствената си родина. Ние, белгийците, винаги ще ся спомняме за това с благодарност.

Поаро беше дребно човече с необикновена външност. Едва ли беше по-висок от метър и шестдесет, но в осанката му имаше силно изявено достойнство. Главата му наподобяваше яйце и той винаги я накланяше на една страна. Имаше сиви мустаци, които носеше по военному. Спретнатостта на дрехите му беше просто невероятна.

Струва ми се, че една пращинка би му причинила повече болка, отколкото огнестрелна рана. При все това този чудат наконтен човечец, който, със съжаление забелязах, сега накуцваше, навремето се е славел като един от най-почитаните служителя на белгийската полиция. Детективският му нюх е бил толкова непогрешим, че благодарение на него той бе постигал невероятни успехи, разкривайки най-заплетените случаи на своето време.

Посочи ми скромния дом, обитаван от него и неговите съотечественици и аз обещах скоро да го посетя. След това той със замах вдигна шапката си за поздрав към Синтия и ние потеглихме.

— Много мил човечец — каза Синтия. — Не знаех, че го познавате.

— Отдавали сте гостоприемство на една знаменитост, без да го съзнавате — отвърнах аз.

По целия път към имението им разказвах за различните подвизи и победи на Еркюл Поаро.

Завърнахме се в чудесно настроение. Тъкмо влязохме в преддверието и мисис Ингълторп отвори вратата на будоара си. Беше зачервена и имаше разтревожен вид.

— О, вие ли сте това — каза тя.

— Случило ли се е нещо, лельо? — попита Синтия.

— Абсолютно нищо — отсече мисис Ингълторп. — Какво да се е случило?

След това тя зърна прислужницата Доркас да влиза в трапезарията и ѝ извика да донесе няколко марки в будоара.

— Да, госпожо. — Възрастната прислужница се поколеба, но все пак добавя нерешително: — Няма ли да е по-добре да си легнете, госпожо? Изглеждате преуморена.

— Може да си права, Доркас... Да... Не... не сега. Трябва да довърша някоя писма преди да отнесат пощата. Запали ли камината в стаята ми, както тя казах?

— Да, госпожо.

— Тогава ще си легна веднага след вечеря.

Тя отново се прибра в будоара, а Синтия я изгледа втренчено.

— Боже господи! Чудя се какво ли е станало? — обърна се тя към Лорънс.

Той като че ли не я чу, защото без да каже дума се обърна на пети и излезе навън.

Предложих кратка игра на тенис преди вечеря и след като Синтия прие, изтичах на горния етаж, за да си взема ракетата.

Мисис Кавендиш слизаше надолу по стълбището. Възможно е така да ми се е сторило, но тя също имаше особен и разтревожен вид.

— Как мина разходката с доктор Бауърстейн? — попитах аз, опитвайки се да звуча колкото е възможно по-безразлично.

— Не отидох — бе краткият отговор. — Къде е мисис Ингълторп?

— В будоара.

Ръката и сграбчи парапета, след това тя като че ли събра сили за някакво изпитание, спусна се надолу покрай мен, прекоси преддверието към будоара, влезе там и затвори вратата зад себе си.

Когато няколко минути по-късно подтичвах към корта, минах покрай отворения прозорец на будоара и нямах друг избор, освен да чуя следния откъс от диалог. Мари Кавендиш говореше с гласа на жена, която отчаяно се мъчи да сдържи нервите си:

— Значи няма да ми го покажете?

На което мисис Ингълторп отвърна:

— Мила Мари, то няма нищо общо с това.

— Тогава ми го покажете.

— Уверявам ви, че то не е това, което си мислите. Не ви засяга ни най-малко.

На което Мари Кавендиш отговори с нарастваща горчивина в гласа:

— Разбира се, трябваше да се сетя, че ще го прикривате.

Синтия ме очакваше и нетърпеливо ме посрещна с думите:

— Боже мой! Станала е ужасна кавга! Доркас ми разказа всичко.

— Каква кавга?

— Между леля Емили и оня! Дано сега да е проумяла що за стока е той!

— Значи Доркас е била там, така ли?

— Разбира се, че не. Просто „случайно“ е минавала покрай вратата“. Било е истински цирк! Ах, ако знаех за какво е цялата работа!

Сетих се за смуглото лице на мисис Рейкс, както и за предупрежденията на Ивлин Хауърд, но благоразумно реших да

замълча, докато Синтия обсъждаше всяка възможна хипотеза и възторжено изрази надеждата: „Леля Емили ще го прогони и никога повече няма да спомене да него.“

Исках да намеря Джон, но не го открих никъде. Явно този следобед се бе случило нещо важно. Постарах се да забравя неволно чутите от мен думи, но колкото и да се опитвах, не можех да ги прогоня напълно от съзнанието си. Какво беше разтревожило Мари Кавендиш?

Когато слязох за вечеря, заварих мистър Ингълторп в гостната. Лицето му бе безизразно както винаги и отново бях поразен от нелепата нереалност на този човек. Ингълторп бе необичайно мълчалив. Като по правило той отново обгради жена си с дребни прояви на внимание — подложи възглавничка зад гърба ѝ — с две думи — играеше ролята на влюбения съпруг. Веднага след вечеря мисис Ингълторп отново се оттегли в будоара си.

— Донесете ми кафето тук, Мари — извика тя. — Имам пет минути преди пощата.

Двамата със Синтия седнахме до отворения прозорец на гостната. Мари Кавендиш ни поднесе кафето. Изглеждаше развълнувана.

— Нямате ли нужда от светлина, млади хора, или предпочитате здрача? — попита тя. — Ще занесеш ли кафето на мисис Ингълторп, Синтия? Ей сега ще го наля.

— Не се тревожете, Мари — каза Ингълторп.

— Аз ще го занеса на Емили.

Той го наля в излезе от стаята, като го носеше внимателно.

Лорънс го последва, а мисис Кавендиш седна при нас.

Тримата седяхме известно време в мълчание. Нощта беше великолепна, гореща и спокойна. Мисис Кавендиш си вееше леко с палмово листо.

— Прекалено горещо е — едва чуто промълви тя. — Ще има буря.

Ала уви, тези мигове на хармония са толкова кратки! Един добре познат, но дълбоко ненавиждан глас, който прозвуча откъм преддверието, сложи край на неземното ми усещане.

— Доктор Бауърстейн! — възкликна Синтия.

— Какво ли прави тук по това време?

Хвърлих ревнив поглед към Мари Кавендиш, но тя имаше съвсем невъзмутим вид, а деликатната бледност на страните ѝ не се промени.

Малко след това Алфред Ингълторп въведе доктора, като докторът се смееше и твърдеше, че не е в подходящ вид за гостна. В действителност той представляваше доста окаяна гледка, тъй като целият беше изплескан с кал.

— Какво ви се е случило, докторе? — извика мисис Кавендиш.

— Първо трябва да ви се извиня — отвърна докторът. — Нямах намерение да влизам, но мистър Ингълторп настоя.

— А, Бауърстейн, май сте позагазили — каза Джон, влизайки откъм преддверието. — Пийнете малко кафе и ни разкажете какво се е случило.

— Благодаря. Ей сега ще ви кажа. — Той се смееше с доловима нотка на съжаление, докато разказваше как попаднал на изключително рядък вид папрат на някакво много недостъпно място и как, в стремежа си да се добере до нея, се подхлъзнал и цамбурнал най-позорно в близката локва.

— Слънцето бързо ме изсуши — добави той, — но се боя, че видът ми е ужасен.

В паузата след тези негови дума се чу гласът на мисис Ингълторп, която повиха Синтия откъм преддверието и девойката изскочи навън.

— Само ми донеси, моля ти се, кутията за писма. Аз си лягам.

Вратата към преддверието беше голяма. Бях се надигнал заедно със Синтия, а Джон беше до мен. Следователно имаше трима свидетели, които можеха да се закълнат, че мисис Ингълторп носеше кафето си в ръка, без да е пила още от него.

За мен вечерта беше напълно провалена от присъствието на доктор Бауърстейн. Струваше ми се, че този човек никога няма да си тръгне. Най-сетне обаче той се надигна и аз въздъхнах с облекчение.

— Ще ви изпратя до селото — каза мистър Ингълторп. — Трябва да видя нашия пълномощник във връзка със сметките на имението. — После се обърна към Джон. — Няма нужда да ме чакате до късно. Ще взема със себе си ключа за външната врата.

ГЛАВА 3

НОЩТА ВЯ ТРАГЕДИЯТА

За да бъде тази част от разказа ми по-ясна, прилагам следния план на горния етаж на Стайлс. За стаите на прислугата се влиза през врата „В“. Те нямат връзка с дясното крило, където се помещават стаите на Ингълторпови.

Трябва да е било полунощ, когато ме събуди Лорънс Кавендиш. Държеше свещ в ръката си, а по изражението на лицето му разбрах веднага, че се е случило нещо сериозно.

— Какво има? — попитах аз, като се изправих в леглото и се опитвах да събера пръснатите си мисли.

— Страхуваме се, че майка ни е много зле. Изглежда има някакъв пристъп. За нещастие се е заключила отвътре.

— Идвам веднага.

Скочих от леглото и след като наметнах един халат, последвах Лорънс по коридора и галерията до дясното крило на сградата.

Към нас се присъедини и Джон Кавендиш, а наоколо бяха и един-двама от прислугата, които стояха така, сякаш си бяха глътнали езиците. Лорънс се обърна към брат си:

— Какво смяташ да правим?

Стори ми се, че никога преди това нерешителността на характера му не се бе проявявала толкова явно.

Джон силно раздруса дръжката на вратата на мисис Ингълторп, но без резултат. Сигурно беше заключена или залостена отвътре. Цялата къща вече беше на крак. Откъм стаята се носеха неимоверно обезпокоителни звуци. Нещо трябваше да се направи.

— Пробвайте вратата на мистър Ингълторп, сър — извика Доркас. — О, бедната ми господарка!

Изведнъж осъзнах, че Алфред Ингълторп не беше с нас, че той единствен не беше дал признаци за присъствие. Джон отвори вратата на стаята му. Беше напълно тъмна, но зад него вървеше Лорънс със

свещ в ръка и на слабата и светлина видяхме, че леглото не беше разваляно и че нямаше признака стаята да е била обитавана.

Веднага отидохме до междинната врата. Оказа се, че и тя е залостена от другата страна. Какво можеше да се направи?

— Боже господи, сър — извика Доркас, кършейки ръце. — Какво ще правим?

— Предполагам, че, трябва да насилим вратата и да я разбием. Няма да е лесно обаче. Една от вас да събуди Били и да го прати веднага за доктор Уилкинс. А сега ще трябва да се заемем с вратата. Само за минутка — няма ли друга врата към стаята на мис Синтия?

— Да, сър, но тя винаги е залостена. Никога не сме я отваряли.

— Я да отидем да видим.

Той се втурна надолу по коридора към стаята на Синтия. Мари Кавендиш беше там и разтърсваше девойката — която трябваше да има необикновено дълбок сън, — и се опитваше да я разбуди.

След минута-две той се върна.

— Безнадеждна работа. И тя е залостена. Трябва да разбием вратата. Струва ми се, че тази е малко по-податлива от другата в коридора.

Засилихме се и опряхме рамене във вратата. Касата и беше стабилна и дълго време не помръдваше, но най-сетне усетихме, че започна да поддава и след още малко, с оглушителен трясък, тя се отвори.

Строполихме се вътре един върху друг, като Лорънс все още стискаше свещта. Мисис Ингълторп лежеше върху леглото, цялото ѝ тяло се гърчеше от силни конвулсии, при една от които тя явно бе обърнала близката масичка. Щом влязохме, ръцете ѝ се отпуснаха и тя падна върху възглавниците.

Джон прекоси стаята и запали газта. След това изпрати Ани, една от прислужниците, до трапезарията за бренди. После отиде при майка си, докато аз отварях вратата към коридора.

Обърнах се към Лорънс, за да му кажа, че възнамерявам да се оттегля, понеже едва ли вече ще имат нужда от мен, но думите замръзнаха върху устните ми. За пръв път в живота си виждах такова призрачно изражение върху човешко лице. Беше бял като платно, свещта в ръката му капеше по килима, а погледът му, вцепенен от ужас или някакво подобно чувство, бе втренчен над главата ми в някаква

точка на отсрещната стена. Сякаш бе видял нещо, което го бе превърнало в камък. Инстинктивно проследих посоката на погледа му, но не видях нищо необичайно. Пепелта в камината, която тлееше слабо и предметите по плочата ѝ отгоре бяха напълно невинни неща.

Остротата на пристъпите на мисис Ингълторп като че ли бе преминала. Тя вече можеше да говори, макар и на пресекулки.

— По-добре е... много внезапно... глупаво постъпих... да се заключа.

Върху леглото падна сянка. Вдигнах очи и видях Мари Кавендиш, застанала до вратата, да обгръща с ръка Синтия. Тя като че ли подкрепяше девойката, която изглеждаше напълно замаяна и не на себе си. Лицето ѝ беше цялото червено и тя непрекъснато се прозяваше,

— Бедната Синтия е много уплашена — тихо, но ясно каза мисис Кавендиш.

Самата тя беше облечена в бялата си роба. Значи бе по-късно, отколкото съм си мислел. Видях слабата светлина на утрото да се промъква през пердетата, а часовникът над камината показваше близо пет часа.

Сепна ме приглушен вик откъм леглото. Нещастницата бе обзета от нов пристъп на болки. Конвулсиите бяха с такава сила, че бе ужасно да се гледа. Наоколо цареше пълно объркване. Бяхме се струпали около нея, безсилни да ѝ помогнем или облекчим по някакъв начин. Последен гърч я вдигна от леглото и тялото ѝ се изви така, че се опирате само на главата и петите. Напразно Мари и Джон се опитваха да ѝ дадат още малко бренди. Минутите летяха. Тялото ѝ отново се изви в същата особена дъга.

В този момент доктор Бауърстейн решително си запроправя път сред хората в стаята. За миг той се вцепени, загледан във фигурата на леглото, а в същата минута мисис Ингълторп извика приглушено, вперила поглед в доктора:

— Алфред... Алфред... — След това се строполи неподвижна върху възглавниците.

С един скок докторът се озова до леглото и като сграбчи ръцете ѝ, започна енергично да прилага това, което знаех, че наричат изкуствено дишане. Той издаде няколко остри нареждания на прислугата. С властен жест на ръката си отпрати всички ни до вратата.

Наблюдавахме го с изумление, макар да си мислех как всички съзнавахме, че е твърде късно и че вече нищо не може да се направи. По лицето му виждах, че и той не храни голяма надежда.

Най-накрая се отказа, като мрачно поклати глава. В този момент чухме стъпки отвън и доктор Уилкинс, личният лекар на мисис Ингълторп — закръглено човече с придирчив нрав, — влетя в стаята.

С няколко думи доктор Бауърстейн обясни как случайно е минавал покрай къщичката на пазача, когато колата излязла и как се втурнал по най-бърз начин към къщата, докато колата отишла да доведе доктор Уилкинс. С отпаднал жест той посочи към фигурата на леглото.

— Мно-го тъжно. Мно-го тъжно — промърмори доктор Уилкинс. — Клетата жена. Винаги се нагърбваше с прекалено много неща, прекалено много, въпреки моите съвети. Предупреждавах я. Сърцето ѝ съвсем не беше така здраво. „По-спокойно — казвах ѝ, — по-спокойно.“ Ала не — желанието ѝ да върши добри дела беше прекалено голямо. Природата се възпротиви. Природата се въз-про-ти-ви.

Забелязах, че доктор Бауърстейн внимателно наблюдава местния лекар. Все още загледан в него, той каза:

— Конвулсиите бяха с особено голяма сила, доктор Уилкинс. Съжалявам, че не бяхте тук навреме, за да се убедите сам. Бих казал, че имаха тетаничен характер.

— Аха! — умно каза доктор Уилкинс,

— Бих искал да поговоря с вас насаме — каза доктор Бауърстейн, след което се обърна към Джон: — Не възразявате, нали?

— Разбира се, че не.

Ние всички се струпаме в коридора, оставяйки двамата лекари сами, като зад себе си чух превъртането на ключа.

Бавно заслизахме по стълбището. Бях силно развълнуван. Притежавам определен талант на детектив, а поведението на доктор Бауърстейн бе изпълнило съзнанието ми с цяло ято почти налудничави помисли. Мари Кавендиш сложи ръката си върху моята.

— Какво има? Защо доктор Бауърстейн беше толкова... особен?

Погледнах я.

— Знаете ли какво мисля?

— Какво?

— Слушайте! — Огледах се, но останалите бяха достатъчно далеч от нас. Снизих гласа си до шепот: — Мисля, че е отровена! Сигурен съм, че и доктор Бауърстейн го подозира.

— Какво? — Тя се сви до стената, а зениците на очите ѝ станаха неимоверно големи. След това тя извика толкова силно, че почти ме уплаши: — Не, това не, това не!

И като се отдели от мен, хукна нагоре по стълбите. Последвах я, защото се страхувах, че може да припадне. Открих я да се обляга на парапета, пребледняла като смъртник. Отпрати ме с нетърпелив жест.

— Не, не, оставете ме. Искам да остана сама. Оставете ме за минута-две. Слезте при другите.

Подчиних се неохотно. Джон и Лорънс бяха в трапезарията. Приблизих се до тях. Мълчахме известно време, но предполагам, че огласих мислите и на тримата, когато най-сетне наруших тишината:

— Къде е мистър Ингълторп?

Джон поклати глава.

— Не е в къщата.

Очите ни се срещнаха. Къде беше Алфред Ингълторп? Отсъствието му беше странно и необяснимо. Спомних си последните думи на мисис Ингълторп. Какво ли се криеше зад тях? Какво още щеше да ни каже, ако имаше време?

Най-сетне чухме лекарите да слизат по стълбите. Доктор Уилкинс изглеждаше важен и развълнуван, като се опитваше да прикрие някаква вътрешна екзалтация под маската на привидно спокойствие. Доктор Бауърстейн беше зад него, а по брадатото му, мрачно лице не личеше никаква промяна. Доктор Уилкинс заговори от името на двамата, като адресира думите си към Джон.

— Мистър Кавендиш, бих желал да получа вашето съгласие за аутопсия.

— Необходимо ли е това? — мрачно попита Джон. Лицето му се сгърчи от болезнена гримаса.

— Абсолютно — обади се доктор Бауърстейн.

— С това искате да кажете...?

— Че нито доктор Уилкинс, нито аз бихме издали смъртен акт при тези обстоятелства.

Джон наведе глава.

— В такъв случай нямам друг избор, освен да се съглася.

— Благодаря ви — делово отвърна доктор Уилкинс. — Предлагаме това да стане утре вечер, или по-точно довечера. — Той погледна към настъпилото утро. — Боя се, че при сегашните обстоятелства едва ли ще може да се избегне официалното установяване на причините за смъртта — тези формалности са необходими, но ви умолявам да не се разстройвате.

Настана пауза, след която доктор Бауърстейн извади от джоба си два ключа и ги подаде на Джон.

— Това са ключовете от двете стаи. Заключил съм ги и смятам, че засега ще е най-добре да останат така.

След което лекарите си заминаха.

От известно време в главата ми се въртеше една идея и почувствувах, че беше настъпил моментът за нейното оповестяване. Терзаеха ме известни опасения. Знаех, че Джон изпитва ужас от всякакъв вид разгласяване; познавах го като оптимист без проблеми, който предпочита никога да не се среща с бедата. Това означаваше, че нямаше да е лесно да го убедя в непогрешимостта на моя план. От друга страна пък ми се струваше, че на Лорънс, който беше по-артистичен и притежаваше повече въображение, можех да разчитам като на съюзник. Нямаше съмнение, че бе настъпил моментът да взема нещата в собствените си ръце.

— Джон — казах аз, — ще ви питам нещо.

— Е?

— Спомняте ли си, че ви говорих за моя приятел Поаро? Белгиецът, който живее тук? Той е бил изключително известен детектив.

— Да.

— Искам да ми позволите да го повикам, за да разследва случая.

— Как, сега ли? Преди аутопсията?

— Да, времето е предимство, ако... ако е имало нещо нередно.

— Глупости! — ядосано извика Лорънс. — Според мен Бауърстейн лежи на дъното на цялата тази бъркотия! Уилкинс не подозираше нищо такова, докато Бауърстейн не му внуши съмненията си. Но като всички специалисти и на него му хлопа нещо дъската. Негово хоби са отровите и затова ги вижда навсякъде.

Признавам, че позицията на Лорънс ме изненада. Той много рядко казваше нещо толкова разпалено за каквото и да било.

Джон се колебаеше.

— Не изпитвам същите чувства като теб, Лорънс — обади се най-сетне той. — Склонен съм да разреша на Хейстингс да действа, макар аз лично да бих изчакал малко. Не са ни притрябвали никому ненужни скандали.

— Не, не — извиках разпалено аз. — Няма защо да се страхувате. Поаро е самата дискретност.

— Добре тогава, постъпете както искате. Оставям всичко във вашите ръце. Макар че ако нещата са така, както ги мислим, случаят е повече от ясен. Господ да ми прости, ако допускам грешка!

Погледнах часовника си. Беше шест часа. Реших да не губя повече време.

Все пак си позволих да загубя пет минутки. Прекарах ги в трескаво ровичкане из библиотеката, докато не открих книга с описание на стрихниново отравяне.

ГЛАВА 4

ПОАРО РАЗСЛЕДВА

Къщата, в която бяха настанени белгийците, се намираше недалеч от входа на парка. Човек би могъл да спести доста време, ако тръгнеше по тясната пътечка през тревата, която растеше покрай извивките на алеята за коли. Затова и избрах този път. Намирах се вече близо до къщичката на пазача, когато вниманието ми беше привлечено от бягащата към мен фигура на човек. Това беше мистър Ингълторп. Къде ли беше ходил? Как смяташе да обясни отсъствието си?

Той ме заговори развълнувано:

— Боже господи! Това е ужасно! Клетата ми съпруга! Току-що научих какво е станало.

— Къде бяхте вие? — попитах аз.

— Денби ме задържа снощи до късно. Свършихме едва към един часа. Чак тогава забелязах, че все пак съм забравил да взема ключа за външната врата. Не исках да будя никого, затова останах да спя при Денби.

— Как научихте за станалото? — попитах аз.

— Уилкинс се отби при Денби, за да му съобщи. Бедната ми Емили! Тя бе толкова самопожертвувателна, такъв благороден характер. Милата, тя надцени силите си.

В този момент изпитах неудържимо отвращение към него. Какъв завършен лицемер бе този човек!

— Трябва да тръгвам — казах аз, като благодарих на това, че не ме попита къде отивам.

След няколко минути вече чуках на вратата на Лийстудейс Котидж.

Никой не ми отговори и аз нетърпеливо почуках пак. Над мен внимателно се отвори прозорец и Еркюл Поаро погледна оттам.

Когато ме видя, той нададе вик на изненада. Набързо му съобщих за трагичната случка и заявих, че се нуждая от помощта му.

— Почакайте да ви отворя, приятелю, и ще ми разказвате, докато се обличам.

След малко той ми отвори и аз го последвах в стаята му. Там той ме настави на един стол и аз разказах цялата история, без да скривам нищо или да пропускам факти, независимо колко незначителни са те, докато той натъкми тоалета си до най-малките подробности.

Разказах му как се събудих, за последните думи на мисис Ингълторп, за отсъствието на съпруга ѝ, за кавгата от предния ден, за откъса от разговора между Мари и нейната свекърва, който бях чул, за по-раншната кавга между мисис Ингълторп и Ивлин Хауърд, както и за намеците на последната.

Далеч не се изказвах така ясно, както ми се искаше. Повторих се на няколко пъти, а от време на време трябваше да се връщам назад за подробности, които бях забравил. Поаро ми се усмихна любезно.

— Умът е объркан, да? Не е ли така? Не бъдете припрян, mon ami. Вие сте развълнуван; вие сте възбуден — но това е напълно естествено. След малко, като се поуспокоим, ще подредим фактите както трябва, всеки на мястото му. Ще ги изследваме, ще ги отхвърляме. Важните ще поставим на една страна; а неважните — фюит! — Той изкриви херувимоподобното си лице и много комично изпусна въздух през свитите си устни: — Ще ги издухаме!

— Много добре — казах аз, — но как ще определим кое е важно и кое — не? Това винаги ми се е струвало най-трудното.

Поаро енергично поклати глава. В момента той оправяше мустаците си с най-нежна грижовност.

— Не е така. Voyons!^[1] Един факт води към друг — и така вървим напред. Следващият дали ще по-падне на мястото си? A merveille! Чудесно! Можем да продължим. А този дребен факт сега? Не! А, това е любопитно! Нещо липсва — брънка от веригата, която не е на мястото си. Изследваме. Търсим. И тогава този дребен и любопитен факт, това незначително детайл че, което не иска да си намери мястото в нашата верига, го поставяме тук! — Той направи живописен жест с ръка. — Той е важен! Той е поразителен!

— Д-д-а...

— А! — Поаро така яростно размаха пръст пред лицето ми, че аз се отдръпнах. — Внимание! Тежко на детектива, който казва: „Това е нещо дребно, то не е от значение. Щом не иска да пас-. не във

веригата, да го забравим.“ По този път ви очаква само объркването! Всичко е от значение.

— Зная. Винаги сте ми го казвали. Именно затова се опитах да вникна във всички подробности, независимо дали ми изглеждаха важни или не.

— Доволен съм от вас. Имате добра памет и ми предадохте фактите достоверно. А за реда, по който ми ги изброихте — не казвам нищо. Ама наистина той беше достоен за съжаление! Но аз ви разбирам — вие сте разтревожен. На това отдавам и обстоятелството, че пропуснахте един факт от неимоверно голямо значение.

— Какво? — попитах аз.

— Не ми казахте дали мисис Ингълторп се е нахранила добре снощи.

Вторахих се в него. Несъмнено войната бе сторила нещо непоправимо с мозъка на този човечец. Той грижливо изчеткваше палтото си, преди да го сложи и като че ли беше напълно погълнат от това занимание.

— Не си спомням — отвърнах аз. — А и във всеки случай не виждам...

— Не виждате ли? Но това е от първостепенно значение.

— Не виждам защо — казах аз доста раздражено. — Доколкото мога да си спомня, тя не яде много. Изглеждаше разтревожена и явно това бе убило апетита ѝ. Нещо съвсем естествено.

— Да — замислено каза Поаро. — Съвсем естествено.

Той отвори едно чекмедже и след като извади малко куфарче, се обърна към мен.

— Вече съм готов. Ще отидем в имението и ще проучим нещата на място. Извинете, mon ami, облекли сте се набързо и връзката ви е накриво. Позволете. — С умело движение той я поправи.

— Sa y est!^[2] Е, ще вървим ли?

Поехме забързано към селото и свърнахме покрай портата при къщичката на пазача. Поаро се спря за миг и жаловито изглежда прекрасния парк, чиято трева все още блестеше под утринната роса.

— Каква красота, каква красота, а сега клетото семейство е потънало в скръб и се разкъсва от мъка.

При тези думи той ме изглежда изпитателно и аз се улових, че се изчервявам под продължителния му поглед.

Наистина ли семейството се разкъсваше от мъка? Беше ли мъката по смъртта на мисис Ингълторп толкова голяма? Осъзнавах, че в атмосферата се чувствуваше липсата на определени емоции, очаквани в подобни случаи. Покойницата не бе притежавала дарбата да предизвиква любов. Смъртта ѝ предизвика шок и болка, но едва ли за нея щяха да жалеят дълбоко.

Поаро сякаш прочете мислите ми. Той нерадостно поклати глава.

— Като че ли сте прав — каза той. — Не е както при кръвна връзка. Вниманието и щедростта ѝ към двамата Кавендиш не са могли да заместят родната им майка. Кръвта вода не става — запомнете го от мен, — кръвта вода не става.

— Поаро — казах аз, — кажете ми защо се интересувахте дали мисис Ингълторп се е нахранила добре снощи? Това не ми дава покой, а не мога да видя връзката със случая.

Той помълча за минутка-две докато вървахме един до друг, но най-после каза:

— Нямам нищо против да ви кажа, макар че, както ви е известно, не обичам да давам обяснения преди всичко да е свършило. В момента се твърди, че мисис Ингълторп е починала в резултат на отравяне със стрихнин, вероятно поставен в кафето ѝ.

— И какво?

— Та кога поднесоха кафето?

— Към осем часа.

— Значи го е изпила между осем и осем и половина — във всеки случай не по-късно. Стрихнинът, знаете, действа доста бързо. Влиянието му би се почувствувало много скоро, вероятно още след час. А при мисис Ингълторп симптомите се проявяват чак към пет сутринта — цели девет часа! Обаче ако някъде по времето, когато е приета отровата, се поеме и обилно ядене, това би забавило действието ѝ, макар и не до такава степен. И все пак това е възможност, която трябва да се вземе предвид. Но пък според вас тя е яла съвсем малко и все пак симптомите не се проявяват чак до сутринта! Това вече е нещо много любопитно, приятелю. При аутопсията може да се появи някакво обяснение. А междувременно не бива да го забравяме.

Когато приближихме къщата, Джон излезе и ни посрещна. Лицето му изглеждаше уморено и изтощено.

— Ужасна работа, мосю Поаро — каза той. — Хейстингс навярно вече ви е обяснил, че не желаем случаят да се разчува, нали?

— Разбирам ви отлично.

— Вижте, засега всичко е само подозрения. Нямаме нищо, на което да се опрем.

— Точно така. Трябва да сме много предпазливи.

Джон се обърна към мен, извади табакерата си и запали цигара.

— Знаете ли, че онзи Ингълторп се върна?

— Да. Видях го.

Джон хвърли кибритената клечка в близката леха с цветя — действие, което подложи на прекалено голямо изпитание чувствата на Поаро. Той я взе и грижливо я зарови.

— Трудно е да се научи човек как да се отнася с него.

— Тази трудност няма да продължи дълго — тихо се обади Поаро.

Лицето на Джон придоби недоумяващ вид, тъй като явно не успя да проумее смисъла на тези загадъчни думи. Той ми подаде двата ключа, които бе получил от доктор Бауърстейн.

— Покажете на мосю Поаро всичко, което пожелае да види.

— Стаите са заключени, така ли? — попита Поаро.

— Доктор Бауърстейн сметна това за необходимо.

Поаро кимна замислено.

— Което означава, че е много сигурен. Е, добре, това опростява нашата задача.

Спалнята на мисис Ингълторп:

А — Врата към коридора

В — Врата към стаята на мистър Ингълторп

С — Врата към стаята на Синтия

Качихме се заедно до стаята, в която се бе случила трагедията. За удобство прилагам план на стаята и по-важните мебели и предмети в нея.

Поаро заключи вратата отвътре и пристъпи към щателен оглед на стаята. Той отскачаше от един предмет до друг с пъргавостта на скакалец. Аз останах до вратата, за да не залича някоя следа. Поаро обаче явно далеч не оцени по достойнство това мое бездействие.

— Какво ви става, приятелю? — подвижна той. — Защо стоите там като — как казвате вие — като затънало в блато прасе?

Обясних му, че се страхувам да не залича стъпките.

— Какви стъпки? Що за идея? Ами че в тази стая практически е марширвала цяла армия! Какви следи очаквате да открием? Елате насам, моля ви, и ми помогнете в огледа. Ще си оставя някъде куфарчето, докато ми потрябва.

Постави го върху малката кръгла масичка до прозореца, което обаче се оказа неподходящо място — повърхността ѝ беше нестабилна, поради което тя се наклони и куфарчето се озова на пода.

— En voila une table!^[3] — извика Поаро. — Ах, приятелю, човек може да живее в огромен дом и пак да няма всички удобства.

След това морализаторско изказване той отново поднови огледа си.

Известно време вниманието му беше привлечено от виолетова кутия за писма, която се намираше върху писалището и чието ключе беше в ключалката. Той извади ключето и ми го подаде да го огледам. Аз обаче не забелязах нищо особено в него. Беше обикновено ключе от типа „Йейл“, а през ухото му беше прекарано парче усукана тел.

След това той разгледа рамката на вратата, която бяхме разбили, уверявайки се, че резето наистина е било поставено. После отиде до отсрещната врата, която водеше към стаята на Синтия. Тази врата, както му бях казал, беше също залостена. Независимо от това той си направи труда да освободи резето, като я отвори и затвори няколко пъти; това той извърши по най-внимателен начин, като се стараеше да не вдига никакъв шум. Внезапно нещо в резето прикова вниманието му. Той го огледа грижливо, а после, след като чевръсто извади чифт пинсети от куфарчето си, взе с тях нещо дребно и отново много грижливо го сложи в малък плик.

Върху скрина с чекмеджетата имаше поднос със спиртна лампа и малка купичка върху нея. Купичката все още съдържаше малко количество тъмна течност, а до нея имаше чинийка с вече празна чаша.

Учудих се на собствената си ненаблюдателност, понеже не ги бях видял. Това можеше да бъде важна следа. Поаро деликатно потопи пръста си в течността, а после предпазливо го близна. По лицето му се изписа гримаса.

— Какао със... струва ми се... с малко ром.

После отиде до нещата по пода, паднали от обърнатата до леглото масичка. Там се търкаляха нощна лампа, няколко книги, кибритени клечки, връзка ключове и парченцата на чаша за кафе.

— А, това е любопитно — каза Поаро.

— Трябва да призная, че не виждам нищо чак толкова любопитно.

— Не виждате ли? Погледнете лампата — шишето е счупено на две места и те лежат там, където са паднали. Докато чашката за кафе просто е направена на сол.

— Е — отвърнах малко отегчено, — сигурно някой е стъпил отгоре й.

— Точно така — каза Поаро със странен глас. — Някой е стъпил отгоре й.

Той се надигна от пода и бавно отиде до камината, където известно време проследяваше с пръсти очертанията на предметите по горната и плоча — това означаваше, че нещо го вълнува.

— Mon ami — обърна се той към мен, — някой е стъпил върху тази чаша, за да я направи на сол и причината за това е или защото тя е съдържала стрихнин, или, което пък е още по-сериозно, че не е съдържала стрихнин!

Не отвърнах нищо. Бях объркан, но знаех, че е безсмислено да го моля за обяснение. След няколко минути той отново поднови огледа си. Вдигна връзката ключове от пода и след като ги повъртя малко из пръстите си, избра един много лъскав, който той изпробва в ключалката на виолетовата кутия за писма. Ключето стана и той отвори кутията, но след моментно колебание я затвори и заключи, а после пхна връзката ключове, заедно с онова ключе, което заварихме в ключалката, в джоба си.

— Нямам право да преглеждам тези книжа. Това обаче трябва да се направи и то веднага!

После той огледа внимателно чекмеджетата на умивалника. Когато пресичаше стаята към прозореца отляво, той отдели особено внимание на кръгло петно, едва различимо върху тъмнокафявия килим. Коленичи и го разгледа щателно — дори се наведе да го помирише.

Накрая сипа няколко капки от какаото в епруветка и грижливо я затвори. Следващото нещо, което направи, бе да извади един бележник.

— В тази стая открихме — каза той, записвайки трескаво — шест интересни неща. Да ви ги изброя ли или вие ще го направите?

— О, избройте ги вие.

— Много добре. Първо — чашка за кафе, която е била направена на сол; второ — кутия за писма с ключе; трето — петно на пода.

— То може да е старо — прекъснах го аз.

— Не е, защото все още е влажно и мирише на кафе. Четвърто — парченце тъмнозелен плат, не повече от няколко влакънца, но все пак личи, че е плат.

— А! — извиках аз. — Значи това сложихте в плика.

— Да. То може да се окаже парченце от някоя дреха на мисис Ингълторп и следователно без значение. Ще видим. И пето — това! — С театрален жест той посочи към петно от разтопена свещ близо до писалището. — То трябва да е от вчера, иначе всяка добра прислужница щеше веднага да го почисти с попивателна хартия и гореща ютия. Веднъж една от най-хубавите ми шапки... но това не засяга случая.

— Навярно е направено снощи. Всички бяхме много развълнувани. А може и самата мисис Ингълторп да е разляла свещта си.

— Само една свещ ли внесохте в стаята?

— Да. Носеше я Лорънс Кавендиш. Той обаче беше много разтревожен. Като че ли тогава той видя нещо тук — и аз посочих към полицата над камината, — от което напълно се вцепени.

— Това е интересно — бързо каза Поаро. — Да, това ми подсказва нещо — погледът му бързо обходи цялата стена, — но това голямо петно не е от неговата свещ, защото петното е бяло, а свещта на мосю Лорънс, която още се намира на тоалетката, е била розова. От друга страна мисис Ингълторп не е имала свещник в стаята си, а само нощна лампа.

— Какъв е вашият извод тогава?

На което моят приятел отвърна доста непочтително, като ме призова да използвам собствените си природни дадености.

— А шестото нещо? — попитах аз. — Сигурно е такаото, което взехте в епруветката.

— Не — замислено отвърна Поаро. — Имах намерение то да бъде шестото, но се отказах. Не, шестото нещо засега ще запазя само

за себе си.

Той хвърли бърз поглед из стаята.

— Струва ми се, че няма какво повече да правим тук, освен... — той се загледа в изстиналата пепел на камината. — Огънят гори и унищожава. Но случайно, може би съвсем случайно.., я да погледнем!

Застанал на четири крака, той сръчно започна да придърпва пепелта навън от скарата, като внимателно си служеше с пръсти. Изведнъж нададе кратък вик.

— Пинсетите, Хейстингс!

Бързо му ги подадох и той умело измъкна с тях парченце овъглена хартия.

— Ето, топ амі! — извика той. — Какво ще кажете за това?

Огледах парчето хартия отблизо. Ето как точно изглеждаше то:

Бях озадачен. Хартията беше доста дебела и съвсем не приличаше на обикновена. Изведнъж ме споходи идея.

— Поаро! — извиках аз. — Това е част от завещание!

— Точно така,

Погледнах го малко изпитателно,

— Не сте ли изненадан?

— Не — мрачно отвърна той. — Очаквах го.

Върнах му парчето хартия и го наблюдавах как го поставя в куфарчето си със същата методична грижливост, с която се отнасяше към всичко. Мислите се блъскаха в главата ми. Какво беше това завещание, което така усложняваше нещата? Кой го беше унищожил? Човекът, който беше разлял свещта на пода? Очевидно. Но как е влязъл? Всички врати бяха залостени отвътре.

— А сега, приятелю — каза Поаро, — ще си вървим. Бих искал да задам няколко въпроса на прислужницата Доркас, нали така се казваше тя?

Минахме през стаята на Алфред Ингълторп и Поаро се позабави достатъчно, за да направи кратък, но доста изчерпателен оглед. Излязохме през неговата врата, като заключихме нея и тази на мисис Ингълторп както преди.

Заведох го до будоара, който бе пожелал да види, а аз отидох да потърся Доркас.

Когато обаче се върнах с нея, будоарът беше пуст.

— Поаро — извиках аз, — къде сте?

— Тук съм, приятелю.

Той бе излязъл навън през френския прозорец и стоеше, явно потънал във възхищение, пред различните по форма лехи с цветя.

— Възхитително! — промърмори той. — Възхитително! Каква симетрия! Погледнете този полумесец; и онези карета там — прелестта им радва окото. А и растенията са на идеално разстояние едно от друго. Скоро са били оформяни, нали така?

— Да, струва ми се, че вчера следобед работиха по тях. Но влезте вътре, довел съм Доркас.

— Eh bien, eh bien! Не ми се сърдете, че за минутка предоставих малко удоволствие за очите си.

— Да, но тук имаме по-важна работа.

— А откъде сте сигурен, че тези прекрасни бегонии не са също толкова важни?

Повдигнах рамене. Когато решише да се държи така, човек не можеше да спори с него.

— Не сте съгласен? Но такива неща са ставали. Е, добре, ще влезем и ще разпитаме храбрата Доркас.

Доркас стоеше в будоара със скръстени отпред ръце, а сивата ѝ, остра коса стърчеше изпод бялото боне. Тя беше самото олицетворение на добрата старомодна прислужница.

Отначало в отношението и към Поаро се долавяше подозрителност, но той веднага я покори.

— Моля ви да седнете, мадмоазел.

— Благодаря, сър.

— С вашата господарка сте от дълги години, нали така?

— Десет години, сър.

— Дълъг период и много предана служба. Бяхте много привързана към нея, нали?

— Тя беше добра господарка към мен, сър.

— Значи нямате нищо против да отговорите на няколко въпроса. Задавам ви ги с пълното одобрение на мистър Кавендиш.

— Разбира се, сър.

— Тогава ще започна, като ви питам какво стана вчера следобед. Господарката ви имаше кавга?

— Да, сър. Но не зная дали трябва... — Доркас се поколеба.

Поаро я изгледа настойчиво.

— Драга Доркас, необходимо ми е да зная всяка подробност от тази кавга, при това колкото се може по-обстойно. Не мислете, че издавате тайните на господарката си. Господарката ви вече не е жива, а ако искаме да отмъстим за нея, тогава трябва да узнаем всичко. Вече не можем да я върнем, но ако има престъпление, тогава ще искаме да предадем убиеца на правосъдието.

— Амин! — яростно изрече Доркас. — И без да казвам имена, в този дом има едного, когото никой от нас не може да понася! Проклет да е денят, в който той прекрачи този праг.

Поаро изчака възмущението ѝ да поутихне, а след това, връщайки се отново към деловия си тон, попита:

— Та какво ще ми кажете за кавгата? Какво чухте от нея в началото?

— Вижте, сър, вчера случайно минавах отвън покрай преддверието...

— Кога беше това?

— Не мога да кажа точно, сър, но беше доста преди пет часа. Може да е било четири, може да е било и малко след четири. Та както казах, сър, минавах покрай преддверието, когато чух сърдити гласове да викат оттам. Нямах намерение да подслушвам, но... така се случи. Спрях се. Вратата беше затворена, но господарката говореше много високо и ясно я чух да казва: „Ти ме излъга, ти ме измами“ — каза тя. Не чух какво каза мистър Ингълторп. Той говореше доста по-тихо от нея, но тя му отговори: „Как смеещ? Аз съм те обличала и хранила! Всичко дължиш на мен! Така ли ми се отплащаш? Като позориш името ни?“ Пак не се чу какво каза той, но тя продължи: „Каквото и да кажеш, това няма да промени нещата. Знам какво да направя. Вече реших. Не си мисли, че страхът да не се разчуе или пък скандалът между мъж и жена ще ме спрат.“ После ми се стори, че ще излизат и затова бързо се магнах.

— Сигурна ли сте, че това е бил гласът на мистър Ингълторп?

— О, да. Че на кой друг може да е бил?

— Е, и какво стана после?

— След известно време се върнах в преддверието, но всичко беше утихнало. В пет мисис Ингълторп позвъни и ми заръча да ѝ занеса чаша чай, без никакви закуски, в будоара. Изглеждаше ужасно — цялата пребледняла и разтревожена. „Доркас — каза ми

тя, — преживях голям ужас.“ „Много съжалявам, мадам — казах аз. — Чаша хубав чай ще ви дойде много добре, мадам.“ Тя държеше нещо в ръката си. Не знам дали беше писмо или само лист хартия, но там имаше нещо написано, а тя не отделяше очи от него, сякаш не можеше да повярва на очите си. Тя си прошепна нещо, сякаш беше забравила, че съм там: „Две думи — и всичко вече е различно.“ А след това ми казва: „Никога не се доверявай на мъж, Доркас, те не го заслужават!“ После излязох и ѝ донесох чаша силен чай, а тя ми благодари и ми казва, че щяла да се почувствува по-добре след чая. „Не зная как да постъпя ми каза тя. — Скандалът между съпруг и съпруга е нещо ужасно. Доркас, ще се помъча да го потуля, ако мога.“ Точно тогава влезе мисис Кавендиш и тя млъкна.

— Все още ли държеше писмото, онзи лист, в ръка?

— Да, сър.

— Какво обикновено би направила с него след това?

— Ами не зная, сър. Предполагам, че е щяла да го заключи в онази нейна виолетова кутия.

— Там ли държеше обикновено важните си книжа?

— Да, сър. Сваляше я със себе си всяка сутрин, а вечер пак си я прибираще горе.

— Кога загуби ключа ѝ?

— Нямахте го вчера по обяд и тя ми каза да го потърся внимателно. Много се беше притеснила заради него.

— Но тя имаше втори ключ, нали?

— О, да, сър.

Доркас гледаше Поаро с голяма доза любопитство, а ако трябва да кажа истината — аз също. Какъв беше този загубен ключ? Поаро се усмихна.

— Няма значение, Доркас. Просто работата ми е да узнавам неща. Това ли е загубеният ключ?

Той извади от джоба си ключа, който бе намерил в кутията за писма на горния етаж.

Очите на Доркас като че ли щяха да изскочат от орбитите си.

— Той е, сър, няма лъжа. Но къде го намерихте? Търсих го навсякъде.

— А, работата е там, че вчера той не е бил на същото място, където беше днес. А сега да преминем на друга тема — има ли вашата

господарка в гардероба си тъмнозелена рокля?

Доркас се сепна от неочаквания въпрос.

— Не, сър.

— Сигурна ли сте?

— О, да, сър.

— Има ли някой в къщата зелена рокля?

Доркас се замисли.

— Мис Синтия има зелена вечерна рокля.

— Светлозелена или тъмнозелена?

— Светлозелена, сър, нещо като шифон, така му викат.

— А, не ми трябва това. И никой друг ли няма нещо зелено?

— Не, сър, не си спомням.

Лицето на Поаро не го издаде с нищо дали е разочарован или напротив. Той просто заяви:

— Добре, да оставим това и да продължим. Имате ли причина да мислите, че снощи господарката ви е взела прах за сън?

— Не, снощи не, сър. Знам го със сигурност.

— Откъде сте толкова уверена?

— Защото кутийката беше празна. Тя взе последния преди два дни, а нямаше приготвен нов.

— Сигурна ли сте в това?

— Абсолютно, сър.

— Тогава всичко се изяснява! Между другото, господарката ви не ви ли накара да подписвате някакви книжа вчера?

— Да подписвам книжа ли? Не, сър.

— Когато мистър Хейстингс и мистър Лорънс се върнали снощи, те заварили господарката ви да пише писма. Предполагам, че не можете да ми кажете за кого са били предназначени тези писма?

— Боя се, че не мога, сър. Вечерта не бях тук. Може би Ани ще ви каже, макар тя да е много небрежна. Снощи например тя не раздигна чашите от кафе. Така става, когато ме няма да я наглеждам.

Поаро вдигна ръка.

— Понеже не са раздигнати, оставете ги по местата им още малко, Доркас, моля ви. Бих искал да ги огледам.

— Добре, сър.

— Кога излязохте снощи?

— Към шест, сър.

— Благодаря, Доркас, това е всичко, което исках да ви питам. — Той се надигна и отиде до прозореца. — Възхищавам се от тези цветни лехи. Впрочем колко градинари работят тук?

— Сега са само трима, сър. Преди войната имяхме пет, а тогава имението се поддържаше като истински дом на джентълмен. Тогава да го бяхте видели, сър. Истинска прелест. Ама сега тук са само старият Манинг, младият Уилям и една от модерните жени, дето ходят с бричове и тям подобни. Ех, ужасни времена настанаха.

— Добрите времена ще се върнат пак, Доркас. Поне така се надяваме. А сега ще ми изпратите ли Ани?

— Да, сър. Благодаря, сър.

— Откъде разбрахте, че мисис Ингълторп взима сънотворно? — попитах аз с живо любопитство, докато Доркас напускаше стаята. — Ами за ключовете — за изгубения ключ и за дубликата?

— Едно по едно, Хейстингс. Що се отнася до сънотворното, разбрах го по това. — Той внезапно извади малка картонена кутийка като тези, които аптекарите използват за прахове.

— Къде я намерихте?

— В чекмеджето на умивалника в стаята на мисис Ингълторп. Това беше шестото нещо от моя списък.

— Но щом като последното прахче е взето преди два дни, предполагам, че това не е от голямо значение?

— Възможно е, но не забелязвате ли нещо необичайно в тази кутийка?

Огледах я внимателно.

— Не, мисля, че не.

— Погледнете етикета.

Прочетох написаното там:

— „Да се приема едно прахче преди лягане, ако е необходимо. Мисис Ингълторп.“ Не виждам нищо необичайно.

— Не забелязвате значи, че липсва името на аптекаря?

— Аха! — извиках аз. — Да, това е странно!

— Известно ли ви е някога аптекар да е изпращал кутийка като тази, без печат с името си?

— Не, мисля, че не.

У мен започна да се надига някакво вълнение, ала Поаро охладих ентусиазма ми с думите:

— И все пак обяснението е съвсем просто. Затова не се напъгвайте, приятелю.

Дочухме скърцането на пода, което означаваше, че Ани идва насам, затова не можах да му отговоря.

Ани беше едра и симпатична девойка и явно преживяваше голямо вълнение, примесено сякаш с малко нездраво удоволствие от трагедията.

Делово и без заобикалки Поаро пристъпи веднага към същността.

— Повиках ви, Ани, защото си помислих, че вие ще можете да ми кажете нещо за писмата на мисис Ингълторп, които тя е писала снощи. Колко бяха те? Можете ли да споменете някои от имената и адресите?

Ани се замисли.

— Писмата бяха четири, сър. Едното беше до мис Хауърд, другото беше до мистър Уелс, адвокат, а за останалите две — не мога да си спомня, сър. О, да, едното от тях беше до Рос, доставчиците от Тадминсър. А за другото не си спомням.

— Помислете пак — настоя Поаро.

Ани напразно се напъгваше.

— Съжалявам, сър, но ми е изскочило от ума. Сигурно не съм го видяла.

— Няма значение — каза Поаро, без да проявява признаци на разочарование. — Сега искам да ви попитам за нещо друго. В стаята на мисис Ингълторп има купичка с малко какао в нея. Всяка вечер ли го е пиела?

— Да, сър, слагахме го в стаята й всяка вечер, а тя си го стопляше през нощта, когато й се припываше.

— И какво беше това? Само какао ли?

— Да, сър, с мляко, с лъжичка захар и две лъжички ром.

— Кой го занасяше в стаята й?

— Аз, сър.

— Винаги ли?

— Да, сър.

— По кое време?

— Когато ходех да пускам пердетата, сър.

— Значи сте го носели направо от кухнята?

— Не, сър. Вижте сега, на газовата печка няма много място и затова готвачката го приготвя по-рано, преди да сложи зеленчуците за вечеря. След това го качвам горе, слагам го на една масичка до летящата врата и ѝ го нося по-късно.

— Тази летяща врата е в лявото крило, нали?

— Да, сър.

— А масичката — тя отсам ли е, или от другата страна, където са стаите на прислугата?

— На отсамната страна.

— И по кое време го оставихте там снощи?

— Някъде към седем и четвърт, сър.

— А кога го занесохте в стаята на мисис Ингълторп?

— Когато ходих да затворя прозорците и да пусна пердетата, сър. Към осем часа. Още не бях свършила, когато мисис Ингълторп дойде да си легне.

— Значи между седем и четвърт и осем такаото е било на онази масичка в лявото крило?

— Да, сър. — Лицето на Ани ставаше все почервено и червено, и изведнъж тя неочаквано изрече: — И ако в него е имало сол, сър, не съм аз. Не съм му слагала никаква сол.

— Защо мислите, че в него е имало сол? — попита Поаро.

— Ами защото я видях по подноса, сър.

— Видели сте сол върху подноса?

— Да. Приличаше на готварска сол. Нямах я, когато качвах нагоре подноса, но когато отидох да го занеса в стаята на господарката, я видях веднага. Трябваше да го върна долу и да накарам готвачката да приготви нова напитка. Само че много бързах, защото Доркас я нямаше, а аз си помислих, че сигурно на такаото му няма нищо и че солта се е разсипала само по подноса. Избърсах я с престилката си и го занесох в стаята.

С големи усилия сдържах вълнението си. Съвсем несъзнателно Ани ни бе предоставила едно изключително важно доказателство. Как ли би зяпнала, ако узнаеше, че нейната „готварска сол“ е била стрихнин, една от най-ужасните отрови, известни на човечеството. Удивих се на спокойствието на Поаро. Умението му да се самоконтролира беше невероятно. С нетърпение очаквах следващия му въпрос, но той ме разочарова

— Когато влязохте в стаята на мисис Ингълторп, вратата към стаята на мис Синтия беше ли със спуснатото резе?

— О! Да, сър, винаги е така. Тя никога не се отваря.

— Ами вратата към стаята на мистър Ингълторп? Видяхте ли дали и тя е била залостена?

Ани се поколеба.

— Не мога да кажа със сигурност, сър. Беше затворена, но не мога да кажа дали е била залостена или не.

— Когато напуснахте стаята, мисис Ингълторп постави ли резето след вас?

— Не, сър, не го направи тогава. Предполагам обаче, че го е направила по-късно. Тя обикновено се заключваше нощем. Искам да кажа заключваше вратата към коридора.

— Когато оправяхте стаята вчера, забелязахте ли разлята свещ по пода?

— Разлята свещ? О, не, сър. Мисис Ингълторп нямаше свещник, а само нощна лампа.

— Значи ако на пода е имало голямо петно от разтопена свещ, вие смятате, че не бихте пропуснали да го забележите?

— Как няма да го забележа, сър! И веднага щях да го почистя с попивателна хартия и гореща ютия, сър.

После Поаро повтори въпроса, който зададе и на Доркас:

— Господарката ви имала ли е някога зелена рокля?

— Не, сър.

— Нито наметало, плащ, нито — как му казват — спортно палто?

— Но не зелено, сър.

— А някой друг в къщата?

Ани се замисли.

— Не, сър.

— Сигурна ли сте?

— Съвсем сигурна.

— Bien! Това е всичко, което ме интересуваше. Много ви благодаря.

С малко нервен смях Ани напусна стаята по скърцащия под. Възнението, което потисках до този момент, сега се отприщи.

— Поаро — извиках аз, — поздравявам ви! Това е велико откритие!

— Кое е велико откритие?

— Ами че отровата е била в какаото, а не в кафето! Това обяснява всичко! И понеже какаото е било изпито посред нощ, затова и влиянието на отровата се е проявило чак сутринта!

— Значи вие сте на мнение — слушайте внимателно какво ще кажа, Хейстингс, — че какаото е съдържало стрихнин?

— Ама разбира се! Какво друго може да е била тази сол върху подноса?

— Може да е било просто сол — невъзмутимо отвърна Поаро.

Свих рамене, Ако смяташе да се държи по този начин, нямаше смисъл да се спори с него. През ума ми мина мисълта, при това не за първи път, че старият Поаро наистина вече е попрехвърлил годините. А лично аз смятах, че за него е истинско щастие да се обвърже с човек, който притежава по-възприемчив ум.

Поаро ме изследваше с кроткия поглед на премигващите си очички.

— Май не сте доволен от мен, приятелю?

— Драги Поаро — отвърнах хладно, — аз не съм човек, който ще ви налага мнението си. Вие имате право на собствено виждане, а същото се отнася и за мен.

— Възхитително умозаклучение — отбеляза Поаро, като енергично се изправи на крака. — С тази стая вече приключих. Чие е по-малкото бюро в ъгъла там?

— На мистър Ингълторп.

— Аха! — Той предпазливо натисна подвижната му горна част. — Заключено. Но може някой от ключовете на мисис Ингълторп да го отвори. — Той изпробва няколко, завъртайки ги насам-натам с опитна ръка, като най-накрая нададе вик на задоволство. — Voila.^[4] Ключът е друг, но ще свърши работа. — Той избута назад капака на бюрото и хвърли бърз поглед върху спретнато подредените книжа. За моя изненада той не ги разгледа, а докато затваряше бюрото, се задоволи само с одобрителната забележка: — Този мистър Ингълторп явно е извънредно методичен човек!

Според оценъчната система на Поаро „методичен човек“ беше най-доброто, което можеше да се каже за някого.

Отново почувствувах, че моят приятел вече не е предишният човек, когото познавах, защото започна да бърбори несвързано:

— В бюрото нямаше пощенски марки, но може да е имало, нали така, топ аті? Може да е имало. Да — очите му обходиха стаята, — този будоар няма какво повече да ни предложи. Не научихме кой знае какво от него. Само това.

Той измъкна от джоба си смачкан плик и го подхвърли към мен. Пликът представляваше доста любопитен документ. Предлагам неговото факсимиле:

[1] Да видим (Бел. прев.) ↑

[2] Готово! (Бел. прев.) ↑

[3] Ама че маса (Бел прев.) ↑

[4] Ето (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 5

„НЕ Е СТРИХНИН, НАЛИ?“

— Къде го намерихте? — попитах Поаро с живо любопитство.

— В кошчето за боклук. Познавате ли почерка?

— Да, това е почеркът на мисис Ингълторп. Но какво означава това?

Поаро сви рамене.

— Нищо не мога да кажа, но то действително буди размисъл.

През ума ми мина нещо почти невероятно. Да не би мисис Ингълторп да е била умопомрачена? Или обладана от някаква демоничност^[1]? И ако това беше така, не е ли възможно сама да е посегнала на живота си?

Тъкмо се готвех да споделя тези теории с Поаро, когато ме сепнаха неговите думи:

— Хайде — каза той — сега да огледаме чашите от кафе!

— Драги ми Поаро! Каква полза от това, за бога, когато вече знаем за какаото?

— О, la la! Това нещастно какао! — съвсем непочтително, по моему, извика Поаро.

Той се изхили с явно удоволствие, вдигайки ръце нагоре в привидно отчаяние по начин, който можех да окачества единствено като проява на най-лош вкус.

— И после — продължих аз с нарастваща студенина, — след като мисис Ингълторп е занесла кафето си горе, не виждам какво очаквате да откриете, освен ако допускате, че можем да намерим пакетче стрихнин върху подноса с кафето!

Поаро изведнъж дойде на себе си.

— Хайде, хайде, приятелю — каза той, като ме хвана под ръка. — Ne vous fêchez pas!^[2] Оставете ме да се интересувам от моите чашки за кафе, а аз ще зачета вниманието ви към вашето какао. Готово! Споразумяхме ли се?

Той представляваше такава комична гледка, че не сдържах смеха си; отправихме се заедно към гостната, където чашите от кафе и подносът стояха непокътнати.

Поаро ме накара да повтора снощната сцена, като ме слушаше внимателно и проверяваше мястото на всяка чашка.

— Значи мисис Кавендиш беше до подноса и наливаше кафето. Да. След това отива до прозореца, където сте седели вие с мадмоазел Синтия. Да. Ето ги трите чашки. А чашката върху камината, изпита наполовина, трябва да е на мистър Лорънс Кавендиш. Ами тази на подноса?

— На Джон Кавендиш. Видях го да я оставя там.

— Добре Една, две, три, четири, пет — но къде тогава е чашката на мистър Ингълторп?

— Той не пие кафе.

— Значи всички чаши са налице. Само един момент, приятелю.

С най-голямо внимание той взе по една-две капки от утайката във всяка чаша и ги постави в различни епруветки, като близваше всяка проба, преди да я запечати. Физиономията му се промени по много особен начин. Изражението, което се появи на нея, мога да опиша само като полунедоумение, полуоблекчение.

— Bien! — каза той. — Всичко е ясно! Имах една идея, но явно съм сбъркал. Да, в общи линии съм бил на погрешен път. И все пак е странно. Но няма значение!

И после, с характерно свиване на рамене, той отхвърли от съзнанието си онова, което го тормозеше. Можех да му кажа още от самото начало, че тази негова мания за кафето щеше да го доведе до задънена улица, но сдържах езика си. Независимо от всичко, макар и вече на възраст, Поаро беше един от великите хора на своето време.

— Закуската е готова — каза Джон Кавендиш, задавайки се откъм преддверието. — Ще седнете с нас, нали, мосю Поаро?

Поаро прие. Погледнах към Джон. Той почти беше възвърнал нормалното си поведение. Шокът от събитията през изминалата нощ го беше изкарал временно извън релси, но уравновесената му природа скоро го върна към спокойствието. Той не беше човек, надарен с богато въображение — за разлика от брат си, у когото то беше дори в излишък.

Още от ранните часове на утрото Джон беше на крак: изпращаше телеграми — една от първите замина за Ивлин Хауърд, пишеше съобщения за вестниците — с две думи, занимаваше се с нерадостните задължения, които една смърт води след себе си.

— Мога ли да попитам как вървят нещата? — каза той. — Какво сочат вашите разследвания — че майка ми е починала от естествена смърт или че... че трябва да се приготвим за най-лошото?

— Струва ми се, мистър Кавендиш — мрачно каза Поаро, — че ще направите добре, ако не се самозалъгвате с някакви фалшиви надежди. Можете ли да ми кажете мнението на останалите членове от семейството?

— Брат ми Лорънс е убеден, че вдигаме много шум за нищо. Той твърди, че налице са всички доказателства за обикновен сърдечен удар.

— Така мисли той значи? Това е много интересно, много интересно — промърмори Поаро под носа си. — А мисис Кавендиш?

Лека сянка премина по лицето на Джон.

— Нямам никаква представа какво мисли жена ми по въпроса.

След отговора му за кратко време настана неловко мълчание. Джон го наруши, като проговори с известно усилие:

— Казах ли ви, че мистър Ингълторп се завърна?

Поаро сведе глава.

— Положението е много неловко за всички ни. Разбира се, трябва да се държим с него както обикновено — но, по дяволите, на човек му се повдига, когато си помисли, че сяда да се храни с евентуален убиец!

Поаро кимна съчувствено.

— Напълно ви разбирам. За вас това наистина е трудна ситуация, мистър Кавендиш. Бих искал да ви задам един въпрос. Причината мистър Ингълторп да не се върне снощи е, струва ми се, че той си бил забравил ключа за входната врата. Така ли е?

— Да.

— Предполагам вие сте сигурен, че ключът наистина е бил забравен, че той все пак не го е взел?

— Нямам представа. Не ми е идвало на ум да погледна. Винаги го държим в чекмеджето в преддверието. Ще отида да проверя дали е там сега.

Поаро вдигна ръка с лека усмивка.

— Не, не, мистър Кавендиш, сега вече е твърде късно. Сигурен съм, че ще го намерите там. Ако мистър Ингълторп го е бил взел, досега е имал достатъчно време да го остави обратно на мястото му.

— Но мислите ли вие...

— Не мисля нищо. Ако някой случайно е погледнал там и е видял ключа преди връщането на мистър Ингълторп, това би било ценно доказателство в негова полза. Това е всичко.

Джон изглеждаше объркан.

— Не се притеснявайте — внимателно се обърна към него Поаро. — Уверявам ви, че няма защо да се безпокоите. А що се отнася до любезната ви покана — тогава да отидем и закусим.

В трапезарията бяха всички. При създалите се обстоятелства едва ли някой можеше да ни оприличи на хора с бодро настроение. Реакцията след подобен шок винаги подлага човек на изпитание и мисля, че в момента всички страдахме от това. Естествено благоприличието и доброто възпитание ни заставяха да се държим както обикновено, ала все пак не можех да не си задам въпроса дали този самоконтрол въобще е плод на някакви сериозни усилия. Нямаше зачервени очи, нито пък признаци на сподавена скръб. Не ме напускаше усещането, че единствено Доркас понася случилото се като лична трагедия.

В тази сметка не поставям Алфред Ингълторп, който, според мен, играеше ролята на опечаления съпруг по един противно двуличен начин. Питам се дали знае, че го подозираме. Независимо че не се издавахме с нищо, той не можеше да не го съзнава. Усещаше ли вече ледените пръсти на страха или беше уверен, че престъплението му ще остане ненаказано? Без съмнение подозрението, което витаеше в атмосферата наоколо, трябва да го е предупредило, че той вече е белязан човек.

Но всеки ли подозираше него? Ами мисис Кавендиш? Наблюдавах я как седи начело на масата — една изящна, сдържана и загадъчна жена. Тя беше много красива в сивата си рокля с бели дантели на ръкавите, които падаха върху нежните ѝ ръце. Когато решише обаче, лицето ѝ можеше да стане непроницаемо като на сфинкс. Беше мълчалива, почти не отваряше уста, ала все пак, по някакъв необясним за мен начин тя караше всички да се чувствуват подвластни на силата на личността ѝ.

А малката Синтия? Тя дали имаше своите подозрения? Струваше ми се, че изглежда много отпаднала и унила. Нейната отпуснатост беше толкова явна, че когато я попитах дали не се чувства зле, тя не направи опит да скрие състоянието си:

— Да, имам ужасно главоболие.

— Още една чашка кафе, мадмоазел? — настоятелно ѝ предложи Поаро. — Ще ви съживи. Кафето е незаменимо при *mal de tete*.^[3] — Той скочи на крака и взе чашата ѝ.

— Без захар — обади се Синтия, като го видя да посяга към щипката за захар.

— Без захар? Отказали сте се от захарта заради войната, така ли?

— Не, просто винаги пия кафето си без захар.

— *Sacre!*^[4] — измърмори Поаро под носа си, подавайки пълната чаша.

Чух го само аз и когато вдигнах поглед към него, видях, че полага големи усилия да не издаде вълнението си, а очите му бяха станали зелени като на котка. Беше видял или чул нещо, което го бе развълнувало силно — но какво? Обикновено не се причислявам към по-глупавата част на човечеството, но трябва да призная, че нищо необичайно не беше привлякло моето внимание. След малко вратата се отвори и се появи Доркас.

— Мистър Уелс е дошъл при вас, сър — обърна се тя към Джон.

Спомних си, че това беше името на адвоката, на когото мисис Ингълторп бе писала предната нощ.

Джон стана веднага.

— Заведете го в кабинета ми. — След това се обърна към нас: — Адвокатът на майка ми — обясни той. И добави с по-нисък глас: — Той е и коронер^[5], нали разбирате. Желаете ли да ме придружите?

Ние приехме и го последвахме навън. Джон закрачи напред и аз се възползувах от възможността да пошепна на Поаро:

— Значи ще се наложи съд за установяване причините за смъртта?

Поаро кимна разсеяно. Той така беше потънал в размисъл, че трудно сдържах любопитството си.

— Какво има? Не чувате какво ви казвам.

— Да, приятелю. Много съм разтревожен.

— Защо?

— Защото мадмоазел Синтия пие кафето си без захар.

— Какво? Шегувате се, нали?

— Напротив, никак не се шегувам. Ах, в това има нещо, което не мога да разбера. Все пак инстинктът ми не ме излъга.

— Какъв инстинкт?

— Инстинктът, който ме накара да проверя чашите за кафе. Шт! Тихо сега!

Последвахме Джон в кабинета му и той затвори вратата зад нас.

Мистър Уелс беше приятен човек на средна възраст, с буден поглед и типичната за адвокат уста. Джон ни представи и обясни причината за нашето присъствие.

— Разбирате, Уелс — добави той, — че всичко това има строго частен характер. Все още се надяваме, че няма да има нужда за установяване на каквото и да е.

— Да, да — каза Уелс утешително. — Много ми се иска да ви спестим неприятностите и публичността на едно такова установяване на причините за смъртта, но, както сами разбирате, това е немислимо при отсъствието на смъртен акт от лекар.

— Да, сигурно е така.

— Умник е този Бауърстейн. Струва ми се, че е голям авторитет в токсикологията.

— Вярно е — отвърна Джон с известна скованост в гласа. След това добави колебливо: — Ще се наложи ли да се явяваме като свидетели? Имам предвид всички ние?

— Вие — да, и още... ъ-ъ-ъ... мистър... мистър Ингълторп.

Настъпи кратка пауза, преди адвокатът да продължи със своя утешителен тон:

— Всякакви други доказателства ще бъдат само от потвърдителен характер, просто формалност.

— Разбирам.

Някакво облекчение премина по лицето на Джон. Това ме озадачи, тъй като не виждах от какво може да е породено то.

— Ако нямате нищо против — продължи мистър Уелс, — аз съм се спрял на петък. Дотогава ще имаме достатъчно време за лекарския доклад. Аутопсията ще бъде довечера, нали така?

— Да.

— Значи петък е подходяща дата за вас?

— Абсолютно.

— Няма нужда да ви казвам, Кавендиш, колко съм разстроен от тази трагична случка.

— Не бихте ли ни помогнали да я разрешим, мосю? — намеси се Поаро за пръв път откакто бяхме влезли в стаята.

— Аз?

— Да. Научихме, че мисис Ингълторп ви е писала снощи. Трябва да сте получили писмото тази сутрин.

— Получих го, но то не съдържа никаква информация. Просто бележка, в която ме моли да я посетя тази сутрин, понеже искала съвета ми по някакъв много важен въпрос.

— Няма ли нещо, от което да става ясно какъв е този въпрос?

— За съжаление — не,

— Жалко — каза Джон.

— Много жалко — добави Поаро със сериозен глас.

Настъпи мълчание. Поаро остана замислен още няколко минути. Най-сетне той отново се обърна към адвоката:

— Мистър Уелс, има нещо, за което бих искал да ви попитам, стига то да не противоречи на професионалната ви етика. Кой наследява парите на мисис Ингълторп след нейната смърт?

Адвокатът се поколеба известно време, след което отвърна:

— Това скоро ще стане обществено достояние, така че ако мистър Кавендиш не възразява...

— В никакъв случай — обади се Джон.

— Не виждам защо да не отговоря на въпроса ви. Според последното ѝ завещание от август миналата година, като се изключат различните дребни дарения за прислугата и тъй нататък, тя оставя цялото си състояние на своя заварен син — мистър Джон Кавендиш.

— А не е ли това — простете въпроса ми, мистър Кавендиш, — доста несправедливо спрямо другия заварен син — мистър Лорънс Кавендиш?

— Не, не мисля така. Вижте какво, според условията на бащиното им завещание Джон наследява имота, а Лорънс, при смъртта на доведената си майка, получава голяма сума пари. Мисис Ингълторп оставя парите си на по-старшия си заварен син със съзнанието, че той трябва да се грижи за Стайлс. Според мен това разпределение е съвсем справедливо и равнопоставено.

Поаро кимна замислено.

— Разбирам. Но нали съм прав, като мисля, че според вашите английски закони това завещание автоматично се е обезсилило с повторната женитба на мисис Ингълторп?

Мистър Уелс наведе глава в знак на съгласие.

— Точно с това щях да продължа, мосю Поаро — този документ вече е невалиден и нищожен от правна гледна точка.

— Hein!^[6] — каза Поаро. Той се замисли за миг, а след това попита: — Известен ли беше този факт на самата мисис Ингълторп?

— Не зная. Възможно е.

— Знаеше го — внезапно се намеси Джон. — Вчера говорихме за завещания, направени невалидни поради нов брак.

— А! И още един въпрос, мистър Уелс. Вие казахте „последното й завещание“. Означава ли това, че мисис Ингълторп е имала и други завещания?

— Средно тя правеше по едно завещание всяка година — невъзмутимо отговори мистър Уелс. — Беше склонна да мени становището си по отношение на завещанието, като с всяко ново облагодетелствуваше ту една, ту друга личност от семейството.

— Да предположим — отново поде Поаро, — че, без вие да знаете, тя е направила ново завещание в полза на някого, който по никакъв начин не може да се сметне за член на семейството — да речем, например, мис Хауърд — бихте ли се изненадали?

— Ни най-малко.

— А! — Поаро като че ли приключи с въпросите си.

Приблжих се към него, докато Джон и адвокатът обсъждаха въпроса за преглеждането на документите на мисис Ингълторп.

— Смятате ли, че мисис Ингълторп е направила завещание, в което оставя всичките си пари на мис Хауърд? — попитах с приглушен и изпълнен с любопитство глас.

Поаро се усмихна.

— Не.

— Тогава защо попитахте?

— Тихо!

Джон Кавендиш се бе обърнал към Поаро:

— Ще дойдете ли с нас, мосю Поаро? Ще прегледаме документите на майка ми. Мистър Ингълторп няма нищо против да

остави това на мистър Уелс и мен.

— Кое то много опростява нещата — подхвърли адвокатът. — От техническа гледна точка, разбира се, той има право... — Мистър Уелс не довърши изречението си.

— Първо ще огледаме бюрото в будоара — обясни Джон, — а след това ще отидем в спалнята ѝ. Тя държеше най-важните си документи в една виолетова кутия, която ще прегледаме внимателно.

— Да — каза адвокатът, — твърде е възможно там да намерим завещание с по-късна дата от това, което е у мен.

— Има такова завещание. — Това бяха думи на Поаро.

— Какво? — Джон и адвокатът го изгледаха стреснато.

— Или по-скоро — невъзмутимо продължи моят приятел — имало е.

— Какво искате да кажете — имало е? Къде е то сега?

— Изгорено!

— Изгорено?

— Да. Погледнете тук. — Той извади овъгления къс хартия, който намерихме в камината на мисис Ингълторп и го подаде на адвоката, като накратко му обясни къде и как го беше открил.

— Но е възможно това да е старо завещание, нали?

— Не вярвам. В действителност съм почти сигурен, че то е написано не по-рано от вчера следобед.

— Какво? Невъзможно! — извикаха двамата в един глас.

Поаро се обърна към Джон.

— Ако разрешите да повикат тук градинаря, ще ви го докажа.

— О, разбира се... Но аз не виждам...

Поаро вдигна ръка.

— Направете както ви казвам. След това ми задайте колкото си искате въпроси.

— Добре. — Той дръпна звънеца. Доркас се яви на часа.

— Доркас, искаме да поговорим с Манинг. Кажи му, моля те, да дойде тук.

— Да, сър.

Доркас излезе.

Зачакахме в напрегнато мълчание. Самият Поаро се чувствуваше напълно спокойно и бършеше праха от един забравен ъгъл на библиотеката.

Тракането на подковани ботуши отвън по чакъла предизвести идването на Манинг. Джон погледна въпросително към Поаро. Последният кимна.

— Влез вътре, Манинг — каза Джон. — Искам да поговорим.

Манинг влезе бавно и нерешително през френския прозорец и застана колкото се може по-близо до него. Шапката си държеше в ръце, като внимателно я въртеше напред-назад. Беше доста прегърбен, макар самият той навярно да не беше толкова стар, колкото изглеждаше, ала очите му имаха пронизателен и интелигентен поглед, на който не подходеше бавният му и доста предпазлив говор.

— Манинг — каза Джон, — този господин ще ти зададе няколко въпроса и искам да му отговориш.

— Да, сър — промърмори Манинг.

— Вие засадахте цветна лека пред южния край на къщата, нали, Манинг?

— Да, сър, аз и Уилям.

— И мисис Ингълторп дойде до прозореца и ви повика, нали?

— Да, сър, повика ни.

— Разкажете ми с ваши думи какво стана след това.

— Ами нищо особено, сър. Само каза на Уилям да слезе с велосипеда си до селото и да донесе бланка за завещание или нещо такова — не знам точно какво, защото тя му го написа.

— Е?

— Ами той отиде, сър.

— И какво стана после?

— Ами продължихме с бегониите, сър.

— Мисис Ингълторп не ви ли повика пак?

— Да, сър, повика ни пак двамата с Уилям.

— И тогава?

— Накара ни да влезем вътре и да се подпишем отдолу на някакъв дълъг лист, до нейния подпис.

— Видяхте ли какво пише над подписа й?

— Не, сър, беше покрито с попивателна хартия.

— И вие се подписахте където тя ви каза?

— Да, сър, първо аз, после Уилям.

— И какво направи тя после с листа?

— Ами сложи го в дълъг плик и го остави в онази виолетова кутия, дето стои на бюрото й.

— Кое време беше, когато ви повика първия път?

— Трябва да е било към четири, сър.

— Не по-рано, така ли? Не е ли могло да бъде някъде към три и половина?

— Не, сър. По-скоро малко след четири, но не преди това.

— Благодаря, Манинг, достатъчно — каза Поаро с доволен глас.

Градинарят погледна господаря си, който му кимна. Манинг вдигна ръка към челото си, измърмори нещо и заднишком излезе навън през прозореца.

Ние се спогледахме.

— Боже господи! — промълви Джон. — Какво изумително съвпадение!

— Какво съвпадение?

— Че майка ми е направила завещание в самия ден на смъртта си!

Мистър Уелс прочисти гърлото си и отбеляза сухо:

— Сигурен ли сте, че това е съвпадение, Кавендиш?

— Какво искате да кажете?

— Майка ви, както ми съобщихте, е имала сериозна кавга с... с някого вчера следобед...

— Какво искате да кажете? — отново извика Джон. Гласът му потрепери, а той силно пребледня.

— След тази кавга майка ви много внезапно и набързо прави ново завещание. Никога няма да узнаем съдържанието на това завещание, защото на никого не е казала какво предвижда то. Тази сутрин тя несъмнено щеше да се консултира с мен по въпроса, но не успя. Завещанието изчезва и тя отнася тайната му в гроба си. Страхувам се, че тук няма никакво съвпадение, Кавендиш. Мосю Поаро, сигурен съм, че ще се съгласите с мен — фактите навеждат на определени изводи.

— Независимо от изводите — прекъсна го Джон — ние сме много признателни на мосю Поаро за разкриването на този факт. Ако не беше той, никога нямаше да узнаем за завещанието. Предполагам, че не бива да ви питам какво ви подтикна първоначално към тази мисъл?

Поаро се усмихна и отвърна:

— Един надраскан стар плик и прясно засадена леха с бегонии.

Навярно Джон щеше да продължи да го разпитва, ала в този момент се чу силен шум от мотор и ние всички се обърнахме към прозореца, край който премина кола.

— Иви! — извика Джон. — Извинете ме, Уелс. — Той изтича към преддверието.

Поаро ме изгледа изпитателно.

— Мис Хауърд — обясних аз.

— А, радвам се, че пристига. Това е една умна и сърцата жена, Хейстингс. Само дето господ не я е дарил и с красота!

Последвах примера на Джон и излязох в преддверието, където мис Хауърд полагаше усилия да се освободи от обемистите шалове, навити около главата ѝ. Когато очите ѝ попаднаха върху мен, обзе ме внезапно чувство на вина. Тази жена ме бе предупреждавала така настоятелно, а аз, уви, не обърнах никакво внимание на думите ѝ! Колко прибързано и колко пренебрежително бях отхвърлил предупреждението ѝ от съзнанието си! Сега, когато тя се оказа права по такъв трагичен начин, изпитвах срам. Колко добре бе познавала тя Алфред Ингълторп. Питам се дали ако бе останала в Стайлс, трагедията пак щеше да се случи или този човек би се уплашил от бдителните ѝ очи?

Почувствувах облекчение, когато тя пое ръката ми и отново я стисна по добре познатия начин. В погледа ѝ видях тъга, но не и укор; по зачервените клепачи разбрах, че е плакала, но иначе малко мъжкият ѝ маниер не се беше променил.

— Тръгнах веднага щом получих телеграмата. Точно свършвах нощно дежурство. Наех кола. Най-бързият начин да се стигне дотук.

— Закусвала ли си нещо тази сутрин, Иви? — попита Джон.

— Не.

— Така си и мислех. Ела, закуската още не е раздигната, ще ти направят и пресен чай. — Той се обърна към мен: — Ще се погрижите ли за нея, Хейстингс? О, ето го и мосю Поаро. Той е дошъл да ни помогне, Иви.

Мис Хауърд се здрависа с Поаро, но хвърли подозрителен поглед към Джон.

— Какво искаш да кажеш — да ни помогне?

— Да ни помогне в разследването.

— Няма нищо за разследване. Пратиха ли го вече в затвора?

— Кого да пратят в затвора?

— Как кого? Ами Алфред Ингълторп, разбира се.

— Мила Иви, внимавай. Лорънс е на мнение, че майка ми е починала от сърдечен удар.

— Какъв глупак е Лорънс! — отвърна мис Хауърд. — Ясно е, че Алфред Ингълторп е убил клетата Емили, както винаги съм го казвала, че ще го направи.

— Мила Иви, не викай така силно. Каквото и да мислим или подозираме, по-добре е да говорим колкото се може по-малко засега. Съдът за установяването причините за смъртта ще бъде чак в петък.

— Чак еди-кога си! — Мис Хауърд изсумтя по един великолепен начин. — Вие сте се побъркали! Дотогава той ще напусне страната. Ако има малко акъл, хич няма да седи тук и да чака да го окачат на въжето.

Джон Кавендиш я изглежда безпомощно.

— Знам каква е цялата работа — обвини го тя. — Послушал си докторите. Никога. Какво разбират те? Нищо — само колкото да те е страх от тях. Знам го много добре — баща ми беше доктор. Онзи дребосък Уилкинс е най-големият глупак, дето съм срещала в живота си — дори аз! Сърдечен удар! Само той може да го измисли. Всеки с малко мозък в главата си ще разбере, че съпругът й я е отровил. Винаги съм казвала, че ще я убие в леглото, клетата. Сега вече го направи. А ти само знаеш да повтаряш глупости като „сърдечен удар“ и „съд за установяване на смъртта в петък“. Трябва да се засрамиш от себе си, Джон Кавендиш.

— Какво искаш да направя? — попита Джон, като не успя да потисне една лека усмивка. — По дяволите, Иви, не мога да го хвана за врата и да го замъкна в местния полицейски участък.

— Все може нещо да се направи. Разбери как го е направил. Той е много хитър. Може да е напоил мухоловки. Попитай готвачката дали не й липсват няколко листа.

В този момент бях принуден да осъзная, че да се държат мис Хауърд и Алфред Ингълторп под един покрив и при това да съжителствуват мирно, щеше да се окаже равностойно на херкулесов подвиг и съвсем не завидях на Джон. По израза на лицето му разбрах,

че той напълно осъзнава трудността на положението. За момента подири спасение в бягство, като бързо напусна стаята.

Доркас донесе пресен чай. След като тя излезе, Поаро се приближи откъм прозореца, където бе седял до този момент и се настани срещу мис Хауърд.

— Мадмоазел — мрачно поде той, — искам да ви питам нещо.

— Питайте — отвърна тя, като го гледаше не особено приветливо.

— Искам да разчитам на вашата подкрепа.

— С удоволствие ще ви подкрепя да окачите Алфред Ингълторп на въжето — рязко отвърна тя. — Макар че въжето ще е твърде добре за него. Трябва да го разпънат и разкъсат на четири, както едно време.

— Значи сме на едно мнение с вас — каза Поаро, — защото и аз искам да окача престъпника на въжето.

— Алфред Ингълторп?

— Него, или някой друг.

— Няма друг. Да не би някой да е посягал да убива клетата Емили преди да дойде той? Не казвам, че не е била заобиколена от акули — била е. Ама те дебнеха само кесията ѝ. Животът ѝ беше извън опасност. Но ето го мистър Алфред Ингълторп — и само след два месеца — хайде!

— Повярвайте ми, мис Хауърд — каза Поаро със сериозен глас, — ако мистър Алфред Ингълторп е този човек, той няма да ми се изплъзне. Давам ви честната си дума, че ще го окача на бесилка, висока колкото тази на Аман!^[7]

— Това вече е нещо друго — каза мис Хауърд по-ентусиазирано.

— Моля ви обаче да ми имате доверие. Помощта ви може да бъде от голяма полза за мен. Сега ще ви обясня причината — защото от целия този дом в траур вашите очи са единствените, които са плакали.

Мис Хауърд премигна и в грубоватия ѝ глас се прокрадна нова нотка:

— Ако имате предвид, че бях привързана към нея — да, вярно е. Емили си беше една себична старица. Много щедра, но винаги искаше нещо в замяна. Не оставяше хората да забравят какво е направила за тях — а така тя не печелеше любов. Макар да съм сигурна, че никога не го е осъзнавала, нито пък е усещала липсата ѝ. Дано да е така.

Спрямо нея аз имах особено положение. Извоювах си позиция още от началото. „Ще ти струвам толкова и толкова лири на година. Добре. Но нито пени повече, никакви чифтове ръкавици или театрални билети,“ Тя не го разбираше и понякога се засягаше. Казваше ми, че съм била глупаво горда. Не беше така, но не можех да ѝ го обясня. Както и да е, важното е, че си запазих себеуважението. И така от цялата банда тук аз бях единствената, която можех да си позволя чувства към нея. Грижех се за нея. Пазех я от всички тук, а ето, че се появява някакъв нехранимайко с мазен език и хоп! — цялото време, което съм ѝ посветила, отива на вятъра.

Поаро кимна съчувствено.

— Разбирам, мадмоазел, разбирам какво изпитвате. Това е съвсем естествено. Сигурно ви се струва, че ние сме студени, че ни липсват жар и енергия, но повярвайте ми, не е така.

В този момент се появи Джон и ни покани да се качим в стаята на мисис Ингълторп, тъй като те с мистър Уелс били приключили огледа на бюрото в будоара.

Докато изкачвахме стълбището, Джон хвърли поглед назад към трапезарията и поверително сниши глас:

— Ами какво ще стане, когато тези двамата се срещнат?

Поклатих безпомощно глава.

— Казах на Мари да ги държи на разстояние, доколкото това е възможно.

— А дали ще успее?

— Един господ знае. Има едно нещо обаче и то е, че самият Ингълторп не гори от желание да се среща с нея.

— Ключовете са още у вас, нали, Поаро? — попитах аз, когато стигнахме заключената врата на стаята.

Джон пое ключовете от Поаро, отвори и ние влязохме вътре. Адвокатът отиде право до писалището. Джон го последва.

— Доколкото зная, майка ми пазеше всички важни документи в тази кутия — каза той

Поаро извади малката връзка с ключове.

— Позволете. Заклучих я тази сутрин, за всеки случай.

— Но сега тя е отключена.

— Невъзможно!

— Вижте. — И Джон повдигна капака ѝ, докато говореше.

— Milles tonnerres!^[8] — извика Поаро в пълно объркване. — А аз да държа двата ключа в джоба си! — Той се хвърли към кутията. Изведнъж се закова на място. — En voila une affaire!^[9] Ключалката е разбита!

— Какво?

Поаро остави кутията обратно върху писалището.

— Но кой я е разбил? И защо? Кога? Но нали вратата е била заключена? — заваляха един след друг нашите въпроси.

Поаро им отговори категорично, почти механично:

— Кой? Това е въпросът. Защо? Ах, само да знаех. Кога? Преди не повече от час, защото тогава аз бях тук. Що се отнася до заключената врата, ключалката е твърде обикновена. Вероятно всеки ключ от която и да е врата по коридора може да я отключи.

Гледахме се един друг с опулени погледи. Поаро се приближи до камината. Външно изглеждаше спокоен, но забелязах, че ръцете му, които по силата на навика оправяха вазите за хартиени фитили по полицата над камината, потреперваха доста силно.

— Вижте, положението е следното — обади се той най-сетне. — В тази кутия е имало нещо — някакво доказателство, навярно незначително, но все пак достатъчно, за да се направи връзка между престъплението и убиеца. За него е било важно то да бъде унищожено преди да е открито и да се оцени значението му. Затова е поел и риска, големия риск да влезе тук. Когато намира кутията заключена, той решава да я разбие, издавайки по този начин идването си тук. За да извърши подобно рисковано дело, значи за него това е било от огромно значение.

— Но какво е било то?

— А! — извика Поаро, махвайки ядосано с ръка. — Това не зная! Несъмнено някакъв документ, навярно парчето хартия, което Доркас е видяла в ръката ѝ вчера следобед. А аз — гневът му вече се лееше свободно, — какво магаре съм аз! Да не се сетя! Постъпих като последния глупак! Изобщо не трябваше да оставям тази кутия тук. Трябваше да я взема със себе си. О, трижди прасе, това съм аз! И сега го няма. Унищожено е — а дали всъщност е унищожено? Няма ли още някакъв шанс... Не трябва да оставим камък непреобърнат!

Той изскочи от стаята като луд, а аз, веднага щом успях да се окопая, го последвах. Ала докато стигна до площадката на

стълбището, него вече го нямаше.

Там стоеше Мари Кавендиш и гледаше надолу към преддверието в посоката, в която бе изчезнал.

— Какво му стана на вашия странен приятел, мистър Хейстингс? Той току-що прелетя покрай мен като полудял бик.

— Много е разтревожен — отвърнах с изтънял глас. Нямах представа дали Поаро би одобрил разкриването на случилото се. Когато видях изразителните устните на Мари Кавендиш да се разтягат в тънка усмивка, опитах се да променя темата: — Те още не са се срещнали, нали?

— Кои?

— Мистър Ингълторп и мис Хауърд.

Тя ме изгледа доста разтревожено.

— Смятате ли, че това ще бъде такава голяма беда?

— А вие какво мислите? — попитах на свой ред, при това доста изненадан.

— Мисля, че не. Тя се усмихваше по своя кротък начин. — Искате ми се да видя истинска голяма буря. Тя ще прочисти атмосферата. В момента всички ние мислим прекалено много, а казваме прекалено малко.

— Джон не е на това мнение — отбелязах аз. — Той иска да ги държи на разстояние един от друг.

— О, Джон!

Нещо в тона ѝ ме подразни и аз не се въздържах:

— Джон е прекрасен човек!

Тя ме изгледа с любопитство за минута-две, а след това, за моя голяма изненада, каза следното:

— Вие сте лоялен към приятеля си. Ценя ви заради това.

— А вие не сте ли моя приятелка?

— Аз съм лоша приятелка.

— Защо говорите така?

— Защото е вярно. Днес съм внимателна към приятелите си, а утре ги зарязвам напълно.

Не знаейки какво ме накара, но явно нервите ми не издържаха и аз казах нещо много глупаво и невъзпитано:

— И все пак изглежда вниманието ви към доктор Бауърстейн никога не се променя!

В същия момент съжалих за думите си. Лицето ѝ се вкамени. Имах чувството, че върху него се бе спуснала желязна завеса, зад която се скри истинската жена. Без да каже дума, тя се обърна и слезе по стълбите, а аз останах да гледам след нея като някой идиот.

В следващия момент вниманието ми се привлече от някаква ужасна крамола, която се чуваше отдолу. Поаро викаше и обясняваше нещо на висок глас. Стана ми неприятно при мисълта, че дипломатичността ми бе отишла на вятъра. Този човечец в момента разказваше за случилото се на всички — нещо, което лично аз смятах за лишено от мъдрост. Още веднъж изпитах съжаление, че моят приятел бе склонен в моменти на голямо вълнение да губи разсъдък си. Бързо се спуснах надолу по стълбите. Появата ми усмири Поаро почти веднага. Дръпнах го настрана.

— Драги човече — казах аз, — смятате ли, че това, което правите, е умно? Как може да разказвате на всички за случилото се? Ами нали по този начин се навирате сам в ръцете на престъпника?

— Така ли смятате, Хейстингс?

— Убеден съм.

— Е, добре, приятелю. Ще го взема предвид.

— Чудесно Но май за съжаление вече е малко късно.

— Вярно е.

Той изглеждаше толкова съкрушен и засрамен, че го съжалих, макар да смятах упрека си към него за справедлив и мъдър.

— Е — каза той най-сетне, — да вървим, топ ами.

— Приключихте ли тук?

— Засега — да. Ще ме изпратите ли до селото?

— С удоволствие.

Той вдигна куфарчето си и ние излязохме през отворения прозорец на гостната. Синтия Мърдок тъкмо влизаше и Поаро ѝ направи място, за да мине.

— Извинете ме, мадмоазел, една минутка.

— Да? — обърна се тя към него.

— Приготвяли ли сте някога лекарствата на мисис Ингълторп?

Лицето ѝ леко порозовя, когато отвърна малко смутено:

— Не.

— Значи само праховете ѝ?

Руменината се засили, когато Синтия отговори.

— О, да. Веднъж ѝ приготвих някакви прахове за сън.

— Тези ли?

Поаро извади празната кутийка, която бе съдържала праховете. Тя кимна.

— Можете ли да ми кажете какви бяха те? Сулфонал? Веронал?

— Не, бромидни прахчета.

— А! Благодаря ви, мадмоазел. Довиждане.

Когато забързано се отдалечавахме от дома, аз го погледнах още веднъж. И преди често бях забелязвал, че ако е развълнуван от нещо, очите му стават зелени като на котка. Сега блестяха като смарагди.

— Приятелю — обади се той най-сетне, — имам една идея — много странна и вероятно абсолютно невъзможна. И все пак тя напълно подхожда.

Вдигнах рамене. Лично аз си мислех, че Поаро беше твърде много отдаден на тези свои фантастични идеи. В настоящия случай истината, разбира се, беше съвсем обикновена и очевидна.

— Значи това е обяснението на празния етикет върху кутийката — казах аз. — Много просто, както сам казахте. Направо се чудя как не се сетих сам.

Поаро явно не ме слушаше.

— Открили са и още нещо, la-bas^[10] — каза той, посочвайки с палец през рамо към Стайлс. — Каза ми го мистър Уелс, когато се качвахме по стълбите.

— Какво е то?

— В писалището, в будоара, открили заключено завещание на мисис Ингълторп, с дата отпреди женитбата ѝ, в което оставя парите си на Алфред Ингълторп. Сигурно е било изготвено по времето, когато са били сгодени. Мистър Уелс доста се изненада, както и Джон Кавендиш. Написано е на един от онези готовите формуляри и подписано от двама свидетели от прислугата — но не от Доркас.

— Мистър Ингълторп знаел ли е за него?

— Казва, че не.

— Това е малко съмнително — скептично отвърнах аз. — Човек може да се обърка от всички тези завещания. Кажете ми как открихте по онези надраскани думи на плика, че вчера следобед е било направено завещание?

Поаро се усмихна.

— Мои ami, не ви ли се е случвало понякога, когато пишете писмо, да не можете да се сетите за правописа на някоя дума?

— Да, често. Предполагам, че се случва с всеки.

— Точно така. А в такива случаи не опитвате ли да напишете думата един или два пъти в края на попивателната хартия или на употребяван лист, за да видите дали изглежда правилно? Е, точно това е направила и мисис Ингълторп. От онези надраскани думи се вижда, че отначало думата „possessed“ е написана с едно „s“, а после вече правилно — с две. За да се увери, тя първо я е написала в изречение, ето така: „I am possessed“. Е, и какво узнах от това? Узнах, че този следобед мисис Ингълторп е писала думата „possessed“ и тъй като споменът за късчето хартия от камината беше още пресен в съзнанието ми, вероятността за завещание — (подобен документ почти със сигурност би съдържал тази дума)^[11] — ми дойде наум. Тази вероятност беше потвърдена и от още едно обстоятелство. В общата суматоха онази сутрин будоарът остана непометен и близо до писалището открих следи от кафяв тор и пръст. Приблжих се до прозореца и веднага видях, че в лехите има прясно посадени бегонии. Торът в лехите беше точно като тора в будоара, а от вас пък научих, че бегониите са били посадени вчера следобед. Сега вече бях сигурен, че единият, а може би и двамата градинари — защото в лехите имаше отпечатащи от два чифта стъпки — са влизали в будоара, защото ако мисис Ингълторп просто е искала да поговори с тях, по всяка вероятност тя би отишла до прозореца и тогава те не биха влизали изобщо в стаята. Вече бях съвсем убеден, че тя е направила ново завещание и че е повикала двамата градинари да се подпишат като свидетели под нейното име. Събитията доказаха, че съм бил прав в предположението си.

— Много умно — чистосърдечно признах аз. — Трябва да призная, че изводите, които аз направих от тези надраскани думи, бяха доста погрешни.

Той се усмихна.

— Поотпуснали сте въображението си. Въображението е добър слуга, но лош господар. Най-простото обяснение често пъти е и най-вероятното.

— И още нещо — как разбрахте, че ключът за кутията с документи е бил изгубен?

— Нямах представа за това. Беше просто предположение, което се оказа вярно. Сам видяхте, че ключът имаше парче извита тел около дупката си. Веднага си направих извода, че вероятно е бил откъснат от не дотам здрава халка. Ако е бил изгубен и намерен, мисис Ингълторп веднага би го поставила обратно на халката; но там намерих само този, който явно беше дубликатът — много нов и лъскав, а това пък ме наведе на мисълта, че някой друг е поставил оригиналния ключ в ключалката на кутията.

— Да — казах аз, — несъмнено това е бил Алфред Ингълторп.

Поаро ме изгледа с любопитство.

— Толкова ли сте уверен в неговата вина?

— Ами да, естествено. Всеки нов факт като че ли я доказва все по-ясно.

— Напротив — кротко отвърна Поаро. — Има няколко неща в негова полза.

— О, хайде и вие сега!

Да.

— Виждам само едно.

— И то е?

— Това, че не е бил в къщата снощи.

— Лошо попадение, както казвате вие англичаните! Избрахте това, което според мен сочи срещу него.

— Как така?

— Защото ако мистър Ингълторп е знаел, че жена му е щяла да бъде отровена снощи, той със сигурност е щял да уреди нещата така, че да отсъства от къщата. Оправданието му явно беше измислено. Остават ни две възможности — или е знаел какво е щяло да се случи или е имал собствена причина да отсъства.

— И каква е била причината? — скептично попитах аз.

Поаро вдигна рамене.

— Откъде да зная? Несъмнено причината е такава, че би го дискредитирала. Този Ингълторп, струва ми се, е малко нехранимайко, но това не го прави автоматично и убиец.

Поклатих недоверчиво глава.

— Не сме съгласни, така ли? — попита Поаро. — Е, да го оставим тогава. Времето ще покаже кой от нас е прав. Сега нека

обърнем внимание на другите страни от случая. Какво мислите за факта, че всички врати на спалнята са били залостени отвътре?

— Ами... — започнах аз. — На това трябва да се погледне логично.

— Точно така.

— Бих казал следното: вратите са били залостени — видяхме го със собствените си очи — ала петното от свещта на пода, както и унищожаването на завещанието сочат, че някой е влизал в стаята през нощта. Съгласен ли сте дотук?

— Напълно. Изложението ви се отличава с възхитителна интелигентност. Продължавайте.

— Значи — подех аз окуражен — щом като този, който е бил вътре, не е влязъл през прозореца, нито по някакъв чудотворен начин, то тогава следва, че вратата е била отворена отвътре от самата мисис Ингълторп. Това засилва убеждението, че въпросната личност е била съпругът ѝ.

Поаро поклати глава.

— Защо ще го е направила? Тя залоства вратата към неговата стая — нещо доста необичайно от нейна страна, — защото се скарва жестоко с него този същия следобед. Не, той е последният човек, когото тя би пустила вътре.

— Но сте съгласен с мен, че вратата трябва да е била отворена от самата мисис Ингълторп?

— Съществува и друга вероятност. Може да е забравила да залости вратата към коридора, когато си е лягала и да го е направила по-късно, когато е ставала някъде призори.

— Поаро, сериозно ли мислите така?

— Не твърдя, че е така, но е възможно. А сега нещо друго — какво мислите за разговора, който сте чули между мисис Кавендиш и свекърва ѝ?

— Бях го забравил — отвърнах замислено. — Както и преди, за мен това си остава загадка. Струва ми се невероятно за жена като мисис Кавендиш, толкова горда и сдържана, да се намесва така грубо в нещо, което изобщо не е нейна работа.

— Прав сте. За жена с нейното възпитание това е нещо изумително.

— При всички положения това е интересно — съгласих се аз. — Но все пак е маловажно и не би трябвало да се взема под внимание.

Поаро изпъшка.

— Какво съм ви казвал винаги? Всичко трябва да се взема под внимание. Ако фактът не пасва на теорията, тогава разкарайте теорията.

— Е, добре, ще видим — казах аз наежено.

— Да, ще видим.

Бяхме стигнали Лийстудейс Котидж и Поаро ме покани горе в стаята си. Предложи ми една от късите руски цигари, от които някога самият той запалваше. Беше ми забавно да видя как внимателно събира изгорелите кибритени клечки в порцеланова купичка. Моментното ми раздразнение изчезна.

Поаро бе поставил столовете ни пред отворения прозорец, откъдето се виждаше селската улица. Свежият въздух подухваше навътре, топъл и ободряващ. Денят се очертаваше горещ.

Изведнъж вниманието ми бе привлечено от някакъв върлинест млад човек, който бързо тичаше по улицата. По-необичайна гледка представляваше изражението на лицето му — рядка смесица от ужас и вълнение.

— Вижте, Поаро! — извиках аз.

Той се наведе напред.

— Ха! — каза той. — Това е мистър Мейс от аптеката. Идва насам.

Младежът се спря пред Лийстудейс Котидж и след известно колебание похлопа силно по вратата.

— Една минутка — провикна се Поаро от прозореца. — Идвам.

Като ми махна да го последвам, той изтича надолу по стълбите и отвори вратата. Мистър Мейс започна веднага:

— О, мистър Поаро, извинете ме за безпокойството, не чух, че току-що сте се върнали от имението.

— Да, така е.

Младежът облиза пресъхналите си устни. Лицето му менеше израженията си по много любопитен начин.

— Цялото село говори за това как мисис Ингълторп е починала така внезапно. Хората казват — той предпазливо сниши глас, — че е била отровена!

Поаро остана невъзмутим.

— Само лекарите могат да кажат това, мистър Мейс.

— Да, точно така... Разбира се... — Младежът се поколеба, но вълнението му взе връх. Той сграбчи Поаро за ръката и зашепна вече съвсем тихо: — Само ми кажете, мистър Поаро — не е... не е стрихнин, нали?

Почти не успях да чуя какво отвърна Поаро. Явно беше нещо неангажиращо. Младежът си замина и като затваряше вратата, очите на Поаро срещнаха моите.

— Да — каза той със сериозен глас. — Този младеж ще има какво да каже пред съда за установяването причините за смъртта.

Бавно се качихме горе. Тъкмо отварях уста, когато Поаро ме възпря с ръка.

— Не сега, не сега, топ апи. Нужно ми е да размисля. Умът ми е в някакъв безпорядък, а това не е добре.

Той прекара десетина минути в мълчание и пълна неподвижност, като се изключат няколко изразителни помръдвания на веждите, а през цялото това време очите му придобиваха все по-зелен цвят. Най-сетне въздъхна дълбоко.

— Всичко е наред. Лошото премина. Сега вече всичко е на мястото си. Човек не трябва да допуска подобни обърквания. Случаят още не е ясен, не. Защото той е изключително сложен! Той ме озадачава. Мен, Еркюл Поаро! Съществуват два факта от голямо значение.

— И кои са те?

— Първият е състоянието на времето вчера. Това е много важно.

— Но денят беше чудесен! — прекъснах го аз. — Поаро, вие се шегувате с мен!

— Ни най-малко. Термометърът отбеляза двадесет и осем градуса на сянка. Не го забравяйте, приятелю. Това е ключът към цялата загадка!

— А вторият факт? — попитах аз.

— Това е важният факт, че мосю Ингълторп се облича с много особени дрехи, има черна брада и носи очила.

— Поаро, струва ми се, че не говорите сериозно.

— Говоря абсолютно сериозно, приятелю.

— Но това е детинщина!

— Не, това е извънредно сериозно.

— Ами ако предположим, че журито при съда за установяването причините за смъртта отсъди „предумишлено убийство“ срещу Алфред Ингълторп? Какво ще стане тогава с вашите теории?

— Няма да се разклатят нито на йота от това, че дванадесет глупака са сгресли! Но това няма да се случи. Първо, защото едно селско жури няма да иска да поеме отговорността върху себе си, а мистър Ингълторп практически е в положението на местен господар. И освен това — добави той миролюбиво, — аз няма да го допусна!

— Вие няма да го допуснете?

— Няма.

Погледнах необикновения човечец, като в мен се блъскаха едновременно и раздразнение, и забавление. Той беше толкова непоклонливо уверен в себе си. Сякаш прочел мислите ми, той вежливо кимна.

— О, да, топ апи. Ще постъпя така, както ви казвам. — Стана и сложи ръка на рамото ми. Физиономията му претърпя коренна промяна. Очите му се наляха със сълзи. — През всичкото това време си мисля за клетата мисис Ингълторп, която е мъртва. Тя не се е радвала на прекомерна любов, не. Но беше много добра към нас, белгийците — и аз съм ѝ длъжник.

Понечих да кажа нещо, но Поаро не ми позволи.

— Чуйте това, Хейстингс. Тя никога не би ми простила, ако позволя Алфред Ингълторп, съпругът ѝ, да бъде арестуван сега, когато една моя дума може да го спаси!

[1] Тук Хейстингс прави асоциация със значението на английската дума „possessed“, която освен „притежавам“ означава и „обладан от зли сили“ (Бел. прев.) ↑

[2] Не се сърдете! (Бел. прев.) ↑

[3] главоболие (Бел. прев.) ↑

[4] Проклятие! (Бел. прев.) ↑

[5] Следовател при смъртни случаи. (Бел. прев.) ↑

[6] Я! (Бел. прев.) ↑

[7] „И обесиха Амана на дървото, което той бе приготвил за Мардохея.“ — Естир, 7:10 (Бел. прев.) ↑

[8] Гръм и мълнии! (Бел. прев.) ↑

[9] Ама че работа! (Бел. прев.) ↑

[10] ей там — (Бел прев.) ↑

[11] Вж. бележката в края на Глава 4 ↑

ГЛАВА 6

УСТАНОВЯВАНЕ ПРИЧИНИТЕ ЗА СМЪРТТА

В интервала преди събирането на журито за съда Поаро не подгъна крак. На два пъти той се усамотява с мистър Уелс. Правеше и дълги разходки из околността. Доста се дразнех от това, че не ми се доверява какво върши, още повече, че нямах и най-малката представа с какво се е заел.

Допуснах, че може би ходи до фермата на Рейкс, за да научи нещо; и така, когато в сряда вечерта не го заварих в Лийстудейс Котидж, запътих се натам с надеждата да го срещна. Но от него нямаше и помен, а аз не посмях да отида в самата ферма. Когато са тръгвах, натъкнах се на един местен старец, който ми се усмихна по селски хитро.

— Вий нъл сти от имението? — попита той.

— Да. Търся един приятел, който според мен е дошъл насам.

— Един такъв дребнечък? Дето маха с ръце, кат говори? От ония билгийцити от селото?

— Да — казах аз нетърпеливо. — Значи е идвал насам, така ли?

— О, да, идва я, как да не е идвал. Че и повече от еднажки. Приятел ви е, а? Абе вие джентлемените от имението сте опасна работа! — И той се ухили още по-широко отпреди.

— Защо, да не би джентълмените от имението да идват често насам? — попитах аз колкото се може по-безгрижно.

Той ми смигна свойски.

— Има един, гуспудине. Няма да казваме обаче имена, нъл тъй? Широка душа има той. Моля, моля, сър, сигурен съм.

Тръгнах веднага. Ивлин Хауърд имаше право тогава и аз изпитах остро отвращение, когато помислих как Алфред Ингълторп е проявявал широката си душа с парите на друга жена. Дали онова циганско личице не беше в дъното на престъплението или всичко

почиваше на по-ниската страст към парите? Вероятно бяха замесени и двете неща по равно.

Имаше един пункт, по който Поаро се беше вманиачил по необясним начин. На няколко пъти вече ми споменаваше, че Доркас трябва да е сгрешила при определянето на времето на кавгата. Той ѝ бе повторил неколkokратно, че е било четири и половина, а не четири, когато е чула гласовете.

Доркас обаче беше непреклонна. Цял час, а може би и повече, бил изминал от времето, когато тя чула гласовете и момента, когато занесла чая на господарката си.

Съдът за установяване причините за смъртта се състоя в петък в селото, в пивницата Стайлайтс Армс. Поаро и аз седяхме един до друг, тъй като от нас не се изискваше да даваме показания.

Предварителните формалности минаха по реда си. Журито огледа тялото, а Джон Кавендиш го идентифицира.

Последваха въпроси към него и той обясни как се е събудил в ранните часове на утрото, както и обстоятелствата около смъртта на майка си.

После дойде ред на медицинските показания. Всички затаиха дъх и впериха очи в прочутия специалист от Лондон, известен като един от най-големите живи авторитети по въпросите на токсикологията.

С няколко думи той резюмира резултатите от аутопсията. Като се махнеше медицинската фразеология и термини, всичко се свеждаше до това, че мисис Ингълторп бе починала в резултат на отравяне със стрихнин. Съдейки по извлеченото количество, тя вероятно е поела не по-малко от три-четвърти гран^[1] стрихнин, може би и цял гран а дори и малко повече.

— Възможно ли е да е поела отровата случайно? — попита коронерът.

— Смятам го за твърде невероятно. За разлика от някои други отрови, стрихнинът не се използва за домашни цели, а има и ограничения за продажбата му.

— Възможно ли е от вашите резултати да посочите как е била поета отровата?

— Не.

— Пристигнали сте в Стайлс преди доктор Уилкинс, нали така?

— Така е. Срецнах колата точно при портата до къщичката на пазача и тогава хукнах натам по най-бърз начин.

— Ще ни разкажете ли какво се случи след това?

— Влязох в стаята на мисис Ингълторп. Заварих я в типичните при тетанус конвулсии. Тя се обърна към мен и изпъшка: "Алфред... Алфред..."

— Възможно ли е стрихнинът да е бил в кафето, което съпругът ѝ е занесъл след вечеря?

— Възможно е, но стрихнинът е много бързо действаща отрова. Симптомите се проявяват час или два след неговото приемане. Има случаи, когато действието му се забавя от определени обстоятелства, но тук нямаме доказателство за подобни неща. Предполагам, че мисис Ингълторп е изпила вечерното си кафе някъде към осем часа, докато симптомите се проявяват едва в ранните часове на сутринта, което пък от своя страна сочи, че стрихнинът е бил поет доста по-късно през нощта.

— Мисис Ингълторп е имала навика да пие чаша какао посред нощ. Възможно ли е стрихнинът да е бил поднесен с него?

— Не, аз лично взех проба от останалото в чашката какао и го изследвах. В него не открих стрихнин.

Чух Поаро да хихика тихо до мен.

— Откъде разбрахте? — попитах аз.

— Слушайте.

— Мога да заявя — продължи докторът, — че бих се изненадал при друг резултат.

— Защо?

— Просто защото стрихнинът има необикновено горчив вкус. Той може да се усети в разтвор едно на 70 000 и може да бъде прикрит единствено от силно ароматни вещества. Какаото е твърде слабо, за да заличи вкуса му.

Член на журито поиска да узнае дали същото съображение важи и за кафето.

— Не. Кафето притежава собствен горчив вкус и затова би могло да прикрие вкуса на стрихнина.

— Значи сте на мнение, че отровата е била сложена в кафето, но по някакви неизвестни причини нейното въздействие се е забавило.

— Да, но тъй като чашата е строшена на малки парченца, не е възможно да се изследва съдържанието ѝ.

С това приключиха показанията на доктор Бауърстейн. Доктор Уилкинс го подкрепи по всички пунктове. На въпроса дали може да се допусне самоубийство, той отговори отрицателно с абсолютна категоричност. Покойницата, каза той, страдала от слабо сърце, но иначе се радвала на отлично здраве и притежавала бодро и уравновесено разположение на духа. Според него тя би била един от последните хора, които биха посегнали на живота си.

Дойде редът на Лорънс Кавендиш. Показанията му бяха доста маловажни, понеже бяха просто повторение на казаното от брат му. Тъкмо когато всички очакваха неговото оттегляне, той замълча, а после каза доста нерешително:

— Мога ли да добавя нещо?

Той погледна неодобрително към коронера, който бързо отвърна:

— Разбира се, мистър Кавендиш. Ние сме тук, за да се доберем до истината и приветствуваме всичко, което може да хвърли допълнителна светлина.

— Това е просто една моя идея — обясни Лорънс. — Разбира се, може и да греша, но все още ми се струва, че смъртта на майка ми може да се отдаде на естествени причини.

— Как мислите да го докажете, мистър Кавендиш?

— Малко преди смъртта си майка ми беше започнала да взема тоник, съдържащ стрихнин.

— А! — възкликна коронерът,

Членовете на журито се раздвижиха заинтригувани.

— Предполагам — продължи Лорънс, — че е имало случаи, когато ефектът от натрупването на лекарството, приемано известно време, е довеждал до смърт. А не е ли възможно също така тя случайно да е поела свръхдоза от лекарството си?

— За пръв път чуваме, че покойната е вземала стрихнин преди смъртта си. Много сме ви признателни, мистър Кавендиш.

Отново повикаха доктор Уилкинс, който отхвърли идеята с насмешка.

— Това, което казва мистър Кавендиш, е абсолютно невъзможно. Всеки лекар ще ви каже същото. В известен смисъл стрихнинът е отрова, която има такъв кумулативен ефект, но е невъзможно да доведе

до смърт по този начин. Трябваше да има дълъг период на хронични симптоми, което веднага щеше да привлече вниманието ми. Цялото твърдение е абсурдно.

— А второто предположение? Че мисис Ингълторп по невнимание е взела свръхдоза?

— Три, дори четири дози не биха довели до смърт. Мисис Ингълторп винаги поръчваше да ѝ приготвят по-голямо количество лекарство, тъй като тя се обслужваше от аптеката на Куут в Тадминстър. Трябвало е да погълне почти цялото шише, за да може да се обясни количеството, което установихме при аутопсията.

— Значи вие смятате, че можем да пренебрегнем тоника като евентуална причина за смъртта ѝ?

— При всички случаи. Подозрението е нелепо.

Същият член на журито, който се беше обадил преди, попита дали аптекарят, който е приготвил лекарството, не е сбъркал.

— Това, разбира се, е възможно винаги — отвърна лекарят.

Ала Доркас, която беше следващата призована свидетелка, разпръсна дори и тази възможност. Лекарството не било приготвяно скоро. Напротив, мисис Ингълторп взела последната доза в деня на смъртта си.

Така въпросът за тоника бе окончателно отхвърлен и коронерът продължи със задълженията си. След като чу разказа на Доркас как е била събудена от яростното биене на звънеца на господарката си и как след това наскочила цялата къща, той премина към въпроса за кавгата от предния следобед.

Показанията на Доркас по този пункт бяха в основни линии това, което ние с Поаро вече бяхме чували, затова няма да ги повтарям тук.

Следващата свидетелка беше Мари Кавендиш. Тя стоеше много изправена и говореше с нисък, ясен и напълно овладян глас. В отговор на въпроса на коронера тя му разказа как будилникът ѝ я събудил както обикновено в четири и половина и как тя тъкмо се обличала, когато звукът от падането на нещо тежко я уплашил.

— Това сигурно е била масичката до леглото? — обади се коронерът.

— Отворих вратата — продължи Мари — и се заслушах. След няколко минути се чу силен звънец. Доркас дотича долу, събуди

съпруга ми и ние всички отидохме до стаята на свекърва ми, но вратата ѝ беше заключена...

Коронерът я прекъсна:

— Струва ми се, че наистина няма защо да ви притесняваме повече по този въпрос. Известно ни е всичко, което се е случило след това. Но ще ви бъда признателен, ако ни кажете какво сте дочули от кавгата от предния ден.

— Аз?

В гласа ѝ се долови обида. Тя вдигна ръка и поправи дантелата на яката си, като леко извърна глава настрана. Съвсем спонтанно през ума ми премина мисълта: „Тя печели време!“

— Да. Доколкото зная — продължи коронерът, добре разчленявайки думите си, — вие сте седели с книга в ръка на пейката под продълговатия прозорец на будоара. Така е, наля?

Това беше ново за мен, а след като погледнах към Поаро, разбрах, че е новост и за него.

Преди тя да отговори, почти интуитивно почувствувах една миниатюрна пауза, някакво неуловимо колебание:

— Да, така е.

— И прозорецът на будоара е бил отворен, нали?

Несъмнено лицето ѝ пребледня, когато отговори:

— Да.

— Значи е била невъзможно да не чуете гласовете вътре, още повече, че там разгневени хора са говорили на висок глас. В действителност от вашето място трябва да се е чувало по-добре отколкото от преддверието.

— Възможно е.

— Ще повторите ли какво сте чули от кавгата.

— Наистина не си спомням да съм чула нещо.

— Да не искате да кажете, че не сте чули гласове?

— О, чувах гласове, но не чувах какво си говорят. — По страните ѝ изби лека руменина.

Коронерът не се отказваше.

— И не си спомняте нищо? Нищо, така ли мисис Кавендиш? Нито една изпусната дума или фраза, които да ви наведат на мисълта, че това наистина е бил личен разговор?

Тя замълча, сякаш за да размисли, като външността ѝ остана неизменно спокойна.

— Да, спомням си. Мистър Ингълторп каза нещо — не си спомням точно какво — нещо за причиняване на скандал между съпруг и съпруга.

— А! — облекчено се облегна назад коронерът. — Това съвпада с чутото от Доркас. Но извинете ме, мисис Кавендиш — макар и да сте разбрали, че това е личен разговор, вие не се отдалечихте, така ли? Останахте на пейката?

Когато светлокафявите очи се вдигнаха нагоре, улових в тях моментно проблясване. Бях сигурен, че в този момент би разкъсала дребничкия адвокат на парченца заради тези негови инсинуации, но тя отговори съвсем спокойно:

— Не. Чувствувах се добре на пейката. Просто се концентрирах върху книгата си.

— И това е всичко, което можете да ни кажете?

— Да, всичко.

Разпитът приключи, но се съмнявах, че коронерът е напълно доволен от него. У него навярно бе останало подозрението, че ако пожелаеше, Мари Кавендиш би могла да каже повече.

След това бе повикана Ейми Хил, магазинерка, която потвърди, че на седемнадесети, следобед, е продала формуляр за завещание на Уилям Ърл, помощник-градинар в Стайлс.

После бяха призовани Уилям Ърл и Манинг които потвърдиха, че са се подписали като свидетели на някакъв документ. Манин определи времето около четири и половина, докато Уилям беше на мнение, че е било доста по-рано.

След тях дойде Синтия Мърдок. Показанията ѝ обаче бяха скромни. Тя не бе видяла нищо от трагедията до момента, в който беше събудена от мисис Кавендиш.

— И не сте чули падането на масичката?

— Не, спала съм дълбоко.

Коронерът се усмихна.

— Хората с чиста съвест спят дълбоко — отбеляза той. — Благодаря ви, мис Мърдок, това е всичко.

— Мис Хауърд.

Мис Хауърд показва писмото, което мисис Ингълторп ѝ е била написала вечерта на седемнадесети. Разбира се, Поаро и аз вече го бяхме виждали. За нас то не добави нищо ново към знанията ни за трагедията. Това е неговото факсимиле:

Писмото беше предадено на журито, което го огледа внимателно.

— Боя се, че не ни е от голяма помощ — въздъхна коронерът. — Тук не се споменава нито едно събитие от следобеда.

— Ясно като бял ден — отвърна мис Хауърд лаконично. — Показва, че клетата ми стара приятелка е разбрала как са се подиграли с нея!

— В писмото не се споменава нищо подобно — отвърна коронерът.

— Не, защото бедната Емили никога не е можела да приеме, че греши. Но аз я познавам. Тя искаше да се върна. Само че не искаше да признае, че имах право. Искаше да го позаобиколи. Повечето хора правят така. Само че аз не вярвам в това.

Мистър Уелс се усмихна леко. Усмивки се появиха по лицата и на неколцина членове на журито. Явно мис Хауърд беше популярна личност.

— Във всеки случай цялата тази глупост е само губене на време — продължи дамата, като, пренебрежително изглежда журито отгоре до долу. — Само приказки и приказки! Докато през цялото време знаем много добре...

Коронерът я прекъсна, почти агонизирайки от страх:

— Благодаря, мис Хауърд, това е всичко.

Сигурно е въздъхнал с облекчение, когато тя показва готовност да се съобрази с него.

След това дойде сензацията на деня. Коронерът повика Албърт Мейс, помощник-аптекаря. Това беше нашият развълнуван млад приятел с бледото лице. В отговор на въпросите на коронера той обясни, че е квалифициран фармацевт, но че е отскоро в тази аптека, тъй като предишният помощник бил призован в армията.

След това въведение коронерът започна по същество.

— Мистър Мейс, продавали ли сте скоро стрихнин на лица, които не са имали право да го закупят?

— Да, сър.

— Кога е било това?

— Миналия понеделник вечерта.

— Понеделник ли? Не вторник?

— Да, сър, понеделник, шестнадесети.

— Можете ли да ни кажете на кого сте го продали?

В залата бе настанала такава тишина, че не се чуваше даже дишането на хората.

— Да, сър. На мистър Ингълторп.

Всички погледи се насочиха към мястото където, неподвижен и вдървен, седеше Алфред Ингълторп. Когато уличаващите думи излязоха от устата на младежа, той леко се сепна. Помислих си, че може би ще се надигне от стола си, но той продължи да седи, макар по лицето му да се изписа добре изигран израз на изненада.

— Сигурен ли сте в това, което казвате? — строго попита коронерът.

— Съвсем сигурен, сър.

— Да не би да имате навика да продавате стрихнин на когото ви падне?

Младежът буквално повяхна под смръщения поглед на коронера.

— О, не, сър... Разбира се, че не. Но като видях, че това е мистър Ингълторп от имението, си рекох, че в това няма нищо страшно. Той ми каза, че му е нужен, за да отрови някакво куче.

Вътре в себе си му съчувствувах. Това беше обикновена проява на човешката природа — да направиш услуга на човек от „имението“, — особено когато тя би могла да доведе до евентуална промяна в социалното ти положение, до връзка с местните големци.

— Не е ли прието всеки, който купува отрова, да се подписва във вашата книга?

— Да, сър. Мистър Ингълторп се подписа.

— Носите ли книгата със себе си?

— Да, сър.

Книгата беше предоставена, а след това, с няколко строги думи на укор, коронерът освободи злощастния мистър Мейс.

После, наскреп пълна тишина, беше призван Алфред Ингълторп. Съзнаваше ли той колко близо до шията му се бе спуснала примката?

Коронерът се насочи направо към въпроса.

— Миналия понеделник вечерта купували ли сте стрихнин с намерението да тровите куче?

Ингълторп отвърна съвършено спокойно:

— Не, не съм. В Стайлс няма куче, ако не се брои едно дворно овчарско куче, което е в отлично здраве.

— Значи напълно отричате да сте купували стрихнин от Албърт Мейс миналия понеделник?

Да.

— И това ли ще отречете?

Коронерът му подаде аптекарския регистър с подписа му.

— Да, разбира се. Почеркът е съвсем различен от моя. Сега ще ви покажа.

Той извади стар плик от джоба си и се подписа на него, след което го подаде на журито. Подписът наистина беше съвсем различен.

— Как ще обясните тогава показанията на мистър Мейс?

Алфред Ингълторп отвърна невъзмутимо:

— Мистър Мейс навярно греши.

Коронерът се поколеба за минутка, а после каза:

— Мистър Ингълторп, бихте ли ни казали, заради протокола, къде бяхте вечерта в понеделник, шестнадесети?

— Не мога да си спомня... наистина.

— Но това е несериозно, мистър Ингълторп — каза коронерът. — Помислете пак.

Ингълторп поклати глава.

— Не мога да ви кажа. Като че ли бях излязъл на разходка.

— В каква посока?

— Наистина не мога да си спомня.

Лицето на коронера стана още по-свъсено.

— Имаше ли някой с вас?

— Не.

— Срецнахте ли някого по пътя си?

— Не.

— Жалко — сухо каза коронерът. — Не ми остава нищо друго, освен да направя извода, че не желаете да кажете къде сте били по времето, когато мистър Мейс ви е разпознал при влизането ви в аптеката, за да купите стрихнин.

— Ако желаете да мислите така — да.

— Бъдете по-внимателен, мистър Ингълторп.

Поаро не можеше да застане на едно място.

— Sacre!^[2] — измърмори той. — Този глупак наистина ли иска да го арестуват?

Ингълторп действително създаваше лошо впечатление. Несъстоятелните му отричания не биха убедили дори и дете. Коронерът обаче бързо премина към следващия въпрос и Поаро въздъхна с облекчение.

— Имахте ли някакъв спор със съпругата си във вторник следобед?

— Моля за извинение — прекъсна го Алфред Ингълторп, — но явно са ви информирали неправилно. Не съм се карал със съпругата си. Цялата тази история е напълно невярна. Аз не бях в къщата през целия следобед.

— Може ли някой да го потвърди?

— Имате честната ми дума — надменно каза Ингълторп.

Коронерът не си направи труда да отговори.

— Има двама свидетели, които могат да се закълнат, че са чули препирнята ви с мисис Ингълторп.

— Тези свидетели грешат.

Бях озадачен. Този човек говореше с такава увереност, че аз се стъписах. Погледнах към Поаро. По лицето му беше изписан ликуващ израз, който не можех да проумея. Беше ли най-сетне убеден във вината на Алфред Ингълторп?

— Мистър Ингълторп — каза коронерът, — тук чухте да повтарят последните думи на съпругата ви. Можете ли да предложите някакво обяснение за тях?

— Разбира се, че мога.

— Можете?

— Струва ми се много просто. Стаята е била слабо осветена. Доктор Бауърстейн е с моята височина и фигура и, също като мен, носи брада. В полумрака, а и при страданията, които е изпитвала, клетата ми съпруга го е взела за мен.

— А! — промърмори Поаро на себе си. — Но това е чудесна идея!

— Мислите ли, че е вярно?

— Не съм казал такова нещо. Но наистина е умно предположение.

— Вие възприемате последните думи на съпругата ми като обвинение — продължаваше Ингълторп, — докато те, напротив, са били зов към мен.

Коронерът размисли за момент, а после каза:

— Струва ми се, мистър Ингълторп, че вие сам сте налели кафето и сте го занесли на съпругата си в оная вечер, нали така?

— Да, аз го налях. Само че не съм го носил аз. Имах намерение да го направя, но ми съобщиха, че на входната врата ме търси някакъв приятел и тогава оставих кафето на масичката в преддверието. Когато се върнах след няколко минути, него вече го нямаше.

Това твърдение можеше да бъде както вярно, така и невярно, но то сякаш с нищо не подобряваше положението на Ингълторп. При всички случаи е имал предостатъчно време, за да сложи отровата.

В този момент Поаро ме сбута леко, сочейки към двама души, седнали един до друг до вратата. Единият беше дребен и мургав човечец с остри черти и с физиономия на невестулка, а другият беше висок и рус.

Направих недоумяващ жест към Поаро Той ми пошепна в ухото:

— Знаете ли кой е онзи дребничкият?

Поклатих глава

— Това е инспектор Джеймс Джап от Скотланд Ярд — Джими Джап. Другият също е от Скотланд Ярд. Събитията се развиват бързо, приятелю.

Внимателно огледах двамата мъже. В тях наистина не видях нищо полицейско. Никога не бих ги заподозрял, че са служители на Скотланд Ярд.

Все още ги оглеждах, когато ме сепна обявяването на присъдата.

— Предумишлено убийство, дело на неизвестно лице или лица.

[1] Един гран = 0,648 грама (Бел. прев.) ↑

[2] Проклятие! (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 7

ПОАРО СЕ ОТПЛАЩА

На излизане от Стайлайтс Армс с леко стискане над лакътя Поаро ми даде знак да се дръпнем настрана. Разбрах намерението му. Той чакаше хората от Скотланд Ярд.

Те се появиха след няколко минути и Поаро незабавно пристъпи напред, като заговори по-ниския от двамата.

— Надали ще ме помните, инспектор Джап.

— О, ама това е Еркюл Поаро! — извика инспекторът. Той се обърна към спътника си: — Нали съм ви разказвал за мистър Еркюл Поаро? През 1904 работихме заедно — случая с фалшификатора Абъркромби, когото заловихме в Брюксел. А, това бяха прекрасни времена, мосю. А помните ли „барон“ Алтара? Какъв престъпник само, нали? Успя да се изплъзне на полицаите от половин Европа, само че ние го спипахме в Антверпен — благодарение на мистър Поаро.

Докато тези дружески спомени стопляха душите на двамата, аз се приближих и бях представен на инспектор Джап, който на свой ред представи и двама ни на своя придружител — старши инспектор Самърхей.

— Едва ли има нужда да питам защо сте тук, господа — отбеляза Поаро.

Джап смигна многозначително.

— Наистина няма. Бих казал, че случаят е съвсем ясен.

Поаро обаче отвърна с доста сериозен глас:

— По този въпрос аз съм на друго мнение.

— О, хайде и вие! — обади се за пръв път Самърхей. — Ами че цялата работа е ясна като бял ден. Онзи е заловен буквално на местопрестъплението. Направо не мога да си обясня как може да е такъв глупак!

Джап обаче внимателно следеше Поаро.

— Снизете малко мерника, Самърхей — шеговито се обади той. — С господина тук се познаваме отпреди и няма друг човек, чието

мнение да зачета преди неговото. Ако не съм на много грешен път, той явно има предвид нещо сериозно. Нали така, мосю?

Поаро се усмихна.

— Да, направил съм вече известни изводи.

Самърхей все още имаше скептичен вид, но Джап продължи да гледа към Поаро.

— Нещата стоят така — каза той. — До този момент сме видели нещата само отвън. Точно в такива случаи, когато след установяването на причините за смъртта стане ясно, че, така да се каже, е имало убийство, Скотланд Ярд се оказва в неизгодно положение. Много неща зависят от това дали си бил на мястото от самото начало, а именно тук мистър Поаро ни е изпреварил. Ние нямаше да дойдем дори и сега, ако не беше фактът, че е присъствувал един съобразителен лекар, който ни уведоми чрез коронера. Само че вие сте били тук от началото и вероятно сте понасъбрали доста информация. От показанията, които се дадоха тук, излиза, че убийството на мисис Ингълторп от съпруга ѝ е толкова истина, колкото и това, че в момента стоя пред вас и ако някой каже нещо друго, ще му се изсмея в лицето. Трябва да призная, че съм изненадан от журито, което не му отсъди „предумишлено убийство“ още сега. Може би щяха да го направят, ако не беше коронерът — той като че ли не ги насърчаваше много.

— Навярно обаче в джоба си носите заповед за арестуването му — подхвърли Поаро.

Сякаш някакъв параван — непрозрачният параван на официалния представител на властта — се спусна върху иначе изразителната физиономия на Джап.

— Може да нося, може и да не нося — сухо отбеляза той.

Поаро го изглежда замислено.

— Много бих искал, господа, той да не бъде арестуван.

— Хубава работа — обади се саркастично Самърхей.

Джап наблюдаваше Поаро с комична обърканост.

— Не можете ли да ни кажете нещо повече, Поаро? Една дума от вас за мен вече е все едно цяло изречение. Вие сте били тук, а пък Скотланд Ярд не желае да прави грешки, нали разбирате?

Поаро кимна сериозно.

— Точно така си и мислех. Е, ще ви кажа следното — възползвайте се от заповедта си и арестувайте мистър Ингълторп.

Това обаче няма да ви донесе никакви лаври — обвиненията срещу него ще бъдат отменени веднага! Comme ça!^[1] — И той щракна изразително с пръсти.

Лицето на Джап помръкна, макар Самърхей да изсумтя недоверчиво.

Що се отнася до мен — аз буквално бях онемял от изумление. Можех да направя само един извод — че Поаро беше полудял.

Джап извади кърпичка и започна да попива с нея челото си.

— Не смея да го направя, мистър Поаро. Аз лично бих ви повярвал, но над мен има много други, дето ще ме питат какво, по дяволите, съм искал да кажа с това? Не можете ли да ми кажете нещо в повече като доказателство?

Поаро поразмисли малко.

— Може да стане — обади се най-сетне той. — Повтарям ви, че не го желая. Правя го против волята си. Бих предпочел засега да работя „на тъмно“, но вие го казахте много правилно — думата на един белгийски полицаи, чието време е отминало, не е достатъчна! А Алфред Ингълторп не трябва да бъде арестуван. Дал съм клетва за това и моят приятел Хейстингс ще го потвърди. Е, добре, добри ми Джап, веднага ли тръгвате за Стайлс?

— След около половин час. Преди това ще се видим с коронера и лекаря.

— Добре. Обадете ми се на отиване — последната къща в селото. Ще дойда с вас. В Стайлс мистър Ингълторп ще ви даде, а ако откаже — което е възможно, — тогава аз ще ви дам такива доказателства, от които ще ви стане ясно, че срещу него не може да се предяви обвинение. Договаряме ли се?

— Договаряме се — сърдечно отвърна Джап. — А от името на Скотланд Ярд искам да ви изразя признателността си, макар в момента да не мога да видя и най-малката пролука в доказателствата, но пък вие винаги сте били истинско чудо! Довиждане, мосю.

Двамата детективи се отдалечиха, като на лицето на Самърхей имаше недоверлива усмивка.

— Е, приятелю — извика Поаро преди да успее да каже нещо, — какво мислите? Mon Dieu!^[2] Доста се поизпотих там вътре; не очаквах този човек да се окаже такъв идиот и да не каже нито дума. Това определено беше политика на малоумен.

— Хм! Има и други обяснения, освен тези за малоумието — казах аз. — Ами ако обвиненията срещу него са верни, как ще се защити другояче, освен с мълчание?

— О, по хиляди умни начини — извика Поаро. — Вижте какво — да кажем, че аз съм извършил убийството — ами че аз ще измисля поне седем убедителни истории! Сто пъти по-убедителни, отколкото категоричните откази на мистър Ингълторп.

Не се сдържах и се разсмях.

— Драги ми Поаро, сигурен съм, че ще можете да измислите и седемдесет! Но сега сериозно — независимо от това, което казахте на детективите, не можете все още да вярвате във възможността Алфред Ингълторп да е невинен, нали?

— А какво значение има дали е сега или преди? Нищо не се е променило.

— Но доказателствата са толкова убедителни.

— Да, твърде убедителни.

Влязохме през портала откъм Лийстудейс Котидж и се заизкачвахме по вече познатите стълби.

— Да, да, твърде убедителни — продължаваше да мърмори Поаро почти на себе си. — Истинските доказателства обикновено са мъгляви и неубедителни. Те трябва да се проучат — да се пресечат. Но тук цялото нещо е сякаш излято по калъп. Не, драги ми приятелю, тези доказателства са били умно изфабрикувани — толкова умно, че сами са разрушили поставената цел.

— Кое ви кара да мислите така?

— Защото докато доказателствата против него са мъгляви и неясни, то те лесно могат да се оборят. Но в желанието си да промени нещата престъпникът се е престарал и е стегнал мрежата толкова силно, че е достатъчно човек само да я среже, за да освободи Ингълторп.

Не казах нищо. След малко Поаро продължи:

— Да погледнем нещата така. Имаме работа с човек, който, да предположим, решава да отрови жена си. Можем да предположим също, че има глава на раменете си, както се казва, което означава, че в нея има нещо. Сиреч не е пълен глупак. Добре тогава, как ще постъпи той? Отива смело в селската аптека и купува стрихнин, за което се подписва със собственото си име, представяйки някаква скалпена

история за куче, която не би издържала и минутка съмнение. Не използва отровата същата нощ. Не, той чака, докато се скара жестоко със съпругата си, за което научава цялата къща и което, естествено, насочва подозренията на всички към него. Той не си подготвя никаква защита — няма и следа от алиби, макар да знае, че помощник-аптекарят обезателно ще изложи фактите. И не ме убеждавайте, че на света може да има такъв голям идиот! Само един побъркан, който иска да се самоубие, като сам си надене въжето, може да постъпи така!

— Все пак... Аз не виждам... — започнах аз.

— Нито пък аз! Казвам ви, *mon ami*, това ме озадачава. Мен — Еркюл Поаро!

— Но щом го смятате за невинен, как ще обясните покупката на стрихнина?

— Много просто. Той не е купувал стрихнин.

— Но Мейс го разпозна!

— Много ви моля — той е видял човек с черна брада като на мистър Ингълторп, с очила като на мистър Ингълторп и облечен в дрехите на мистър Ингълторп, които доста се набиват на очи. Той не би могъл да разпознае човек, когото навярно е виждал само от разстояние, тъй като, спомнете си, Мейс е в селото едва от две седмици, а мистър Ингълторп е посещавал главно аптеката на Куут в Тадминстър.

— Значи вие мислите...

— *Mon ami*, помните ли още двете неща, върху които бях наблегнал? Оставете за момент първото. Какво тогава беше второто?

— Важният факт, че Алфред Ингълторп се облича с много особени дрехи, има черна брада и носи очила — цитирах аз.

— Точно така. Да предположим тогава, че някой иска да се представи за Джон или Лорънс Кавендиш. Лесно ли ще му бъде?

— Не — отвърнах замислено. — Разбира се, за един актьор...

Но Поаро ме прекъсна доста безцеремонно.

— И защо няма да му бъде лесно? Ще ви кажа, приятелю — защото и двамата са гладко избръснати. За да може успешно да мине за един от тях посред бял ден, човек трябва да е гениален актьор, притежаващ освен това и известна прилика в лице. Но в случая с Алфред Ингълторп всичко е съвсем различно. Дрехите, брадата, очилата, които крият очите му — това са очебийните черти на външния

му вид. Един момент сега — какъв е първият инстинкт на престъпника? Да отклони вниманието от себе си, нали така? И как може това да се направи най-добре? Като се насочи вниманието към някой друг. В този случай има готов кандидат. Всички споделят предубеждението, че мистър Ингълторп е виновен. Това, че върху него е щяло да падне подозрението, е било предрешено; за да придобие то обаче валидност, са необходими неопровержими доказателства — такива като фактическата покупка на отровата, а това, при особената външност на мистър Ингълторп, никак не е било трудно да се постигне. Припомнете си, че младият Мейс всъщност изобщо не е разговарял с мистър Ингълторп. Откъде тогава да се усъмни, че човекът с неговите дрехи, брада и очила не е Алфред Ингълторп?

— Това е възможно — казах аз, заплепен от красноречието на Поаро. — Но ако е така, защо тогава Ингълторп не казва къде е бил в понеделник в шест часа вечерта?

— Защо наистина? — попита Поаро, поукротявайки темпото. — Ако го бяха арестували, сигурно щеше да каже, но аз не искам да се стига дотам. Трябва да го накарам да проумее сериозността на положението. Явно мълчанието му крие нещо непочтено. И да не е убил жена си, той все пак си остава един мошеник, който крие нещо, макар и да не е свързано с убийството.

— Какво може да е то? — попитах на глас, повлиян от сегашните предположения на Поаро, без да се отказвам напълно от убеждението, че най-очевидният извод е и вярното разрешение.

— Не се ли сецате? — попита ухилено Поаро.

— Не, а вие?

— О, да. Преди известно време ми хрумна една идея — и тя се потвърди.

— Не сте ми я казвали — казах аз с укоризнен тон.

Поаро разпери извинително ръце.

— Простете ми, *mon ami*, но вие не бяхте много възторжено настроен към идеите ми. — После добави с по-сериозен глас: — Кажете ми — не смятате ли вече, че той не трябва да бъде арестуван?

— Навярно — отвърнах не съвсем уверено, защото наистина съдбата на Алфред Ингълторп не ме вълнуваше особено много и бях на мнение, че едно сплашване ще му дойде съвсем добре.

Поаро, който ме наблюдаваше внимателно, въздъхна дълбоко.

— Е, добре, приятелю — каза той, като промени темата. — Като оставим мистър Ингълторп настрана, какво мислите за показанията на свидетелите?

— О, напълно според очакванията ми.

— Нищо ли не ви се стори по-особено?

Мислите ми литнаха към Мари Кавендиш и веднага го попитах:

— В какъв смисъл?

— Ами показанията на мистър Лорънс Кавендиш например?

Обзе ме облекчение.

— О, на Лорънс ли? Не, не мисля. Той винаги е бил малко нервен.

— Предположението, че отравянето на майка му е в резултат на нещастен случай с тоника, който е взимала — това не ви ли се видя странно, hein?

— Не бих казал. Лекарите, разбира се, го отхвърлиха с насмешка. Но подобно предположение е съвсем естествено за един лаик.

— Мосю Лорънс Кавендиш обаче не е лаик. От вас зная, че е учил медицина и че е защитил степен.

— Да, вярно е. Бях забравил. — Това доста ме сепна. — Наистина е странно.

Поаро кимна.

— Още от началото поведението му е особено. От всички в къщата той единствен би могъл да разпознае симптомите на стрихниновото отравяне и при все това виждаме, че само той поддържа теорията за естествена смърт. Ако го беше казал мосю Джон, тогава — да. Той обаче не притежава необходимите познания, а и по природа не е надарен със силно въображение. Докато мосю Лорънс — не! И днес той прави предположение, което би трябвало сам да осъзнава, че е нелепо. В това има храна за мисълта, mon ami!

— Много е объркващо — съгласих се аз.

— А после и мисис Кавендиш — продължи Поаро. — Още един свидетел, който крие нещо! Как оценяте държанието ѝ?

— Наистина не зная какво да мисля. Изглежда невероятно тя да иска да прикрие Алфред Ингълторп. И все пак така излиза.

Поаро кимна замислено.

— Да, странно е. Едно е сигурно обаче — тя е чула много повече от онзи „личен разговор“, отколкото желае да каже.

— Но тя пък е последният човек, който може да бъде обвинен в подслушване!

— Точно така. От нейните показания научих едно — че съм сгрешил. Доркас е била съвсем права — кавгата е станала по-рано, някъде към четири часа, както твърди тя.

Изгледах го с любопитство. Не можех да проумея настойчивостта му относно този факт.

— Да, няколко доста особени неща излязоха наяве днес — продължи Поаро. — Какво, например, е правил доктор Бауърстейн извън леглото си и напълно облечен толкова рано сутринта? Удивлявам се, че до този момент никой не е коментирал този факт.

— Предполагам, че страда от безсъние — казах аз не много уверено.

— Като обяснение това е или много добро, или много лошо — отбеляза Поаро. — Обхваща всичко и не обяснява нищо. Смятам да държа нашия умник доктор Бауърстейн под око.

— Още нещо от показанията, което да ви смущава? — попитах го саркастично.

— Моп амі — отвърна сериозно Поаро, — когато видите, че хората не ви казват истината — тогава бъдете нащрек! А днес, освен ако не греша твърде много, само един, най-много двама души казаха истината, без да прикриват нещо или да се опитат да я заобиколят.

— Но моля ви, Поаро! Няма да споменавам Лорънс или мисис Кавендиш, но да вземем Джон, мис Хауърд — да не би те да не казаха истината?

— И двамата ли, приятелю? Единият — да, но двамата...

Думите му ме стреснаха неприятно. Показанията на мис Хауърд, колкото и маловажни, бяха дадени толкова прямо и без заобикалки, че и през ум не ми беше минало да подлагам на съмнение искреността ѝ. И все пак много почитах мъдростта на Поаро, освен в случаите, когато той проявяваше своя, както го наричах пред себе си, „магарешки инат“.

— Наистина ли мислите така? — попитах аз. — За мен мис Хауърд винаги е била изключително честна, дори прямотата ѝ често пъти е пораждала неудобство.

Поаро ме изгледа с любопитство, което не успях да проумея. Понечи да каже нещо, но се спря.

— Също и мис Мърдок — продължих аз. — В нея няма нищо прикрито.

— Вярно е. Странно е обаче това, че тя не е чула никакъв звук, макар да е спяла в съседната стая; мисис Кавендиш, която е била в другото крило на сградата, е чула ясно падането на масичката.

— Е, тя е млада и има здрав сън.

— О, да, разбира се! Това момиче трябва да е наистина прочута сънливка!

Не ми хареса тона му, но точно в този момент на прозореца се чу остро почукване и когато погледнахме натам, видяхме двамата детективи, които ни чакаха долу.

Поаро грабна шапката си, яростно засука мустаците си и след като внимателно избърса въображаема прашина от ръкава си, ми махна да тръгна пред него по стълбите; после поехме заедно с детективите към Стайлс.

Стори ми се, че появата на двама души от Скотланд Ярд предизвика доста силен шок — особено у Джон, независимо, че след днешното решение на журито той бе осъзнал, че това е просто въпрос на време! И все пак присъствието на детективите го караше да осъзнае истината по-силно от всяко друго нещо.

Поаро си бе говорил нещо на тих глас с Джап и последният отпрати следната молба — всички, с изключение на прислугата, да се съберат в гостната. Разбрах значението на този ход. Поаро се готвеше да изпълни хвалбата си.

Лично аз не бях голям оптимист. Поаро можеше да си има превъзходни причини да вярва в невинността на Ингълторп, само че човек като Самърхей щеше да иска твърди доказателства, а се съмнявах, че Поаро е в състояние да ги представи.

Не след дълго всички се събрахме в гостната и Джап затвори вратата. Поаро любезно предложи столове на всички. До един бяхме вперили погледи в хората от Скотланд Ярд. Навярно тогава осъзнахме за пръв път, че всичко това не е някакъв лош сън, а самата действителност. Бяхме чели за подобни неща, а сега бяхме участници в тази драма. Утре ежедневниците щяха да разнесат новината из цяла Англия със заглавията си: „ТАЙНСТВЕНА ТРАГЕДИЯ В ЕСЕКС“ „БОГАТА НАСЛЕДНИЦА — ОТРОВЕНА“ Щеше да има изгледи от Стайлс, снимки от рода на „Семейството напуска съда за

установяването причините за смъртта“ — местният фотограф небе стоял със скръстени ръце. Все неща, за които човек бе чел стотици пъти, неща, които обикновено се случват на други, а не на теб самия. А ето, че в този дом бе извършено убийство. Пред нас се намираха „детективите, натоварени със случая“. Добре познатият израз бързо прекоси съзнанието ми в мига, преди Поаро да открие срещата.

Мисля, че всички се изненадаха, когато именно той, а не тези, които бяха тук в качеството си на официални детективи, пое инициативата.

— Mesdames и messieurs — започна Поаро с поклон, сякаш беше някаква знаменитост, която щеше да изнася лекция. Има определена причина, за да ви повикам всички тук. Тази причина е мистър Алфред Ингълторп.

Ингълторп седеше малко отделен — предполагам, че останалите несъзнателно бяха поотдръпнали столовете си по-далеч от неговия — и той трепна леко, когато Поаро произнесе името му.

— Мистър Ингълторп — обърна се Поаро направо към него, — над този дом е надвиснала тъмна сянка, сянката на убийството.

Ингълторп тъжно поклати глава.

— Клетата ми съпруга — промълви той. — Бедната Емили! Ужасно е.

— Струва ми се, мосю — каза Поаро, като изричаше отчетливо всяка свря дума, — че вие не осъзнавате напълно колко ужасно може да стане вашето положение. — Тъй като Ингълторп явно не го разбра, той добави: — Мистър Ингълторп, грози ви много сериозна опасност.

Двамата детективи се раздвижиха. От устните на Самърхей почти беше готово да се откъсне официалното предупреждение: „Каквото кажете, ще бъде използвано като доказателство против вас“. Поаро продължи:

— Разбирате ли ме сега, мосю?

— Не. Какво искате да кажете?

— Искам да кажа — натъртено произнесе Поаро, — че сте заподозрян в отравяне на съпругата си.

При тези думи по редицата насядали хора премина сподавен шепот.

— Боже господи! — извика Ингълторп и подскочи на крака. — Що за чудовищна идея! Аз — да отрова скъпата ми Емили!

— Струва ми се — отново поде Поаро, изучавайки го изпитателно с поглед, — че не оценявате неблагоприятното естество на показанията, които дадохте днес. Мистър Ингълторп, сега, когато вече ви го казах, все още ли отказвате да ни съобщите къде сте били в понеделник в шест часа вечерта?

С въздишка Алфред Ингълторп се отпусна отново на стола и зарови лице в шепите си. Поаро направи няколко крачки и се надвеси над него.

— Говорете! — извика той заплашително.

С усилие Ингълторп вдигна лице нагоре. След това, бавно и преднамерено, той поклати отрицателно глава.

— Няма ли да говорите?

— Не. Не вярвам да има такова чудовищно създание, което да ме обвини в това, което казахте.

Поаро кимна замислено като човек, който вече е взел своето решение.

— Хубава работа! — каза той. — Тогава ще трябва да говоря вместо вас.

Алфред Ингълторп отново подскочи прав.

— Вие? Как така ще говорите? Та вие не знаете... — той внезапно млъкна.

Поаро се обърна с лице към нас.

— Дами и господа! Ще говоря! Слушайте! Аз, Еркюл Поаро, твърдя, че човекът, който е влязъл в аптеката и е купил стрихнин в понеделник в шест часа, не е бил мистър Ингълторп, защото точно тогава мистър Ингълторп е изпращал мисис Рейкс до дома ѝ от една съседна ферма. Мога да ви докарам не по-малко от петима свидетели, които ще се закълнат, че са ги виждали заедно — в шест часа, а и малко по-късно, а както може би знаете, Аби Фарм, домът на мисис Рейкс, е поне на две мили и половина от селото. Алибито на мистър Ингълторп е извън всякакво съмнение!

[1] Ей така! (Бел. прев.) ↑

[2] Господи! (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 8

НОВИ ПОДОЗРЕНИЯ

За миг всички се вцепениха в мълчаливо очакване. Джап, който беше най-малко изненадан от всички ни, проговори пръв:

— Честна дума — извика той, — нямате равен на себе си! Но без грешки, Поаро! Предполагам, че с тези ваши свидетели всичко е наред, нали?

— Voila!^[1] Приготвил съм списък с имената и адресите им. Трябва да ги видите, разбира се. Но всичко е наред.

— Не се съмнявам в това — снижи глас Джап.

— Много съм ви задължен. Голяма каша щеше да стане, ако го бяхме арестували. — После се обърна към Ингълторп: — Но, извинете ме, сър, защо не казахте това пред журито?

— Ще ви кажа защо — намеси се Поаро. — Носеше се слух, че...

— Съвсем злонамерен и напълно неверен слух — прекъсна го Алфред Ингълторп развълнувано.

— И мистър Ингълторп не е желаел да се разкрива този скандал точно сега. Нали така?

— Така е — кимна Ингълторп. — Бедната ми Емили още не е погребана и нима е чудно, че не желая подновяването на още лъжливи слухове?

— Между нас казано, сър — обади се Джап, — лично аз бих оставил да се ширят слухове, отколкото да ме арестуват за убийство. Освен това си мисля, че клетата ви съпруга би била на същото мнение. А пък ако не беше мистър Поаро, щяхме да ви арестуваме като едното нищо!

— Ясно е, че постъпих глупаво — промълви Ингълторп. — Но вие не знаете, инспекторе, как бях преследван и тормозен. — И той хвърли злъчен поглед към Ивлин Хауърд.

— А сега, сър — каза Джап, обръщайки се рязко към Джон, — бих искал да разгледам спалнята на госпожа майка ви, а след това ще

поговоря малко с прислугата. Не се тревожете за нищо — мистър Поаро ще ме разведе.

Когато всички напускаха гостната, Поаро ми направи знак да го последвам на горния етаж. Там той ме хвана за лакътя и ме дръпна настрани.

— Бързо идете до другото крило. Застанете на отсамната страна на вратата със сукнената завеса. Не мърдайте оттам, докато не дойда. — След това бързо се обърна и догони двамата детективи.

Направих както ми бе казал и застанах до вратата със сукнената завеса, като недоумявах какво се крие зад тази негова молба. Защо трябваше да стоя тук и какво трябваше да пазя? Погледнах замислено надолу по коридора. В този момент ме осени една идея. Стаите на всички, като се изключи тази на Синтия Мърдок, се намираха в това крило. Дали заради това бях тук? Дали не трябваше да следя кой влиза и излиза? Стоях неотлъчно на поста си. Минутите течаха. Никой не идваше. Нищо не се случваше.

Бяха изминали поне двадесетина минути, преди Поаро да се появи.

— Не сте мърдали оттук?

— Не, стоях като закован. Нищо не се е случило.

— А! — Дали това възклицание означаваше задоволство или разочарование? — Не сте видели нищо, така ли?

— Нищо.

— Но навярно сте чули нещо? Някакво силно тупване, eh, mon ami?

— Не.

— Възможно ли е това? О, как ме е яд на себе си! Обикновено не съм несръчен. Направих само леко движение — аз познавам жестовите на Поаро — с лявата ръка и масичката до леглото се катурна!

Изглеждаше толкова по детски ядосан и нещастен, че побързах да го утешал

— Няма нищо, приятелю. Какво значение има? Още сте възбуден от триумфа си в гостната. Уверявам ви, че това бе изненада за всички ни. За да си държи той езика зад зъбите, явно в тази афера между Ингълторп и мисис Рейкс има нещо по-дълбоко. Какво смятате да предприемете сега? Къде са онези от Скотланд Ярд?

— Слязоха долу, за да разпитат прислугата. Показах им цялата ни сбирка от експонати. Джап ме разочарова. Липсва му всякакъв метод!

— Ето ти тебе! — казах аз, поглеждайки през прозореца. — Доктор Бауърстейн. Струва ми се, че имате право за този човек, Поаро. И на мен не ми харесва.

— Хитър е — замислено добави Поаро.

— О, хитър като дявол! Трябва да ви кажа, че много се зарадвах, когато го видях как се беше подредил във вторник. Едва ли сте виждали подобна гледка! — Описах приключението на Бауърстейн. — Приличаше на истинско плашило! Наклепан с кал от главата до петите!

— Значи сте го видели?

— Да. Е, разбира се, той не искаше да влиза — беше точно след вечеря — но мистър Ингълторп настоя.

— Какво? — Поаро ме сграбчи за раменете. — Доктор Бауърстейн е бил тук във вторник вечерта? Тук? И вие не сте ми казали? Защо не сте ми го съобщили? Защо? Защо?

Той като че ли изпадна в истерия.

— Но, драги ми Поаро възпротивих се аз, — никога не съм допускар, че ще ви интересува. Откъде да зная, че може да е толкова важно?

— Да е важно? Ами че това е от изключителна важност! Значи доктор Бауърстейн е бил тук във вторник през нощта — нощта на убийството. Хейстингс, не можете ли да проумеете? Това променя всичко — абсолютно всичко!

Изведнъж той като че ли взе някакво решение.

— Allons!^[2] — каза той. — Трябва да се действува незабавно. Къде е мистър Кавендиш?

Джон беше в салона за пушене. Поаро отиде право при него.

— Мистър Кавендиш, имам неотложна работа в Тадминстър. Нова следа. Ще ми услужите ли с колата си?

— Ама разбира се. Веднага ли?

— Ако е възможно.

Джон дръпна звънеца и нареди да изкарат колата. След десет минути паркът вече беше зад нас и се носехме по шосето за Тадминстър.

— Е, Поаро — обадих се с примирен глас, — навярно ще ми кажете все пак какво става?

— Добре, mon ami, за много от нещата можете да се сетите и сам. Сигурно вече сте осъзнали, че щом мистър Ингълторп е във от подозрение, цялата ситуация коренно се променя. Сега сме изправени пред напълно нов проблем. Сега вече знаем, че има един човек, който не е купил отровата. Елиминирахме изфабрикуваните следи. А сега да видим истинските. Установих, че всеки от дома, с изключение на мисис Кавендиш, която е играла тенис с вас, може да се е представил за мистър Ингълторп в понеделник вечерта. Разполагаме също така и с твърдението му, че е оставил кафето в преддверието. По време на разпита никой не обърна внимание на това, но сега то придобива съвсем различно значение. Трябва да разберем кой все пак е занесъл кафето на мисис Ингълторп или кой е минал през преддверието, докато кафето е било там. От вашия разказ мога да съдя, че има само двама, които със сигурност не са се приближавали към кафето — мисис Кавендиш и мадамозел Синтия.

— Да, така е. — Почувствувах как ми олеква. Мари Кавендиш не би могла да попадне под подозрение.

— За да отърва Алфред Ингълторп — продължи Поаро, — ми се наложи да разкрия картите си, по-рано, отколкото възнамерявах. До момента, в който всички са мислели, че аз преследвам него, престъпникът е бил спокоен, сега той ще удвои вниманието си. — Той се обърна рязко към мен: — Кажете ми, Хейстингс, вие самият, не подозирате ли някого?

Поколебах се. Ако трябваше да кажа истината, един или два пъти тази сутрин през ума ми бе преминала една идея — налудничава и неправдоподобна. Отхвърлих я като абсурдна, но независимо от това тя не бе изчезнала.

— Едва ли може да се нарече подозрение — промърморих аз. — Идеята ми е направо глупава.

— Хайде и вие — окуражи ме Поаро. — Не се страхувайте. Кажете каквото мислите. Човек винаги трябва да се доверява на инстинктите си.

— Е, добре — казах аз. — Колкото и нелепо да звучи, предполагам, че мис Хауърд не казва всичко, което знае!

— Мис Хауърд?

— Нали ви казах, че ще ми се присмееете...

— В никакъв случай. Защо ще ви се присмивам?

— Не мога да се отърва от чувството — продължих аз, без да му мисля много, — че я оставихме извън подозрение просто защото е била далеч от мястото. Само че тя е била на не повече от петнадесетия мили оттук. С кола може да се пристигне за половин час. Можем ли със сигурност да твърдим, че тя не е била в Стайлс в нощта на убийството?

— Да, приятелю — неочаквано за мен отвърна Поаро, — можем. Едно от първите неща, които направих, беше да позвъня в болницата, където тя работи.

— Е, и?

— От разговора научих, че мис Хауърд е била дежурна във вторник следобед и че освен това, тъй като неочаквано е пристигнал нов конвой, тя е предложила услугите си да застъпи и на нощно дежурство, което било прието с благодарност. Това решава въпроса.

— О! — казах аз, доста объркан. — В действителност — продължих аз след малко — подозренията ми се подхранват от нейната силна ненавист спрямо Ингълторп. Не мога да се отърва от мисълта, че е готова на всичко, стига то да е против него. Освен това допусках, че може да знае нещо за унищожаването на завещанието. Може да е изгорила новото, защото го е взела за предишното, което е било в негова полза. Тя е ужасно настроена против него.

— И вие смятате ненавистта ѝ за нещо необичайно?

— Д-да. Тя е толкова агресивна. Често се питам дали реакциите и по този въпрос са нормални.

Поаро енергично поклати глава.

— Не, не, тук сте на погрешен път. У мис Хауърд няма нищо побъркано или ненормално. Тя е отличен пример за добре уравновесената англичанка. Тя е образец на самата нормалност.

— Но все пак омразата ѝ към Ингълторп граничи с мания. Моята идея беше — наистина твърде смешна, — че тя е имала намерение да отрови него и че по някакъв начин жертвата се е оказала... мисис Ингълторп. Само че не виждам как е могло да стане всичко това. Цялото нещо е изключително нелепо и смешно.

— И все пак сте прав в едно — за предпочитане е да се подозират всички, докато първо — логиката го докаже и второ — вие

сам се убедите в невинността им. Какви са причините против тезата, че мис Хауърд умишлено е отровила мисис Ингълторп?

— Как какви — ами че тя беше изключително привързана към нея! — възкликнах аз.

— Не, не! — раздразнено извика Поаро. — Това са детински аргументи. Ако приемем, че мис Хауърд е могла да отрови възрастната дама, тя би могла със същия успех да симулира и привързаност. Не, трябва да се огледаме другаде. Вие сте напълно прав в предположението си, че ненавистта ѝ към Алфред Ингълторп е толкова силна, та чак изглежда неестествена; само че изводът, който правите от това, е доста погрешен. Аз съм извлякъл собствени изводи, които, според мен, са правилни, но засега няма да ги споменавам. — Той помълча за миг, а после продължи: — Според начина, по който разсъждавам аз, съществува една непреодолима пречка мис Хауърд да е извършила убийството.

— И тя е?

— Че по никакъв начин смъртта на мисис Ингълторп не би облагодетелствувала мис Хауърд. Няма убийство без мотив.

Поразмислих се.

— А не е ли възможно мисис Ингълторп да е направила завещание в нейна полза?

Поаро поклати глава.

— Но нали самият вие посочихте тази възможност пред мистър Уелс?

Поаро се усмихна.

— Направих го нарочно. Не исках да споменавам името на човека, когото всъщност имах предвид. Мис Хауърд се намираше до голяма степен в същото положение, затова назовах нейното име.

— И все пак мисис Ингълторп може да го е направила. Ами завещанието, което е изготвила в деня на смъртта си може да...

Поаро поклати глава толкова енергично, че аз спрях по средата на изречението.

— Не, приятелю. Имам няколко мои идеи за това завещание. Мога обаче да ви кажа само това — то не е било в полза на мис Хауърд.

Приех уверението му, макар в действителност да не проумявах как може да е толкова сигурен в твърдението си.

— Е — казах с въздишка, — тогава ще оправдаем мис Хауърд. Подозренията ми към нея се дължат отчасти и на вас. Всичко започна от това, което казахте за показанията ѝ пред журито.

Поаро ме изгледа учудено.

— Какво съм казал за показанията ѝ пред журито?

— Не помните ли? Когато я споменах заедно с Джон Кавендиш, че са извън подозрение?

— О, а-а-а, да, — Стори ми се малко объркан, но скоро се окопих. — Между впрочем, Хейстингс, искам да направите нещо за мен.

— Разбира се. Какво?

— Когато останете насаме с Лорънс Кавендиш, искам да му предадете следното: „Поаро ми поръча да ви кажа това: Намерете другата чашка за кафе и тогава можете да бъдете спокоен!“ Нито повече, нито по-малко.

— „Намерете другата чашка за кафе и тогава можете да бъдете спокоен.“ Това ли? — попитах аз безкрайно озадачен.

— Отлично.

— Но какво означава то?

— А, това вече трябва да откриете сам. Фактите са ви известни. Кажете му само това и вижте какво ще ви отговори.

— Добре, но всичко това е толкова мистериозно.

Вече бяхме влезли в Тадминстър и Поаро насочи колата към аптеката „Аналитикъл Кемист“.

Поаро скочи от колата и се шмугна вътре. След няколко минути беше отново при мен.

— Готово — каза той, — това беше всичко.

— Какво направихте вътре? — попитах с нескрито любопитство.

— Оставих нещо за анализ.

— Да, но какво?

— Онова какао, което взех от купата в спалнята.

— Но нали вече е проверено? — извиках аз, опулил очи. — Провери го доктор Бауърстейн и вие сам се смяхте на вероятността то да съдържа стрихнин.

— Зная, че доктор Бауърстейн го е проверявал — спокойно отвърна Поаро.

— Ами тогава?

— Просто ми хрумна да го анализирам отново, това е всичко.

Не успях да измъкна от него нищо повече по въпроса.

Този ход на Поаро по отношение на каквото много ме озадачи. Не виждах никакъв здрав разум в това. Все пак доверието ми в него, което по едно време беше доста понамаляло, напълно се възстанови след като вярата му в невинността на Алфред Ингълторп бе така триумфално потвърдена.

Погребението на мисис Ингълторп беше на следния ден и в понеделник, когато слязох късно за закуска, Джон ме дръпна настрана и ме осведоми, че мистър Ингълторп заминавал тази сутрин, за да се настани в Стайлайтс Армс, докато доведе нещата си докрай.

— Истинско облекчение е, че се маха, Хейстингс — продължи моят честен приятел. — Преди, когато мислехме, че той го е направил, беше лошо, но да ме обесят, ако не е по-зле сега, когато всички се чувствуваме виновни пред него. Истината е, че се отнесохме с него отворително. Е, вярно е, че всичко сочеше срещу него. Не виждам как някой може да ни обвини, че стигнахме до тези изводи. И все пак сгрехихме и сега ни мъчи ужасното чувство, че нещата трябва да се поправят; трудна работа, като се има предвид, че никой не го обича с ей толкова повече от преди. Колко нелепа е цялата работа! Благодарен съм поне на това, че все пак той прояви някакъв такт и сега се изнася. Слава богу, че Стайлс не беше на майка ми, та да му го остави на него. Нямаше да понеса мисълта той да ми се разпорежда тук. Колкото до парите й — да е жив и здрав да ги харчи!

— Ще се справите ли с поддръжката на имението? — попитах аз.

— О, да. Трябва да се плати данък наследство, разбира се, но половината от бащините ми пари вървят с имението, освен това Лорънс остава с нас засега, така че разполагаме и с неговия дял от парите. Отначало ще бъдем попритеснени, разбира се, защото, както ви споменах веднъж, моето финансово положение никак не е розово. Но сега лихварите ще почакаят малко.

Сред всеобщото облекчение от заминаването на Ингълторп ние се насладихме на най-приятната закуска от трагедията насам. Синтия, чийто младежки дух бе естествено приповдигнат, отново беше приветлива по прежнему, и ние всички, с изключение на Лорънс, който изглеждаше все така мрачен и нервен, бяхме бодри и спокойни в очакването на по-обнадеждаващо бъдеще.

Вестниците, разбира се, бяха пълни със съобщения за трагедията. Страниците им бяха изпъстрени с ярки заглавия, кратки биографии на всеки член на дома, хитри намеци и обичайните неща за полицията, която разполагала със следа. Нищо не ни беше спестено. Моментът беше такъв, че нямаше активни военни действия и в тази празнота за новини вестниците стръвно се бяха нахвърлили върху това престъпление: „Аферата в Стайлс“ беше темата на деня.

Това, разбира се, беше изключително неприятно за семейство Кавендиш. Домът се намираше под постоянната обсада на журналисти, на които неизменно се отказваше достъп вътре, но които продължаваха да сноват из селото и околностите, където дебнеха с фотоапаратите си за непредпазливи членове на дома. Животът ни протичаше изложен на най-широка публичност. Хората от Скотланд Ярд идваха и си отиваха, оглеждаха, разпитваха — очите им горяха като на рисове, а езиците им бяха заключени. Нямахме понятие какво преследват. Имаха ли някакви следи или всичко щеше да остане в категорията на неразкритите престъпления?

След закуската Доркас се приближи към мен с доста мистериозен вид и попита дали може да поговорим.

— Разбира се. Какво има, Доркас?

— Ами това, сър. Вие сигурно ще видите белгийския джентълмен днес, нали? — Кимнах. — Ами, сър, нали знаете дето той ме попита дали господарката или някой друг има зелена рокля?

— Да, да. Открихте ли я? — Интересът ми нарасна.

— Не, не това, сър. Ама след това си спомних за нещо, дето младите джентълмени — за Доркас Джон и Лорънс все още бяха „младите джентълмени“, — го наричат „маскарадения скрин“. Той е в предната таванска стая, сър. Голям сандък, пълен със стари парцали, дрехи за маскиране и знам ли какво още. Та изведнъж ми хрумна дали там няма да има някоя зелена рокля. Та ако кажете на белгийския джентълмен...

— Ще му кажа, Доркас — обещах аз.

— Много благодаря, сър. Той е толкова симпатичен джентълмен, сър. И е много класи над онези двамата детективи от Лондон, дето си врат носовете навсякъде и все разпитват. Право да си кажа, аз много не ги обичам чужденците, ама от това, дето го пишат по вестниците

разбирам, че тези там белгийци са смел народ и не са като другите чужденци, а пък и той е много любезен джентълмен.

Милата Доркас! Докато стоеше пред мен и ме гледаше с честните си очи, си мислех каква прекрасна помощничка бе тя — от онези образци на старомодната прислуга, които днес вече са на изчезване.

Реших да отскоча до селото веднага и да потърся Поаро; срещнах го обаче по средата на пътя — идваше към имението — и му предадох думите на Доркас.

— А, храбрата Доркас! Ще погледнем скрина, въпреки че — но няма значение — ще го огледаме независимо от това.

Влязохме в къщата през един от френските прозорци. В преддверието нямаше никой и ние се качихме направо в таванското помещение.

Там наистина имаше скрин — чудесна стара изработка, с меден обков, препълнен с всевъзможни дрехи, каквито можеха да му дойдат на ума на човек.

Поаро безцеремонно започна да изсипва всичко на пода. Имаше една-две дрехи в зелено с различни оттенъци, но Поаро ги отхвърли с поклащане на глава. Не изглеждаше много ентусиазиран от търсенето, сякаш не очакваше кой знае какви резултати. Внезапно той нададе вик.

— Какво има?

— Вижте!

Скринът бе вече почти празен, когато в един от ъглите му се показва великолепна черна брада.

— Охо! — подвикна Поаро. — Охо! — Обърна я в ръцете си и я огледа внимателно. — Нова-новеничка — отбеляза той. — Да, съвсем новичка.

След кратко колебание той я постави обратно в скрина, отново натрупа всички неща отгоре и и бързо заслиза надолу. Отиде право в кухненския килер, където открихме Доркас да полира приборите за хранене.

С типична галска любезност Поаро я поздрави с добро утро, а после додаде:

— Току-що огледахме онзи скрин, Доркас. Много съм ви благодарен, че се сетихте за него. Там наистина има прекрасна сбирка. Дали тези дрехи се използват често, как мислите?

— Е, сър, напоследък не толкова често, макар от време на време да имаме „нощ за маскиране“, както му казват младите джентълмени. Понякога пада голям смях, сър. Мистър Лорънс е страхотен. Много смешен! Няма да го забравя, когато веднъж слезе като персийския цар — това било, рече той, някакъв източен крал. Носеше големия картонен меч и каза: „Внимавай, Доркас, трябва много да ме уважаваш. Това е моят остър ятаган и ти отсичам главата, ако нещо ме ядосаш!“ Мис Синтия пък се беше направила на, как му викат, апаш или нещо такова — на френски главорез, де. Голям образ е тя. Кой ще ти допусне, че такава млада дама като нея може да се направи на истински разбойник. Никой не може я позна.

— Тези вечери трябва да са били много забавни — развеселено подметна Поаро. Мистър Лорънс трябва да си е слагал онази черна брада от скрина, когато се е правел на персийския шах, а?

— Имаше брада, сър — отвърна Доркас с усмивка. — Знам я много добре, защото взе две чилета от черната ми вълна, за да я направи! Отдалеч изглеждаше досущ като истинска. А пък за горе — сега чувам, че там имало брада. Трябва да са се сдобили скоро с нея. Знам, че имаше червена перука, но друго такова нещо — не. Най-често използват изгорели тапи, само дето после трудно се маха чернилката. Мис Синтия веднъж се беше направила на негър — доста зор видя тогава.

— Значи Доркас не знае нищо за онази черна брада — каза замислено Поаро, когато отново се озовахме в преддверието.

— Дали тя е онази, как мислите? — трескаво пошепнах аз.

Поаро кимна.

— Да. Нали видяхте, че е подрязвана?

— Не.

— Да. Била е изрязана точно във формата на брадата на мистър Ингълторп и аз открих един-два отскубнати косъма. Хейстингс, нещата много се задълбочават.

— Кой ли може да я е сложил в скрина?

— Някой с доста развита интелигентност — сухо отвърна Поаро. — Разбирате, че той я е скрил на единственото място в дома, където присъствието ѝ няма да бъде забелязано, нали? Да, той притежава значителна интелигентност. Ние обаче трябва да бъдем по-

интелигентни. Трябва да бъдем толкова интелигентни, че той в никакъв случай да не заподозре, че сме интелигентни въобще.

Съгласих се мълчаливо с него.

— Именно в това начинание, топ амі, вие можете да ми бъдете от голяма полза.

Стана ми приятно от комплимента. Понякога съм си мислел, че Поаро рядко оценяше истинските ми възможности.

— Да — продължи той, гледайки ме замислено, — вие ще бъдете безценен.

Това, съвсем естествено, приповдигна духа ми, но следващите думи ме смутиха:

— Трябва ми помощник в къщата — каза той угрижено.

— Но нали имате мен — възпротивих се аз.

— Вярно е, но не е достатъчно.

Думите му ме жегнаха и това се изписа по лицето ми. Поаро побърза да обясни:

— Разбрахте ме погрешно. За вас знаят, че работите с мен. Имам нужда от човек, който не е свързан с нас по никакъв начин.

— О, разбирам. Какво ще кажете за Джон?

— Не, мисля, че не.

— Моят добър приятел като че ли не се отличава с голяма интелигентност — казах аз замислено.

— А, насам идва мис Хауърд — внезапно каза Поаро. — Тя е нашият човек. Само че аз съм в черния ѝ списък от момента, в който спасих мистър Ингълторп. Но все пак не ни остава нищо друго, освен да опитаме.

С леко кимване, което едва ли можеше да се окачестви като твърде любезно, мис Хауърд прие молбата на Поаро за кратък разговор.

Влязохме в малката дневна и Поаро затвори вратата.

— Е, мосю Поаро — нетърпеливо каза мис Хауърд, — какво има? Давайте. Много съм заета.

— Помните ли, мадмоазел, че веднъж ви помолих за помощ?

— Да, помня — кимна дамата. — И аз ви казах, че ще ви помогна с удоволствие, за да окачите Алфред Ингълторп на въжето.

— А! — Поаро я изгледа със сериозен поглед. — Мис Хауърд, ще ви задам един въпрос. Моля ви да ми кажете истината.

— Никога не лъжа — отвърна мис Хауърд.

— Въпросът е следният — все още ли вярвате, че мисис Ингълторп е била отровена от съпруга си?

— Какво искате да кажете? — рязко попита тя. — Не бива да мислите, че вашите хубавички обяснения ще ме накарат да си променя мнението. Приемам, че той не е купил стрихнина от аптеката. Е, и какво? Може да е напоил мухоловки, както ви казах преди.

— Така се прави с арсеник, а не със стрихнин — любезно поясни Поаро.

— Какво значение има? Дали е било арсеник или стрихнин — бедната Емили пак щеше да е отровена! Ако съм убедена, че той го е сторил, няма никакво значение как го е направил.

— Точно така. Ако сте убедена, че той го е сторил — кротко каза Поаро. — Ще ви задам въпроса си по друг начин. Дълбоко в душата си, съвсем, съвсем дълбоко вярвали ли сте, че мисис Ингълторп е била отровена от съпруга си?

— Боже господи! — извика мис Хауърд. — Ама нали аз винаги съм твърдяла, че този човек е злосторник! Нали аз ви казах, че той ще я убие в леглото ѝ? Нали винаги съм го мразила като отрова?

— Точно така — каза Поаро. — Това окончателно реши въпроса с малката ми идеяка.

— Каква идеяка?

— Мис Хауърд, спомняте ли си един разговор в деня, в който приятелят ми пристигна тук? Той ми го преразказа и в него има едно ваше изречение, което ме впечатли извънредно много. Помните ли дали сте твърдели, че ако е извършено престъпление, при което е убит ваш близък човек, щели сте със сигурност, благодарение на инстинкта си, да познаете кой е убиецът, дори и да не сте в състояние да го докажете?

— Да, спомням си, че го казах. Освен това съм уверена, че го мога. Сигурно го смятате за глупост, а?

— В никакъв случай.

— Но все пак не обръщате внимание на инстинкта ми спрямо Алфред Ингълторп, нали?

— Не — кратко каза Поаро. — Защото инстинктът ви не е срещу Алфред Ингълторп.

— Какво?

— Така е. Иска ви се да вярвате, че той е извършил престъплението. Вярвате, че той е в състояние да го направи. Само че инстинктът ви подсказва, че не го е извършил той. Инстинктът ви подсказва и нещо повече — да продължавам ли?

Тя го беше зяпнала в изумление и направи лек потвърдителен жест с ръка.

— Да ви кажа ли защо сте толкова зле настроена против мистър Ингълторп? Защото се опитвате да повярвате в това, в което ви се иска да вярвате. Защото се опитвате да подавите и потиснете инстинкта си, който ви сочи друго име...

— Не, не, не! — силно извика мис Хауърд и вдигна нагоре ръце. — Не казвайте нищо повече! О, замлъкнете! Не е вярно! Не може да е вярно. Не зная откъде ми дойде тази налудничава, тази ужасна мисъл в главата!

— Прав съм, нали? — попита Поаро.

— Да, да. Вие сте цял феномен, щом сте се досетили. Но това не е така, това е чудовищно, то е абсолютно невъзможно. Само Алфред Ингълторп е и никой друг.

Поаро мрачно поклати глава.

— Не ме питайте за това — продължи мис Хауърд, — защото няма да ви кажа. Няма да го призная дори и пред себе си. Сигурно съм полудяла, за да си помисля такова нещо.

Поаро кимна с вид на удовлетворен човек.

— Няма да ви питам нищо. За мен е достатъчно, че е така, както предполагам. Моят инстинкт също ми подсказва нещо. Ние с вас се стремим към една и съща цел.

— Не ме молете за помощ, защото няма да я получите от мен. Няма да си помръдна и пръста да... да... — гласът ѝ пресекна.

— Ще ми помогнете въпреки себе си. Не ви моля за нищо, но ще ми бъдете съюзник. Няма да можете да се възпротивите на това. Ще направите едно-единствено нещо, което искам от вас.

— И какво е то?

— Ще наблюдавате!

Ивлин Хауърд наведе глава.

— Да, вярно е — не мога да не го правя. Аз винаги наблюдавам и постоянно се надявам, че няма да се окажа права.

— Ако не сте права, ще бъде чудесно — каза Поаро. — Няма да се намери по-доволен човек от мен. Но ако не грешите? Ако не грешите, мис Хауърд, тогава на чия страна ще застанете?

— Не зная, не зная...

— Хайде сега и вие.

— Би могло да се потули.

— Не бива да има потуляване.

— Но самата Емили... — гласът ѝ секна отново.

— Мис Хауърд — каза Поаро със сериозен глас, — това ще бъде недостойна постъпка от ваша страна.

Внезапно тя скри лице в дланите си.

— Да — промълви тя, — това не бяха думи на Ивлин Хауърд! — Тя гордо отметна глава. — Сега ще чуете истинската Ивлин Хауърд! А тя е на страната на правдата! Независимо от цената, която трябва да се плати. — И след тези думи тя напусна стаята с твърди стъпки.

— Ето — каза Поаро, загледан след нея — една ценна съюзничка. Тази жена, Хейстингс, е не само сърцата, но и умна.

Не отвърнах нищо.

— Инстинктът е чудно нещо — сподели на глас Поаро. — Нито може да се обясни, нито пък може да се пренебрегне.

— Вие с мис Хауърд явно знаехте за какво си говорите — хладно отбелязах аз. — Но навярно не осъзнавате, че аз все още съм в неведение.

— Наистина ли? Вярно ли е това, *mon ami*?

— Да. Посветете ме, моля ви.

Поаро ме гледа изпитателно в продължение на минута-две. След това, за мое голямо учудване, поклати решително глава.

— Не, приятелю.

— О, хайде, моля ви, защо?

— За една тайна двама души са достатъчни.

— Е, смятам, ме не е никак почтено да криете факти от мен.

— Аз не крия факти. Вие разполагате с всички факти, които са ми известни. Можете сам да си направите съответните изводи от тях. Този път всичко е въпрос на идеи.

— И все пак ще ми е интересно да зная.

Поаро ме изгледа много сериозно и отново поклати глава.

— Виждате ли — каза той, — вие не притежавате никакви инстинкти.

— Но нали само допреди малко ви беше необходима интелигентност? — посочих аз.

— Двете често вървят заедно — загадъчно каза Поаро.

Забележката му ми се стори толкова несъстоятелна, че не си направих труда да ѝ отговоря. Само че реших следното — ако направя някои интересни и важни разкрития, което несъмнено щеше да стане, ще ги запазя за себе си и ще изненадам Поаро с крайния резултат.

В живота на човек настъпват мигове, когато той е длъжен да докаже себе си.

[1] Ето! (Бел. прев.) ↑

[2] Хайде! (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 9

ДОКТОР БАУЪРСТЕЙН

До този момент още не бях имал възможност да предам на Лорънс думите на Поаро. Но когато излязох да се поразходя из ливадата, все още ядосан на приятеля си заради неговата високомерност, зърнах Лорънс на игрището за крокет. Той побутваше насам-натам две много стари топки с една още по-стара палка.

Мина ми през ума, че сега е много удобен момент да му предам посланието на Поаро, за да не се налага приятелят ми да го прави сам. Наистина не разбирах добре какво се крие в тези думи, но се блазних от мисълта, че от отговора на Лорънс, а може би и от някои мои въпроси щях да узная нещо повече. Приблжих се към него и кимнах за поздрав.

— Търсех ви — казах аз с голяма доза неискреност.

— Така ли?

— Да. Всъщност имам да ви предам нещо от Поаро.

— Да?

— Заръчал ми е да ви видя насаме — казах аз с много снишен глас, но без да изпускам Лорънс от крайчеца на окото си. Винаги съм имал успех със създаването на, както се казва, определена атмосфера.

— Е, и?

Не забелязах и следа от промяна по смуглото му, меланхолично лице. Предусещаше ли какво се готвех да му кажа?

— Чуйте какво ми предаде Поаро — снижих глас дори още повече. — „Намерете другата чашка за кафе и тогава можете да бъдете спокоен!“

— Какво, за бога, означава това? — изгледа ме Лорънс доста безразлично.

— Не знаете ли?

— Нямам никаква представа. А вие?

Принуден бях да поклатя отрицателно глава.

— Каква друга чашка за кафе?

— Не зная.

— Ако иска да научи нещо за кафени чаши, по-добре да попита Доркас или някоя от останалите прислужнички. Това е тяхна работа, а не моя. Не зная нищо за кафени чаши, освен това, че имаме едни, които никога не се използват и които са истинска мечта! Стара устърска изработка. Вие не сте ценител на подобни неща, нали, Хейстингс?

Поклатих глава.

— Голям пропуск. Прекрасен старинен порцелан — истинско удоволствие е да го докоснеш, или дори само да го гледаш.

— Е, добре, какво да кажа на Поаро?

— Кажете му, че нямам понятие за какво говори. Все едно, че е казал нещо на китайски.

— Добре.

Тъкмо се запътвах обратно към къщата, когато той ме повика.

— Вижте, какъв беше краят на думите му? Ще ми го повторите ли?

— „Намерете другата чашка за кафе и тогава можете да бъдете спокоен.“ Наистина ли не знаете какво означава това? — попитах го съвсем искрено.

Той поклати глава.

— Не — отвърна той замислено, — не зная. Стига да знаех...

Откъм къщата долетя ударът на гонга и ние влязохме вътре заедно. Джон беше поканил Поаро да остане за обяд и той вече се беше настанил на масата.

Сякаш по силата на мълчаливо съгласие никой не отваряше дума за трагедията. Разговорите се водеха около войната и други странични теми. Но след като поднесоха сиренето и бисквитите и Доркас излезе от стаята, Поаро внезапно се наведе към мисис Кавендиш.

— Извинете ме, мадам, че ще ви върна към неприятни спомени, но в главата ми се върти една идея — „идейките“ на Поаро бяха станали вече нарицателни — и бих желал да ви задам няколко въпроса.

— Въпроси към мен? Разбира се.

— Наистина сте много любезна, мадам. Искам да ви попитам следното: според вас свързващата врата между стаите на мисис Ингълторп и мадмоазел Синтия е била залостена, така ли?

— Наистина беше залостена — отвърна Мари Кавендиш доста изненадана. — Така казах и пред журито.

— Залостена?

— Да. — Тя изглеждаше объркана.

— Имам предвид — поясни Поаро, — че сте сигурна в това и че не е била само заключена?

— А, сега разбирам какво искате да кажете. Не, не зная. Казах залостена в смисъл, че не можах да я отворя, но предполагам, че всички врати са били залостени отвътре.

— И все пак, що се отнася до вас, възможно е вратата да е била и само заключена, не е ли така?

— О, да.

— Вие самата забелязахте ли, когато влязохте в стаята на мисис Ингълторп, дали вратата е залостена или не?

— С-с-струва ми се, че беше.

— Но не сте я видели?

— Не. Просто не обърнах внимание.

— Аз обаче обърнах — внезапно се намеси Лорънс. — Случайно забелязах, че беше залостена.

— А, това решава проблема. — Поаро имаше съкрушен вид.

Не можах да се въздържа от известно злорадство, тъй като една от неговите „идейки“ беше опряла на камък.

След обяда Поаро ме помоли да го придружа до дома му. Приех поканата доста сдържано.

— Ядосан сте, нали? — загрижено ме попита той, когато навлязохме в парка.

— Никак — отвърнах хладно.

— Много добре. Сваляте голям товар от плещите ми.

Това обаче не беше според моите очаквания. Надявах се, че ще се впечатли от сдържаното ми поведение. Но независимо от всичко все пак направи опит да усмири справедливото ми негодувание. Веднага омекнах.

— Предадох думите ви на Лорънс — казах аз.

— И какво отвърна той? Беше ли напълно объркан?

— Да. Съвсем сигурен съм, че нямаше и представа какво искате от него.

Предполагах, че Поаро ще покаже разочарование; за моя изненада обаче той отговори, че е очаквал точно това и че е много доволен. Само гордостта ми ме възпря да го засипя с въпроси. Поаро смени темата.

— Мадмоазел Синтия не дойде на обяд днес? Знаете ли защо?

— В болницата е. От днес отново е на работа.

— А, тя е една трудолюбива млада дама. При това и симпатична. Прилича на картини, които съм виждал в Италия. Много ми се иска да посетя тази нейна аптека. Как мислите, дали ще ми я покаже?

— Сигурен съм, че много ще се зарадва. Аптеката ѝ е малка и приятна.

— Всеки ден ли ходи там?

— Почива в сряда, а в събота се връща за обяд. Това са почивните ѝ дни.

— Ще ги запомня. Жените в днешно време вършат огромна работа, а мадмоазел Синтия е умна — о, да, тази млада дама е надарена с ум.

— Да, смятам че е държала много труден изпит.

— Няма съмнение. В края на краищата това е много отговорна работа. Предполагам, че там имат доста силни отрови?

— Да, тя ни ги показва. Държат ги заключени в един шкаф. Сигурно трябва много да внимават. На излизане от стаята винаги прибират ключа.

— О, да, наистина. Този шкаф близо до прозореца ли е?

— Не, точно в другата част на стаята. Защо?

Поаро сви рамене.

— Просто се питах. Това е всичко. Ще влезете ли?

Бяхме стигнали дома му.

— Не. Като че ли ще се връщам. Ще мина по дългия път през гората.

Гората край Стайлс е много красива. След разходката из открития парк беше приятно да крачиш лениво през сенчестите поляни. Нямахме почти никакъв ветрец, птичето чуруликане беше едва доловимо. Повървах още малко и най-сетне се проснах в основата на голяма стара бреза. Цялото ми същество беше пропито от любов и благоразположение към човечеството. Простих дори на Поаро за

смешната му потайност. Спокойствието на заобикалящата ме природа покори и мен. Прозях се.

Спомних си за престъплението, но то ми се стори като нещо нереално и далечно.

Отново се прозях.

Възможно е, помислих си аз, то никога да не се е случвало. Разбира се, всичко е било един лош сън. Истината всъщност беше тази, че Лорънс бе убил Алфред Ингълторп с палка за крокет. Смешно беше обаче Джон да вдига такъв шум за това и да вика: „Казвам ти, че тази няма да я бъде!“

Изведнъж се сепнах и се събудих.

Веднага осъзнах, че съм се озовал в изключително неловка ситуация, защото само на десетина метра от мен Джон и Мари Кавендиш се бяха изправили един срещу друг и явно се караха. Освен това беше ясно, че те не подозират за моето присъствие наблизо, защото преди да помръдна или кажа нещо, Джон повтори думите, които ме бяха разбудили:

— Казвам ти, Мари, че тази няма да я бъде.

Мари отговори сдържано и хладно:

— С какво право осъждаш моите действия?

— Цялото село ще говори! Няма и два дни, откакто погребяхме майка ми, а ти се мотаеш наоколо с онзи.

— О — сви тя рамене, — значи имаш предвид само селските клюкарки!

— Не само тях. Достатъчно се е мотал пред очите ми. Освен това е и полски еврейн.

— Няколко капки еврейска кръв съвсем не са нещо лошо. Те са чудесен лек против — тя вдигна поглед към него — типичната английска глупост.

Очите ѝ горяха, гласът ѝ беше леден. Съвсем не се учудих, когато видях лицето на Джон да се покрива с дълбока червенина.

— Мари!

— Да? — Тонът ѝ беше същият. Умоляващите нотки бяха вече изчезнали от гласа му.

— Означава ли това, че ще продължиш да се виждаш с Бауърстейн въпреки изричното ми неодобрение?

— Ако реша.

— Отказваш да ми се подчиниш?

— Не, просто не признавам правото ти да съдиш моите действия. А нима самият ти нямаш приятели, които аз не одобрявам?

Джон се стъписа. Руменината бавно напусна лицето му.

— Какво имаш предвид? — попита той плахо.

— Виждаш ли! — каза Мари, без да повишава глас. — Сега наистина ти е ясно, че нямаш никакво право да ми диктуващ какви приятели да си избирам, нали така?

Джон я погледна умоляващо, а лицето му придоби съкрушен вид.

— Нямам право ли? Наистина ли нямам право, Мари? — гласът му потрепери при тези думи. Той протегна ръце към нея. — Мари...

За момент ми се стори, че тя се разколеба. Лицето ѝ смекчи изражението си, но веднага след това тя се отдръпна почти грубо от него.

— Никакво право!

Тя вече беше тръгнала, когато Джон се хвърли напред и я сграбчи за ръката.

— Мари — гласът му сега беше много кротък, — обичаш ли този Бауърстейн?

Тя се поколеба за миг, а след това по лицето ѝ се появи особено изражение, древно като света, и все пак с нещо младенческо и вечно в него. Така би се усмихнал някой египетски сфинкс.

Тя спокойно освободи ръката си и проговори през рамо.

— Може би — отвърна тя; после бързо напусна малката поляна, оставяйки Джон да стърчи там, сякаш се беше превърнал на камък.

Направих две-три крачки напред и нарочно стъпих върху няколко сухи клонки, които изпукаха, за да може Джон да ме забележи. Той се обърна. За щастие изобщо не допусна, че до този момент съм бил някъде наблизо.

— Здравейте, Хейстингс. Изпратихте ли приятеля си? Странно човече е той! Всъщност струва ли като детектив, как мислите?

— Смятаха го за един от най-добрите по негово време.

— Е, значи трябва да има нещо в него тогава. Какъв проклет свят, все пак!

— Така ли мислите? — попитах аз.

— Господи, ами да! Да вземем цялата тази ужасна работа. Хора от Скотланд Ярд сноват из къщата като щурави! Не знаеш откъде ще

ти изскочат в следващия момент. Вестниците пък са пълни с какви ли не заглавия — дяволите да ги вземат всички журналисти, това казвам аз! Можете ли да си представите — тази сутрин пред къщичката на пазача се беше събрала цяла тълпа зяпачи! Сякаш тук е някакъв безплатен музей на мадам Тюсо, пълен с восъчните фигури на престъпници. Работата става дебела, не мислите ли?

— Не се тревожете, Джон! — опитах се да го успокоя аз. — Това няма да продължи вечно.

— А дали няма, а? За нас може да продължи толкова дълго, че вече никога да не погледнем хората в очите.

— О, не, вие просто сте станали болезнено чувствителен по този въпрос.

— Как няма да ти се отровят мислите, щом където и да отидеш, постоянно те дебнат журналисти или пък те зяпат разни идиоти с увиснали долни устни! На има и по-лошо.

— Какво?

Джон снижи глас:

— Замисляли ли сте се, Хейстингс — за мен това е просто кошмар, — кой може да го е извършил? Понякога се питам дали не е било нещастен случай. Защото... защото... кой би могъл да го стори? Сега вече Ингълторп е извън подозрение и в такъв случай няма друг; искам да кажа няма друг освен... освен някой от нас.

Да, наистина, подобен кошмар би бил предостатъчен за всеки нормален човек! Един от нас ли? Но да, разбира се, освен ако...

Изведнъж ми хрумна нова идея. Бързо я обмислих. Започна да ми просветва. Тайнствените дела на Поаро, неговите подмятания — всичко си идваше на място. Какъв глупак съм бил да не се сетя по-рано за тази възможност, а и какво облекчение ще донесе тя за всички нас.

— Не, Джон — казах аз, — не е някой от нас. Как може да го допускате?

— Да, знам, и все пак кой друг остава?

— Не се ли досещате?

— Не.

Огледах се внимателно и почти пошепнах:

— Доктор Бауърстейн!

— Невъзможно!

— Съвсем не е невъзможно.

— Но какъв интерес, за бога, ще има той от смъртта на майка ми?

— На това не мога да ви отговоря — признах аз, — но ще ви кажа следното: и Поаро мисли така.

— Поаро? Наистина ли? Откъде знаете?

Разказах му за силното вълнение, в което изпадна Поаро при новината, че доктор Бауърстейн е бил в имението през фаталната нощ и добавих:

— Той на два пъти повтори: „Това променя всичко.“ Оттогава не съм спрял да мисля. Спомняте ли си как Ингълторп каза, че оставил кафето в преддверието? Точно тогава пристигна и Бауърстейн. Не е ли възможно докато са минавали с Ингълторп през преддверието, той да е пуснал нещо в кафето?

— Х-м — каза Джон. — Това би било твърде рисковано.

— Да, но все пак възможно.

— А откъде би могъл да знае, че това е нейното кафе? Не, стари приятелю, мисля, че не се получава.

Но аз си спомних още нещо.

— Прав сте. Само че просто не е било направено така. Слушайте. — И му разказах за какаото, което Поаро бе отнесъл за анализ.

Джон ме прекъсна по същия начин, по който бях прекъснал Поаро.

— Ама вижте, нали Бауърстейн вече го е анализирал?

— Точно там е проблемът. До този момент и аз не проумявах защо. Не разбирате ли? Именно защото го е анализирал Бауърстейн — в това е цялата работа! Ако убиецът е Бауърстейн, за него няма да е никакъв проблем да подмени пробата с обикновено какао и да изпрати него за анализ. И тогава, разбира се, няма да открият никакъв стрихнин! Никой обаче няма да заподозре Бауърстейн или да помисли за нова проба — никой, освен Поаро — добавих аз с малко позакъсняло признание.

— Да, ами какво ще кажете за горчивия вкус, който какаото не може да прикрие?

— По този въпрос разполагаме само с неговата дума. Има и други възможности. Той е всепризнат като един от най-големите токсиколози в света...

— Като един от най-големите какво? Повторете го, моля.

— Той знае за отровите повече от почти всеки друг — обясних аз. — Според мен сигурно е открил начин да направи стрихнина безвкусен. А може изобщо да не е било стрихнин, а някакво лекарство, което никой не е чувал и което предизвиква същите симптоми.

— Х-м, да, като че ли е възможно — каза Джон. — Ама я почакайте — как ще се е добрал до какаото? То не е било на долния етаж, нали така?

— Вярно, не е било — неохотно се съгласих аз.

Тогава внезапно една ужасна възможност премина през ума ми. Надявах се и се молах с всички сили Джон да не се сети за същото. Погледнах го с крайчеца на окото си. Смръщеното чело издаваше объркаността му и аз с облекчение поех дълбоко въздух, защото ужасната мисъл в главата ми беше следната: възможно е някой да е помагал на доктор Бауърстейн.

И все пак това бе против всякаква логика! Не можеше една красива жена като Мари Кавендиш да е убийца. Но нима историята не познаваше красиви отровителки?

Изведнъж си припомних онзи първи разговор по време на чая в деня на пристигането ми, припомних си и искрата в погледа ѝ, когато каза, че отровата е женско оръжие. Колко оживена бе тя през вечерта на онзи фатален вторник! Да не би мисис Ингълторп да бе открила нещо между нея и Бауърстейн и да я е заплашила, че ще каже на съпруга ѝ? Дали престъплението не е било извършено, за да се спре подобно разобличаване?

В този момент си спомних и загадъчния разговор между Поаро и Ивлин Хауърд. Дали нямаха точно това предвид? Дали това не беше онази чудовищна възможност, която Ивлин дори не се и опитваше да допусне?

Да, нещата идваха на мястото си.

Не случайно мис Хауърд бе предложила всичко да се „потули“. Сега разбрах онова нейно изречение, което остави недовършено: „Но самата Емили...“ Дълбоко в душата си се съгласих с нея. Нима мисис Ингълторп нямаше да предпочете смъртта и да остане ненаказана, отколкото да се опозори името Кавендиш?

— Има и още нещо — внезапно се обади Джон и аз трепнах гузно от неочаквания звук на гласа му. — Нещо, което ме кара да се

съмнявам в истинността на твърдението ви.

— Какво е то? — попитах аз, благодарен, че е изоставил въпроса как е била поставена отровата в какаото.

— Ами фактът, че Бауърстейн настоя за аутопсия. Не е трябвало да го прави. Уилкинс щеше спокойно да определи като причина за смъртта сърдечен удар.

— Да — отвърнах аз с известно съмнение. — Само че не можем да бъдем сигурни. Възможно е в края на краищата да е решил, че така е по-безопасно. Ами ако някой проговореше по-късно? След това от вътрешното министерство щяха да наредят да се направи ексхумация. Тогава цялата работа би излязла на бял свят и той е щял да се озове в неловко положение, защото кой ще повярва, че човек с неговата репутация е бил подлъган да припише случая на сърдечно заболяване.

— Да, възможно е — съгласи се Джон. — И все пак — добави той, — да пукна, ако мога да проумея какъв мотив може да е имал той!

Аз потреперих.

— Вижте какво — казах аз, — може и да не съм прав. А освен това всичко трябва да си остане само между нас.

— Но, моля ви се, това се разбира от само себе си.

Понеже докато разговаряхме, не бяхме преставали да се движим, при тези думи влязохме в парка през малката порта. Чухме гласове и видяхме, че чаят беше сервиран под явора също както в деня на пристигането ми.

Синтия се беше върнала от болницата и аз поставих стола си до нея, като и казах, че Поаро желае да посети аптеката.

— Разбира се! С удоволствие ще му я покажа. Най-добре е да дойде някой ден на чай. Ще се уговорим с него. Толкова е мил! И е много забавен. Онзи ден ме накара да сваля брошката от връзката си и да я закопчея отново, само защото била поставена накриво.

Засмях се.

— Той е маниак на тази тема.

— Така е, нали?

Помълчахме минута-две, а след това, поглеждайки към Мари Кавендиш, Синтия почти ми пошепна:

— Мистър Хейстингс.

— Да?

— След чая искам да поговоря с вас.

Погледът ѝ към Мари отново разпали мислите ми. Сетих се, че между двете едва ли съществуваше голяма симпатия. За пръв път ми мина мисълта за бъдещето на девойката. Мисис Ингълторп не я бе предвидила в завещанието си, но си мислех, че Джон и Мари вероятно щяха да настояват тя да остане тук — във всеки случай поне до края на войната. Знаех, че Джон има слабост към нея и че би я пуснал да си замине с голямо съжаление.

Джон, който бе влязъл в къщата, се появи отново. Добродушното му лице беше смръщено от необичайно силен гняв.

— Дяволите да ги вземат тези детективи! Не мога да разбера какво искат! Обърнали са наопаки всички стаи в къщата. Това вече е прекалено! Сигурно са използвали, че ни няма. Ще ми плати този Джап, щом го срещна следващия път!

— Врат си носовите навсякъде! — изсумтя мис Хауърд.

Лорънс подхвърли, че те трябвало да си дават вид на хора, които уж вършат някаква работа.

Мари Кавендиш не каза нищо.

След чая поканих Синтия на разходка и ние се запътихме към гората.

— Е? — попитах аз, когато вече се бяхме скрили зад листата на дърветата.

С въздишка Синтия се просна на тревата и захвърли шапката си настрана. Лъчите на слънцето, които се процеждаха през короните на дърветата, превръщаха кестенявата ѝ коса в искрящо злато.

— Мистър Хейстингс, вие винаги сте толкова мил и знаете толкова много.

В този момент осъзнах колко чаровна девойка всъщност бе тя! Много по-очарователна от Мари, която никога не бе изричала подобни думи.

— Е? — попитах я отново съвсем внимателно, тъй като тя се колебаеше.

— Искам да ви помоля за съвет. Как да постъпя?

— Как да постъпите ли?

— Да. Вижте, леля Емили винаги ми е казвала, че ще бъда осигурена. Предполагам, че е забравила или поне не си е мислела, че ще умре — във всеки случай, аз не съм осигурена! И не зная какво да правя. Смятате ли, че трябва веднага да си замина?

— Боже господи, в никакъв случай! Сигурен съм, че никой не го желае.

Синтия се поколеба за миг, скубейки стръкове трева с нежните си ръце. После каза:

— Мисис Кавендиш го желае. Тя ме мрази.

— Мрази ви? — подскочих аз от изненада. Синтия кимна.

— Да. Нямам представа защо, но не може да ме понася. И той не може.

— Сега вече зная, че грешите — топло ѝ отвърнах аз. — Тъкмо обратното — Джон много ви обича.

— О, Джон — да. Аз имах предвид Лорънс. Не че ми пука дали Лорънс ме мрази или не. И все пак е ужасно, когато никой не те обича, нали?

— Но те ви обичат, мила Синтия — сериозно я уверих аз. — Убеден съм, че грешите. Вижте, имате Джон... и мис Хауърд...

Синтия кимна доста мрачно.

— Да, струва ми се, че на Джон съм му симпатична; и на Иви, разбира се, защото въпреки грубостта и отвън, тя би сторила и на мравката път. Само че Лорънс разговаря с мен единствено когато няма накъде, а Мари дори и не може да си наложи да бъде любезна с мен. Тя иска Иви да остане, дори я моли, но мен не ме иска и... и... не зная какво да правя. — Изведнъж бедното дете избухна в плач.

Не зная какво ме обзе в онзи миг. Навярно бях пленен от красотата на тази девойка, седнала на тревата, чиито коси блестяха като злато под лъчите на слънцето; навярно ми подеждуваше чувството на облекчение, че съм срещнал човек, така очевидно несвързан с трагедията; навярно бях подтикнат от искрената жал за нейната младост и самота. Както и да е, пристъпих напред и като поех дребничката ѝ длан, продумах с неумел глас:

— Станете моя жена, Синтия.

Несъзнателно бях налучкал най-силното лекарство за нейните сълзи. Тя веднага се надигна, издърпа ръката си и каза, както ми се стори, не без известна студенина:

— Не ставайте глупав!

Това ме раздразни малко.

— Не постъпвам глупаво. Окажете ми тази чест и ми станете съпруга.

За моя голяма изненада Синтия избухна в смях и ме нарече „мил глупчо“.

— Страшно сте мил — каза тя, — но сам знаете, че не го искате!

— Искам го, разбира се. Имам...

— Няма значение какво имате. В действителност вие не искате, не го искам и аз.

— Е, разбира се, това решава въпроса — отвърнах суховато. — Но не виждам нищо смешно. В едно предложение за женитба няма нищо смешно.

— Да, наистина — каза Синтия. — Може пък някой да го приеме следващия път. Довиждане, вие много ме ободрихте!

И с последен изблик на необуздало веселие тя изчезна между дърветата.

Когато мислите ми се върнаха към разговора, оцених го като изключително неудовлетворителен.

Внезапно ми хрумна да сляза до селото и да потърся Бауърстейн. Някой трябваше да държи този човек под око. Същевременно щеше да бъде съвсем мъдра постъпка да се отклонят евентуалните му подозрения, че може да е заподозрян. Спомних си как Поаро бе разчитал на моята дипломатичност. И така, запътих се към къщичката, на чийто прозорец имаше бележка с надпис „Апартаменти“ и в която той беше на квартира, и почуках на вратата.

Отвори ми възрастна жена.

— Добър ден — поздравих любезно. — У дома ли е доктор Бауърстейн?

Тя ме изгледа втрещено.

— Че не сте ли чули?

— Какво да чуя?

— Ами за него.

— Какво за него?

— Ами него го няма вече.

— Няма то вече? Да не е умрял?

— Не, прибраха го полицаите.

— Полицаите? — почти онемях аз. — Да не искате да кажете, че са го арестували?

— Да де, така май казаха и...

Не чаках да чуя нищо повече. Хукнах нагоре по улицата, за да открия Поаро.

ГЛАВА 10

АРЕСТЪТ

За моя неприятна изненада Поаро не си беше у дома и от възрастния белгиец, който ми отвори, научих, че вероятно е заминал за Лондон.

Бях напълно объркан. Каква работа, по дяволите, имаше Поаро в Лондон? Някакво внезапно решение ли беше това или вече го е бил решил, когато се разделихме само преди няколко часа?

Върнах се в Стайлс доста ядосан. Поаро го нямаше и аз не знаех какво да предприема. Беше ли предвидил този арест? А не е ли той, както личи по всичко, причината за арестуването на Бауърстейн? Не можех да намеря отговорите на тези въпроси. А междувременно какво трябваше да направя? Да оповестя ли открито ареста в Стайлс или не? Макар и да не смеех да го призная пред себе си, мисълта за Мари Кавендиш не ми даваше покой. Нямаше ли това да бъде прекалено голям шок за нея? За момента бях отхвърлил всякакви подозрения спрямо мисис Кавендиш. Тя не можеше да бъде замесена, — в противен случай щях да дочуя някакво подхвърляне.

Разбира се, не беше възможно вечно да се крие арестът на доктор Бауърстейн от нея. Още утре новината щеше да бъде във всички вестници. И все пак не смеех да кажа никому. Ако Поаро беше тук, щях да потърся съвета му. Какво го беше прихванало, та да хукне за Лондон по този необясним начин?

Въпреки отношението ми към него в момента, мнението ми за неговата мъдрост се повиши неимоверно. Ако не беше той, никога не бих заподозрял доктора. Да, този дребен човечец определено притежаваше голям ум.

След известен размисъл реших да уведомя Джон за новината и да го оставя той сам да прецени дали да я оповести публично или не.

Когато му казах какво съм научил, той чак подсвирна от изненада.

— Боже всемогъщи! Значи все пак вие бяхте прав. Тогава не ви повярвах.

— Да, звучи невероятно, но щом веднъж свикнеш с тази мисъл, тогава всичко отива на мястото си. А сега какво ще правим? Разбира се, още утре това ще се знае от всички.

Джон се замисли.

— Няма значение — обади се той най-сетне. — Засега няма да казваме нищо. Просто няма нужда. Както сам казвате, скоро ще го знаят всички.

Но какво беше огромното ми учудване, когато разтворих вестниците рано на следващата сутрин и не намерих нито дума за арестуването! Имаше колона, озаглавена „Случаят на отровителство в Стайлс“, която не съдържаха нищо особено, и нито дума повече. Беше доста необяснимо, но предположих, че Джап е имал някакви свои причини да не го съобщава на пресата. Това ме обезпокои малко, защото предполагаше възможност за нови арести.

След закуска реших да сляза до селото и да видя дали Поаро не се е върнал; ала малко преди да поема, на един от прозорците се появи познато лице и един още по-познат глас каза:

— Bonjour, mon ami!^[1]

— Поаро! — възкликнах аз облекчена и като го сграбчих за двете ръце, го издърпах в стаята. — Не мога да ви опиша колко се радвам да ви видя! Слушайте, на никого не съм казал, освен на Джон. Добре ли постъпих?

— Приятелю — отвърна Поаро, — не разбирам за какво говорите.

— За арестуването на доктор Бауърстейн, разбира, се — отговорих нетърпеливо.

— Значи Бауърстейн е арестуван, така ли?

— Ама вие не знаехте ли?

— Ни най-малко. — Ала след кратка пауза добави: — Но не съм изненадан. В края на краищата ние сме на не повече от две-три мили от брега.

— Брега ли? — попитах учудено. — Какво общо има брегът тук? Поаро сви рамене.

— Ами много ясна връзка!

— Не и за мен. Зная, че не съм много схватлив, но не виждам какво общо има между близостта на брега и убийството на мисис Ингълторп.

— Нищо общо, разбира се — отвърна Поаро и се ухили. — Но нали говорехме за арестуването на доктор Бауърстейн?

— Да, той е задържан за убийството на мисис Ингълторп...

— Какво? — извика Поаро с изненадано оживление. — Доктор Бауърстейн задържан за убийството на мисис Ингълторп?

— Да.

— Невъзможно! Това е вече един прекалено хубав фарс! Кой ви каза това, приятелю?

— Всъщност никой — признах си аз. — Но той е арестуван.

— О, да, напълно възможно е. Само че за шпионаж, *top am!*

— За шпионаж? — ахнах аз. — Точно така.

— А не за отравянето на мисис Ингълторп?

— Не, освен ако нашият приятел Джап не се е побъркал напълно — кротко отвърна Поаро.

— Но... но аз мислех, че и вие го мислите, не е ли така?

Поаро ме изгледа с поглед, в който жаловитото му учудване беше примесено с пълното съзнание за абсурдността на подобна идея.

— Да не искате да кажете — попитах аз, нагаждайки се бавно към новата идея, — че доктор Бауърстейн е шпионин?

Поаро кимна с глава.

— Никога ли не сте го подозирали?

— Никога не ми е минавало през ум.

— Значи не ви е изглеждало странно, че един прочут лондонски лекар се заробва в някакво селце и че има навика да се разхожда в най-различни часове на нощта, при това напълно облечен?

— Не — признах аз. — Никога не съм си го помислял.

— Той, разбира се, е германец по рождение — замислено каза Поаро, — макар поради дългогодишната си практика тук никой да не го смята за нещо друго, освен за англичанин. Бил е натурализиран преди около петнадесетина години. Много умен човек — евреин, разбира се.

— Изменник! — възмутено извиках аз.

— В никакъв случай. Тъкмо обратното — той е патриот. Помислете си само какво е готов да загуби. Възхищавам му се.

Аз обаче не бях в състояние да приема нещата през философския поглед на Поаро.

— И това е човекът, с когото мисис Кавендиш е бродила из околността! — извиках с възмущение.

— Да. Предполагам, че я е намирал за доста удобна — отбеляза Поаро. — Докато клюкарите са се занимавали главно със свързването на техните имена, всякакви останали лутаници на доктора са оставали незабелязани.

— Значи мислите, че него изобщо не го е било грижа за нея? — попитах аз развълнувано, дори твърде развълнувано, като се вземеха предвид обстоятелствата.

— Това, разбира се, не мога да твърдя със сигурност. Но да ви кажа ли собственото си мнение по въпроса, Хейстингс?

— Да.

— Е, чуйте го тогава — на мисис Кавендиш не ѝ пука и никога не ѝ е пукало ей толкова за доктор Бауърстейн!

— Наистина ли мислите така? — Не можах да скрия удоволствието си аз.

— Съвсем сигурен съм в това. И ще ви кажа защо.

— Да?

— Защото ѝ пука за друг, mon ami!

— О! — Какво ли имаше предвид? Почувствувах как ме обзема приятна топлина. Що се отнасяше до жени, аз не съм суетен, но си припомних известни доказателства, които навремето явно бях подминал с лека ръка, но които като че ли несъмнено сочеха...

Приятните ми мисли бяха прекъснати от внезапното появяване на мис Хауърд. Тя бързо се огледа, за да се убеди, че в стаята няма никой друг и светкавично извади лист стара опаковъчна хартия. Подаде я на Поаро, като придружи това с тайнствените думи:

— Върху гардероба.

След което веднага напусна стаята. Поаро развълнувано разгъна хартията и нададе вик на задоволство. После я разгърна върху масата.

— Елате насам, Хейстингс. Кажете ми какъв е този инициал — „J.“ или „L.“?

Листът беше със среден размер, доста прашен, сякаш е лежал някъде дълго време. Вниманието на Поаро обаче беше привлечено от етикета. В горната част на хартията стоеше печатът на фирмата

Парксънс, известни театрални костюмиери, а на него беше написан следният адрес — „... (въпросният инициал). Кавендиш, Ескуайър, Стайлс Корт, Стайлс Ст. Мари, Есекс“.

— Може да е „Т.“, а може и да е „L.“ — казах аз, след като го оглеждах в продължение на една-две минути. — Със сигурност обаче не е „J.“

— Добре — отвърна Поаро, като отново сгъна хартията. — И аз споделям вашето мнение. Това е „L.“, бъдете сигурен!

— Откъде се появи този лист? — любопитствувах аз. — Важен ли е?

— От умерена важност. Просто потвърждава едно мое предположение. След като допуснах, че той може да съществува, накарах мис Хауърд да го потърси и, както виждате, тя го намери.

— Какво искаше да каже с това „Върху гардероба“?

— Просто имаше предвид — веднага ми отвърна Поаро, — че го е намерила върху някакъв гардероб.

— Странно място за един лист хартия — казах аз.

— Ни най-малко. Горната част на гардероба е чудесно място за опаковъчна хартия и картонени кутии. И аз ги държа там. Подреждаш ги добре и нищо не дразни окото.

— Поаро — попитах го много сериозно, — намерихте ли разрешението на това престъпление?

— Да, сиреч искам да кажа, че вероятно вече зная как е било извършено.

— А!

— За съжаление, не разполагам с доказателства, които да подкрепят предположението ми, освен ако... — С внезапен прилив на енергия той ме сграбчи за ръката и ме замъкна надолу из преддверието, като развълнувано викаше на френски: — Мадмоазел Доркас, мадмоазел Доркас, un moment, s'il vous plait!^[2]

Доркас, разтревожена от виковете, изскочи откъм кухнята.

— Драга моя Доркас, имам идея, една идейка и ако тя се докаже — какъв великолепен шанс! Кажете ми, Доркас, не във вторник, а в понеделник, деня преди трагедията, да е ставало нещо със звънеца на мисис Ингълторп?

Доркас изглеждаше много изненадана.

— Да, сър, сега като го казвате, се сещам, че му имаше нещо. Само не мога да разбера откъде го знаете. Мишка или нещо друго беше прегризало шнура му. Във вторник сутринта дойде човек и го оправи.

С продължително възклицание на задоволство, което наподобяваше екстаз, Поаро ме поведе обратно към малката дневна.

— Виждате ли, човек не трябва да търси външни доказателства — не, достатъчно е да разсъждава. Но нали знаете, че плътта е слаба — цяло удоволствие е да разбереш, че си на прав път. А, приятелю, сега се чувствам така, сякаш са ми пораснали криле! Мога да скачам! Мога да летя!

И в действителност той започна да подскача и лети лудешки по тревата пред френския прозорец.

— Какво го е прихванало вашия забележителен приятел? — попита един глас зад мен и когато се обърнах, видях Мари Кавендиш. Тя се усмихна, усмихнах се и аз. — Какво става?

— Наистина ми е трудно да ви обясня. Той попита Доркас за някакъв звънец и толкова се зарадва на отговора й, че сега го виждате как щастливо подскача наоколо.

Мари се засмя.

— Колко смешно! Но той като че ли си тръгва. Няма ли да остане тук днес?

— Не зная. Вече се отказах да отгатвам какво ще направи в следващия момент.

— Той със всичкия си ли е, мистър Хейстингс?

— Честно казано, не зная. Понякога ми се струва, че е съвсем откачен, а после, когато започва да ми се струва, че повече няма накъде, откривам, че лудостта му си има своя методичност.

— Аха.

Въпреки смеха си, тази сутрин Мари изглеждаше замислена. Имаше унил, почти тъжен вид.

Моментът ми се стори подходящ да я заговоря по въпроса за Синтия. Започнах съвсем тактично, поне така си мислех, но преди да кажа нещо повече, тя властно ме прекъсна.

— Не се съмнявам, че сте отличен адвокат, мистър Хейстингс, но в този случай само пилеете таланта си. Никаква опасност не грози Синтия, ако имате предвид някакво лошо отношение от моя страна.

Започнах леко да заеквам, че съм се надявал, че тя не си е помислила... Тя обаче отново ме прекъсна и този път думите ѝ бяха толкова неочаквани, че буквално заличиха Синтия и нейните проблеми от съзнанието ми.

— Мистър Хейстингс — каза тя, — смятате ли, че ние със съпруга ми сме щастливи?

Бях доста стъписан и едва успях да измърморя нещо от рода на това, че не е моя работа да мисля за тези неща.

— Е — отвърна ми тя спокойно, — независимо дали е ваша работа или не, ще ви кажа, че ние не сме щастливи.

Не отвърнах нищо, защото видях, че още не е свършила.

Тя започна бавно да крачи из стаята с леко наведена глава, като нежно поклащаше своята крехка и гъвкава фигура. Внезапно се закова на място и ме погледна.

— Вие не знаете нищо за мен, нали? — попита тя. — Откъде съм, коя съм била, преди да се омъжа за Джон — фактически нищо, нали? Добре, ще ви кажа. Ще ви направя мой отец-изповедник. Вие сте добър, да, уверена съм в добротата ви.

Но някак си не се почувствувах толкова извисен, колкото изискваше случаят. Спомних си, че и Синтия бе започнала да споделя пред мен по твърде подобен начин. Освен това отецът би трябвало да е по-възрастен, тъй като изповедта не е дело, което да приляга много на един млад мъж.

— Баща ми беше англичанин — каза мисис Кавендиш, — но майка ми беше руския.

— А — казах аз, — сега разбирам...

— Разбирате какво?

— Онова странно, чуждоземско нещо, което винаги съм долавял у вас.

— Предполагам, че майка ми е била голяма красавица. Не зная, защото никога не съм я виждала. Починала е, когато съм била съвсем малка. Имало е нещо трагично в смъртта ѝ, доколкото зная — взела е прекалено голяма доза приспивателно по погрешка. Каквото и да е било, баща ми останал безутешен. Малко след това постъпил в консулските служби. Навсякъде съм го придружавала. Когато станах на двадесет и три, бях обиколила вече почти целия свят. Животът ми беше прекрасен — харесваше ми много.

На лицето ѝ се появи усмивка и тя отметна глава назад. Като че ли спомените я бяха пренесли в онези хубави дни.

— Но тогава баща ми почина. Останах с много малко средства. Наложих се да отида да живея при някакви възрастни мои лели в Йоркшир. — Тя потрепери. — Ще ме разберете, когато ви кажа, че за момиче с моя дотогавашен начин на живот това беше нещо ужасно. Тесногръдието и убийствената монотонност почти ме бяха довели до полуда. — Тя спря за момент и после добави с по-различен тон: — И тогава срещнах Джон Кавендиш.

— Да?

— Можете да си представите, че от гледна точка на лелите ми за мен той беше отлична партия. Но съвсем честно мога да ви кажа, че не този факт реши нещата. Не, за мен той просто беше начин да се измъкна от непоносимото еднообразие на онзи живот.

Не я прекъснах и след малко тя продължи:

— Не ме разбирайте погрешно. С него постъпих съвсем почтено. Казах му истината — че го харесвам много, че се надявам тези чувства да се задълбочат, но че не съм, както се изразяват хората, „влюбена“ в него. Той заяви, че това го удовлетворява и така — и така ние се оженихме.

Тя помълча малко по-дълго, а челото ѝ леко помръкна. Изглежда правеше сериозна преоценка на онези отминали дни.

— Мисля... Струва ми се, че отначало не беше безразличен към мен. Но предполагам, че не сме си подходжали. Почти веднага се отдръпнахме един от друг. Аз — това далеч не ласкае гордостта ми, но е самата истина, — скоро му омръзнах. — Сигурно съм изразил някакво несъгласие, защото тя бързо додаде: — О, вярно е! Това вече няма никакво значение сега, когато сме стигнали до кръстопътя на раздялата.

— Какво искате да кажете? Тя отвърна спокойно:

— Искам да кажа, че нямам намерение да оставам в Стайлс.

— Вие с Джон няма да живеете тук?

— Джон може да живее тук, но не и аз.

— Смятате да го напуснете?

— Да.

— Но защо?

Тя направи дълга пауза, но най-накрая каза:

— Навярно... защото искам да съм свободна!

Докато говореше, пред очите ми се появи внезапно видение на широки хоризонти, девствени гори, земи, непознати за човешки крак — и осъзнах какво влагаше в думата „свобода“ човек като Мари Кавендиш. За момент сякаш я видях такава — гордо и волно създание, свенлива планинска птица, неукротена от цивилизацията. От устните и се отрони слаб вик:

— О, вие не знаете, не знаете какъв затвор за мен е било това омразно място!

— Разбирам — отвърнах аз, — но... но не правете нищо прибързано.

— Прибързано, така ли? — гласът ѝ имитираше моя апел към благоразумие.

Тогава изведнъж изтърсих нещо, за което бих си отхапал езика:

— Знаете ли, че доктор Бауърстейн са го арестували?

Лицето ѝ веднага застина като маска, която прикри всякакви чувства.

— Джон беше много любезен тази сутрин и ме уведоми за това.

— И какво мислите по въпроса? — неуверено я попитах аз.

— По кой въпрос?

— За ареста?

— Какво трябва да мисля? Явно той е немски шпионин; така поне Джон е чул от градинаря.

Гласът и лицето ѝ бяха напълно лишени от всякаква изразност. Вълнуваше ли се или не?

Тя се отдалечи на една-две крачки и докосна една от вазите с цветя.

— Съвсем са увяхнали. Трябва да ги сменя. Може ли да се отместите? Благодаря ви, мистър Хейстингс. — Тя тихо мина покрай мен и излезе през прозореца, като хладно ми кимна, че срещата ни е приключила.

Не, Мари Кавендиш положително не се вълнуваше за Бауърстейн. Нямахте жена, която да изиграе тази роля с толкова хладно безразличие.

Поаро не се вясна на следващата сутрин, нямаше помен и от хората от Скотланд Ярд.

Към обяд обаче се появи ново доказателство, или по-скоро липсата на такова. Напразно се бяхме опитвали да издирим четвъртото писмо, което мисис Ингълторп бе писала вечерта преди смъртта си. След като не открихме нищо, прекратихме усилията си с надеждата, че то ще се появи само някой ден. Точно това и се случи, когато по втората поща получихме писмо от едно френско музикално издателство, в което мисис Ингълторп се уведомяваше, че чекът ѝ е получен и че, за съжаление, те не са могли да издирят никаква серия от руски романи. И така последната надежда да се намери ключ към загатката с помощта на кореспонденцията на мисис Ингълторп от онази фатална вечер трябваше да се изостави.

Тъкмо преди чая се разходих до Поаро, за да му кажа за новото разочарование, но за мое раздражение открих, че отново беше излязъл.

— Пак ли е в Лондон?

— О, не, мосю, взе влака за Тадминстър. Отивал да разгледа аптеката на някаква млада дама, така каза.

— Глупаво магаре! — не се сдържах аз. — Нали му казах, че сряда е единственият ден, когато тя не е там! Добре тогава, предайте му да ми се обади утре сутринта.

— Разбира се, мосю.

Но и на следващия ден Поаро не се появи. Започвах да се ядосвам. Отношението му към нас едва ли можеше да се окачестви като много любезно.

След обяда Лорънс ме дръпна настрана и ме попита дали ще го видя.

— Не, струва ми се, че не. Той може сам да дойде да ни види, ако пожелае.

— О! — Лорънс имаше нерешителен вид. В поведението му се долавяше необичайна нервност и възбуда и това разпали любопитството ми.

— Какво има? — попитах аз. — Мога да отида, ако се налага.

— Не е нещо кой знае какво, но... Е, добре, ако ходите, бихте ли му предали... — той сниши гласа си до шепот: — Мисля, че намерих другата чашка за кафе!

Почти бях забравил за това загадъчно послание на Поаро, но то отново разпали любопитството ми.

Лорънс не каза нищо повече, затова реших да пренебрегна гордостта си и пак да потърся Поаро в Лийстудейс Котидж.

Този път бях посрещнат с усмивка. Мосю Поаро си бил у дома. Дали съм щял да се кача? Разбира се, че го направих.

Поаро седеше на масата, обхванал главата си с ръце. При влизането ми веднага скочи на крака.

— Какво има? — попитах загрижено. — Надявам се, че не ви е зле?

— Не, не ми е зле. Само че в момента решавам много важен проблем.

— Дали да хванем престъпника или не? — пошегувах се аз.

За голяма моя изненада обаче Поаро кимна утвърдително.

— „Да говориш или не“, както е казал вашият толкова велик Шекспир, „това е въпросът“.

Не си направих труда да поправа цитата.

— Шегувате се, нали, Поаро?

— Не се шегувам ни най-малко. Защото на везните е сложено най-сериозното нещо от всички неща.

— И то е?

— Щастието на една жена, mon ami — каза мрачно той.

Не знаех какво да отвърна.

— Моментът е настъпил — замислено каза Поаро, — а аз не зная какво да правя. Защото, вижте, аз играя със голям залог. Единствено аз, Еркюл Поаро, мога да направя подобен опит! — И той гордо се тупна в гърдите.

След като помълчах достатъчно, за да не разваля този ефект, аз му предадох думите на Лорънс.

— Аха! — извика той. — Значи е намерил другата чашка. Това е добре. Този ваш мосю Лорънс с продълговатото лице вероятно притежава повече интелигентност, отколкото изглежда на пръв поглед!

Самият аз няхах високо мнение за интелигентността на Лорънс; само че не посмях да противореча на Поаро, а вместо това дружески го укорих, загдето е забравил кога е почивният ден на Синтия.

— Вярно е. Главата ми е като сито. Но пък другата млада дама беше много любезна. Тя прояви съчувствие към моето разочарование и най-внимателно ми показва всичко.

— Е, добре, радвам се. Тогава не ви остава нищо друго, освен да пиете чай със Синтия някой друг ден.

Съобщих му за писмото.

— Жалко — каза той. — Възлагах надежди на това писмо. Но, уви, не им е било писано да се сбъднат. Загадката трябва да се разплете отвътре. — Той почука по челото си. — С тези малки сиви клетки. От тях зависи. — След което попита внезапно: — Можете ли да разчитате отпечатъци от пръсти, приятелю?

— Не — казах аз изненадано. — Зная, че няма два еднакви отпечатъка, но това горе-долу е всичко.

— Точно така.

Той отключи едно чекмедже и постави някакви фотографии на масата.

— Номериран съм ги така: 1, 2, 3. Бихте ли ми ги описали?

Внимателно разгледах фотографиите.

— Виждам, че това са големи увеличения. На номер 1, бих казал, има отпечатъци на мъжки пръсти — палец и показалец. Тези от номер 2 са на дама — по-дребни са и значително се различават във всяко отношение. На номер 3 — тук направих известна пауза — като че ли има множество отпечатъци, но тук, съвсем отчетливо, са и отпечатъците от фотография номер 1.

— И те са върху останалите, нали?

— Да.

— Разпознавате ги със сигурност?

— О, да. Няма съмнение, че са идентични.

Поаро кимна и като пое внимателно фотографиите от мен, отново ги заключи.

— Предполагам — казах аз, — че както обикновено пак няма да чуя никакво обяснение.

— Напротив. На номер 1 бяха отпечатъците на мосю Лорънс. На номер 2 — тези на мадмоазел Синтия. Те не са важни. Просто ги взех за сравнение. Работата с номер 3 обаче е доста по-сложна.

— Да?

— Сам виждате, че увеличението е много голямо. Навярно забелязвате лек воал, който покрива цялата снимка. Няма да ви обяснявам специалния апарат, прах и така нататък, които съм използвал. На полицията тази практика е добре позната и с нейна

помощ за много кратко време можеш да се сдобиеш с фотография на отпечатъците по който и да е предмет. Е, приятелю, вие вече видяхте отпечатъците — сега остава да назова предмета, по който са били оставени.

— Продължавайте, изгарям от нетърпение.

— Eh, bien! Фотография номер 3 показва с голямо увеличение повърхността на шишенце от шкафа с отровите на аптеката в болницата Ред крос в Тадминстър!

— Боже господи! — извиках аз. — Но какво правят по него отпечатъците на Лорънс Кавендиш? Когато бяхме там, той нито за миг не се доближи до този шкаф!

— О, не, доближил се е!

— Невъзможно! Бяхме всички заедно през цялото време.

Поаро поклати глава.

— Не, приятелю, имало е момент, когато не сте били всички заедно. Имало е момент, когато не е било възможно да сте били всички заедно. В противен случай защо е трябвало да викате мосю Лорънс да дойде при вас на балкона?

— Бях го забравил — признах си аз. — Но то беше само за миг.

— Достатъчно дълго.

— Достатъчно дълго за какво?

Поаро се усмихна твърде загадъчно.

— Достатъчно дълго за един човек, който е следвал медицина, да задоволи един естествен интерес и любопитство.

Погледите ни се срещнаха. В очите на Поаро долових някаква приятна неяснота. Той стана и си затананика нещо. Наблюдавах го подозрително.

— Поаро — казах аз, — какво е имало в това шишенце?

Той погледна през прозореца.

— Хидрохлорид на стрихнина — отвърна той през рамото си, без да престава да си тананика.

— Боже господи! — промълвих аз. Това съвсем не ме изненада, защото го очаквах.

— Хидрохлоридът на стрихнина се използва твърде рядко — само за някои хапчета. В повечето лекарства се използва официалният разтвор — Liq. Strychnine Hydro-clor. Ето защо отпечатъците са се запазили толкова дълго.

— Как успяхте да направите тази фотография?

— Пуснах шапката си от балкона — простичко обясни Поаро. — По него време долу не е разрешено за външни лица и въпреки моите многобройни извинения, наложи се колежката на мадмоазел Синтия да слезе и да ми я донесе.

— Значи сте знаели какво ще намерите?

— Не, съвсем не знаех. Просто от вашия разказ ми дойде наум, че е възможно мосю Лорънс да е ходил до шкафа с отровите. Тази възможност трябваше да се потвърди или отхвърли.

— Поаро — казах аз, — веселото ви настроение не може да ме измами. Това е много важно откритие.

— Не зная — отвърна Поаро. — Едно нещо обаче ми прави силно впечатление. Сигурно и при вас е така.

— Какво е то?

— Ами че в цялата тази история има твърде много стрихнин. Появява се вече за трети път. Имаше стрихнин в тоника на мисис Ингълторп. Мейс продава стрихнин в селото. Сега имаме още стрихнин, който е бил докосван от човек от семейството. Това е много объркващо, а както знаете, аз не обичам обърканите ситуации.

Преди да му отговоря, един от другите белгийци отвори вратата и си подаде главата.

— Долу има една дама, която търси мистър Хейстингс.

— Дама?

Скочих на крака. Поаро ме последва по тясното стълбище. На входната врата стоеше Мари Кавендиш.

— Бях при една възрастна жена от селото — обясни тя — и понеже Лорънс ми каза, че сте при мосю Поаро, реших да ви се обадя.

— Уви, мадам — каза Поаро. — А аз си мислех, че сте решили мен да удостоите с посещението си!

— О, ще дойда някой ден, ако ме поканите — обеща му тя с усмивка.

— Чудесно. Ако някога имате нужда от отец-изповедник, мадам — при тези негови думи тя леко трепна, — запомнете, че татко Поаро е винаги на ваше разположение.

Тя го погледа известно време, сякаш се опитваше да вникне по-дълбоко в значението на думите му. След това рязко извърна очи.

— Хайде, няма ли и вие да повървите с нас, мосю Поаро?

— С удоволствие, мадам.

През целия път до Стайлс Мари говори бързо и трескаво. Имах чувството, че по някакъв начин очите на Поаро я притесняваха.

Времето се бе променило и с острият вятър напомняше вече за есента. Мари леко потреперваше и закопча догоре спортното си палто. Шумът на вятъра в клоните напомняше въздишката на някакъв гигант.

Приблжихме се до централния вход на Стайлс и изведнъж усетихме, че нещо се е случило.

Доркас тичаше да ни посрещне. Тя плачеше и кършеше ръце. Видях някои от останалата прислуга събрани на куп, наострили уши и очи.

— О, мадам! О, мадам! Не зная как да ви кажа...

— Какво е станало, Доркас? — попитах нетърпеливо. — Кажете ни веднага!

— Тези проклети детективи. Те го арестуваха... арестуваха мистър Кавендиш!

— Арестували са Лорънс? — ахнах аз.

Видях странния поглед в очите на Доркас.

— Не, сър. Не мистър Лорънс — мистър Джон.

Зад мен Мари Кавендиш нададе вик и се строполи върху ми, а когато се обърнах, за да я подхвана, срещнах тихото тържествуване в очите на Поаро.

[1] — Добър ден, приятелю! (Бел. прев.) ↑

[2] Един момент, моля! (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 11

ПРОКУРАТУРАТА ОБВИНЯВА

Процесът на Джон Кавендиш, обвинен в убийството на доведената си майка, се състоя два месеца по-късно.

Няма да разказвам подробно за седмиците, изминали от последните събития, но не мога да не спомена, че възхищението и съчувствието ми бяха изцяло на страната на Мари Кавендиш. Тя се отдаде напълно на защитата на съпруга си и се бореше за него със зъби и нокти, като недвусмислено отхвърляше и най-малкото съмнение за вина.

Споделих възхищението си с Поаро и той замислено кимна с глава.

— Да, тя е от онези жени, които показват най-доброто от себе си в трудни ситуации. В такива моменти те демонстрират най-искрената си същност. Гордостта и ревността ѝ са...

— Ревност? — повторих недоверчиво аз.

— Да. Не разбрахте ли, че тя е необикновено ревнива жена? Та както казвах, гордостта и ревността ѝ са забравени за момента. Тя мисли единствено за съпруга си и за ужасната съдба, която е надвиснала над него.

Звучеше прочувствено, а аз го гледах със затаен дъх, припомняйки си онзи следобед, когато се бе двоумил дали да говори или не. Именно поради тази негова загриженост за „щастията на една жена“ бях доволен, че решението излезе извън рамките на неговата отговорност.

— Дори и сега — казах аз — ми е трудно да го повярвам. Виждате ли, аз и до последната минута мислех, че е Лорънс!

Поаро се ухили.

— Зная.

— Но Джон! Моят стар приятел Джон!

— Всеки убиец навярно е приятел на някого — философски отбеляза Поаро. — Не бива да смесвате чувства и разум.

— Трябва да призная, че вие ме наведохте на тази мисъл.

— Но, mon ami, не съм го направил просто защото той е ваш стар приятел.

Думите му ме притесниха, защото си спомних как предадох на Джон онова, което смятах за възгледите на Поаро относно Бауърстейн. Между другото той беше оправдан. Независимо че този път той успя да ги надхитри и обвиненията срещу него в шпионаж да отпаднаха, все пак за в бъдеще крилцата му вече бяха подрязани.

Попитах Поаро дали Джон ще бъде осъден. За моя огромна изненада той ми отговори, че напротив, било много вероятно да го оправдаят.

— Но, Поаро... — понечих да възразя аз.

— О, приятелю, нали от самото начало ви казах, че не разполагам с доказателства? Едно е да знаеш, че някой е виновен, а съвсем друго — да го докажеш. А в този случай имам изключително малко доказателства. Там е цялата беда. Аз, Еркюл Поаро, зная, но ми липсва последната брънка от веригата. А докато не намеря тази последна брънка... — Той поклати мрачно глава.

— Кога за пръв път заподозряхте Джон Кавендиш? — попитах го след около минута-две.

— А вие изобщо ли не го подозирахте?

— Не, наистина.

— Дори и след онази част от разговора, която сте чули между мисис Кавендиш и свекърва ѝ, както и това, че не беше откровена пред журито?

— Не.

— Не събрахте ли две и две, та да се сетите, че не Алфред Ингълторп се е карал със съпругата си — спомнете си, че той упорито го отричаше при разпита, — а това трябва да е бил Лорънс или Джон. Ако е бил Лорънс, поведението на Мари Кавендиш пак си остава непонятно. Но ако, от друга страна, това е бил Джон, тогава цялото нещо може да се обясни съвсем просто.

— Значи — извиках аз, когато пред очите ми просветна — в онзи следобед Джон се е карал с майка си?

— Точно така.

— И сте го знаели през цялото време?

— Разбира се. Поведението на мисис Кавендиш можеше да се обясни само по този начин.

— И въпреки всичко вие твърдите, че той може да бъде оправдан?

Поаро сви рамене.

— Несъмнено. При полицейското разследване ще чуем доводите на прокурора, но при всички положения неговите адвокати ще го посъветват да не прибегва до защитата си. Това ще стане на самия процес. И... между другото, приятелю, искам да ви предупредя нещо — аз не трябва да се появявам на процеса.

— Какво?

— Не. Официално аз нямам нищо общо с това. Докато не намеря тази последна брънка, аз трябва да остана в сянка. Мисис Кавендиш трябва да мисли, че работя за съпруга ѝ, а не против него.

— Струва ми се, че това ми намира свата на отбой — казах аз.

— В никакъв случай. Имаме работа с изключително умен и безскрупулен човек и сме длъжни да използваме всякакви средства, които са по силите ни — иначе той ще ни се изплъзне. Затова именно се старая да бъда в сянка. Всички разкрития са направени от Джап, той ще се окичи и с лаврите. Ако изобщо ме призоват да дам показания — широко се усмихна той, — вероятно ще бъде в качеството ми на свидетел на защитата.

Не можех да повярвам на ушите си.

— Това е съвсем en regie^[1] — продължи Поаро. — Колкото и да е странно, мога да предоставя сведения, които да разрушат едно от твърденията на обвинението.

— Кое обвинение?

— Кое се отнася до унищожаването на завещанието. Джон Кавендиш не е унищожавал това завещание.

Поаро беше истински пророк. Няма да се впускам в подробностите на полицейското разследване, тъй като водените разпити включват множество досадни повторения. Просто ще заявя съвсем смело, че Джон Кавендиш не прибегна до защитата си и съответно беше предаден на съда.

През септември всички бяхме в Лондон. Мари нае къща в Кенсингтън, като Поаро беше включен в общия състав.

Аз самият започнах работа във военното министерство, така че можех да ги виждам постоянно.

Седмиците минаваха една след друга, а състоянието на нервите на Поаро все повече се влошаваше. Онази „последна брънка“, за която говореше, все още не беше открита. Дълбоко в себе си се надявах това да остане така, защото какво щастие очакваше Мари, ако Джон не беше оправдан?

На 15 септември Джон Кавендиш се появи в съда Оулд Бейли, обвинен в „предумишленото убийство на Емили Агнес Ингълторп“ и се обяви за „невинен“.

Известният Сър Ърнест Хевиуедър, кралски адвокат, бе нает за негов защитник.

Мистър Филипс, също кралски адвокат, откри процеса в качеството си на прокурор.

Убийството, заяви той, било напълно предумишлено и извършено съвсем хладнокръвно. Това деяние не било нито повече, нито по-малко от едно целенасочено отравяне на една мила и доверчива жена от нейния заварен син, за когото тя винаги е била нещо повече от майка. Тя неизменно го била подкрепяла още от юношеските му години. Той и съпругата му живели в Стайлс Корт оградени от лукс, от нейните грижи и внимание. Тя била тяхната любезна и щедра благодетелка.

Той предложи да се призват свидетели, за да се докаже как задържаният, който бил един разпуснат човек с прахоснически нрав, се намирал в крайно затруднено финансово положение и че поддържал любовна връзка с някаква мисис Рейкс, съпруга на един от близките фермери. Когато това стигнало до ушите на доведената му майка, тя го извикала на разговор в следобедна преди нейната смърт — част от произтеклата кавга била чута от свидетели. Предния ден задържаният бил закупил стрихнин от аптеката в селото, предрешен по начин, по който той се надявал да хвърли вината за престъплението върху друг човек — а именно съпруга на мисис Ингълторп, когото той ревнувал жестоко. За щастие мистър Ингълторп успял да представи алиби, което било извън всякакво съмнение.

През следобед на 17 септември, продължи прокурорът, веднага след кавгата със сина си, мисис Ингълторп направила ново завещание. На следната сутрин това завещание било намерено унищожено в

камината на нейната спалня, но се появили доказателства, които сочели, че то било направено в полза на съпруга ѝ. Покойната вече била правила подобно завещание преди брака си с него, но — тук мистър Филипс размаха изразително пръст — задържаният не знаел за това. Кое е накарало покойната да прави ново завещание, когато старото още е съществувало, той не можел да каже. Тя била възрастна жена и е възможно да е забравила за предишното; или, което било по-вероятно, тя може да си е мислела, че то се обезсилва от брака и, тъй като е имало разговор на тази тема. По принцип дамите не винаги са добре запознати с правните въпроси. Преди около година тя оформила завещание в полза на задържания. Мистър Филипс щял да предостави факти, които да докажат, че именно задържаният в крайна сметка е занесъл кафето на майка си в онази съдбовна нощ. А по-късно направил опит да проникне в стаята ѝ и несъмнено тогава успял да унищожи завещанието, защото си мислел, че така старото завещание в негова полза отново щяло да придобие валидност.

Арестуваният бил задържан след като инспектор Джап — един отличен полицейски служител — открил в стаята му шишенце стрихнин, идентично с онова, което било продадено в селската аптека на предполагаемия мистър Ингълторп в деня преди убийството. Сега вече зависело от журито да реши дали тези заклеяващи факти не представлявали убедителни доказателства за вината на задържания.

И след като съвсем умишлено подхвърли, че жури, което отсъди противното, би извършило нещо необяснимо, мистър Филипс седна и избърса челото си.

Първите свидетели на обвинението бяха предимно същите участници и при съда за установяването причините за смъртта, като преди всичко бяха изяснени медицинските доказателства.

Сър Ърнест Хевиуедър, прочут из цяла Англия с безскрупулното си отношение при разпита на свидетелите, зададе само два въпроса.

— Да разбирам ли, доктор Бауърстейн, че стрихнинът е бързодействащо средство?

— Да.

— И че не можете да обясните закъснението при този случай?

— Да.

— Благодаря ви.

Мистър Мейс разпозна шишенцето, което прокурорът му подаде — било същото, което продал на „мистър Ингълторп“. Под натиска на въпросите той призна, че познавал мистър Ингълторп само визуално и че никога не е разговарял с него. Свидетелят не беше подложен на кръстосан разпит.

Беше призован Алфред Ингълторп, който отрече да е купувал отровата. Той отрече също така, че е имал кавга със съпругата си. Различни свидетели потвърдиха точността на твърденията му.

Бяха разпитани и градинарите във връзка с повикването им да бъдат свидетели на завещанието, след което дойде ред на Доркас.

Доркас, лоялна към нейните „млади джентълмени“, упорито отричаше, че е било възможно да чуе гласа на Джон и решително се кълнеше във всичко, че в будоара на господарката ѝ е бил мистър Ингълторп. По устните на задържания се появи малко тъжна усмивка. Той съзнаваше много добре колко напразна е нейната доблестна битка, тъй като защитата нямаше за цел да отрича този пункт. Мисис Кавендиш, разбира се, не можеше да бъде призована да дава показания против съпруга си.

След различни други въпроси мистър Филипс попита:

— Спомняте ли си през месец юни да е пристигал колет за мистър Лорънс Кавендиш от фирмата Парксънс?

Доркас поклати глава.

— Не си спомням, сър. Може и да е имало, само че мистър Лорънс го нямаше у дома през част от юни.

— В случай, че в негово отсъствие пристигне колет за него, какво се прави обикновено?

— Оставя се в стаята му или се препраща там, където се намира той.

— Вие ли правите това?

— Не, сър. Оставям го на масата в преддверието, а по-нататък мис Хауърд се занимава с тези неща.

Призоваха Ивлин Хауърд и след като я разпитаха по други пунктове, зададоха ѝ въпроса за колета.

— Не си спомням. Много колети идват. Не си спомням някой особен.

— Не знаете дали е бил препратен до мистър Лорънс Кавендиш в Уелс или е бил оставен в стаята му?

— Не вярвам да сме му го препращали. Щях да помня.

— Да предположим, че пристига колет за мистър Лорънс Кавендиш, който след това изчезва — ще забележите ли липсата му?

— Не, едва ли. Бих си помислила, че някой се е погрижил за него.

— Струва ми се, мис Хауърд, че вие сте намерили този лист опаковъчна хартия, нали така? — Той вдигна ръката си, в която държеше същия прахен лист, изследван от нас с Поаро в малката дневна.

— Да, така е.

— Кое ви накара да го търсите?

— Белгийският детектив, дето е нает да разследва случая, ме помоли за това.

— И къде, в крайна сметка, го открихте?

— Върху един гардероб.

— Върху... върху един гардероб?

— Ами... да.

— Сама ли го намерихте?

— Да.

— Тогава трябва да знаете точно къде сте го намерили?

— Да, беше върху гардероба на задържания.

— Това вече е нещо друго.

Служител на театралните костюмиери Парксънс удостовери, че на 29 юни те са изпълнили заявката на мистър Л. Кавендиш и са му изпратили един брой черна брада. Брадата била поръчана с писмо, в което имало приложен пощенски запис. Не, не са запазили писмото. Всички сделки били вписвани в техните книги. Изпратили са брадата на адреса, посочен в заявката — „L. Cavendish, Esq., Styles Court“.

Сър Ърнест Хевиуедър се надигна замислено.

— От къде беше написано писмото?

— От Стайлс Корт.

— От същия адрес, на който изпратихте колета?

— Да.

В следващия момент сър Ърнест Хевиуедър се нахвърли върху него като някакъв хищник:

— Откъде знаете?

— Н-н-е... не разбирам.

— Откъде знаете, че писмото е дошло от Стайлс? Забелязахте ли клеймото?

— Не, но...

— А, значи не сте видели клеймото! И все пак твърдите съвсем уверено, че е дошло от Стайлс. Всъщност клеймото може да е било и от някъде другаде, така ли?

— Д-д-а.

— Всъщност писмото, макар и написано на гербова хартия, може да е било пуснато от друго място, нали? Например от Уелс?

Свидетелят призна, че това е възможно и тогава сър Ърнест Хевиудър даде знак, че е удовлетворен.

Елизабет Уелс, втората прислужница в Стайлс, заяви как при лягане си спомнила, че е залостила външната врата отвътре, вместо само да я заключи, както я е бил помолил мистър Ингълторп. Тя веднага слязла долу, за да поправи грешката си. Понеже дочула някакъв лек шум откъм западното крило, надзърнала по коридора и видяла мистър Джон Кавендиш да чука на вратата на мисис Ингълторп.

Сър Ърнест Хевиудър се справи доста бързо с нея и след като под безмилостния му натиск тя се оплете в противоречия, той отново седна на мястото си с доволна усмивка.

С показанията на Ани за петното от свещ на пода, както и за това, че е видяла задържания да отнася кафето в будоара заседанието на съда беше отложено за следващия ден.

По пътя към дома Мари Кавендиш говори с горчивина за прокурора.

— Този омразен човек! Каква ужасна мрежа оплете около моя беден Джон! Как извъртя всеки факт, за да изглежда точно обратното!

— Е — опитах се да я утеша аз, — утре нещата ще се обърнат.

— Да — замислено отвърна тя, после внезапно сниши глас: — Мистър Хейстингс, нали не мислите... но това не може да е бил Лорънс! О, това е невъзможно!

Самият аз бях озадачен и веднага щом видях Поаро, го попитах какво целеше сър Ърнест.

— А! — отвърна Поаро одобрително. — Този сър Ърнест е много умен човек!

— Мислите ли, че той смята Лорънс за виновен?

— Не мисля, че той смята нещо или вярва в нещо! Не, той просто се стреми да създаде такова объркване сред членовете на журито, че да раздели мненията им кой от братята го е направил. Стреми се да покаже, че има достатъчно доказателства както срещу единия, така и срещу другия — и аз съвсем не смятам, че няма да успее.

Инспектор Джап беше първият призован свидетел при подновяването на процеса и той даде показанията си кратко и сбито. След като разказа предходните събития, той продължи:

— След получаването на информация инспектор Самърхей и аз претърсихме стаята на задържания по време на негово отсъствие от дома. В скрина му, скрити под дрехите, намерихме следните неща: първо — пенсне със златни рамки, подобно на онова, което носи мистър Ингълторп — той го показва — и второ — това шишенце.

Шишенцето беше онова, което помощник-аптекарят беше вече разпознал — от синьо стъкло, съдържащо няколко кристалчета и с етикет „Стрихнинов хидрохлорид. ОТРОВА“.

Ново доказателство, открито от детективите след полицейското разследване, беше един дълъг, почти нов лист попивателна хартия. Той бил намерен в чековата книжка на мисис Ингълторп и при прочит в огледало ясно се виждаха думите:ичко, което притежавам при смъртта си, оставям на любимия си съпруг Алфред Ингъ... ". Това отхвърли всякакви съмнения, че унищоженото завещание е било направено в полза на съпруга на покойната. След това Джап показва овъглените останки от хартия, извадени от камината, с което, както и с откриването на брадата в таванското помещение, той завърши показанията си.

Само че разпитът на сър Ърнест тепърва предстоеше.

— В кой ден претърсихте стаята на задържания?

— Вторник, 24 юли.

— Точно една седмица след трагедията?

— Да.

— И твърдите, че сте намерили тези два предмета в скрина. Беше ли заключено чекмеджето?

— Не.

— Не ви ли се струва невероятно за човек, извършил престъпление, да държи доказателствата за него в незаклучено

чекмедже, където може да ги намери всеки?

— Може да ги е оставил там в бързината си.

— Но вие току-що казахте една седмица след престъплението. Разполагал е с достатъчно време да ги махне оттам и да ги унищожи.

— Възможно е.

— Тук няма място за „възможно е“. Имал ли е, или е нямал предостатъчно време да ги махне оттам и да ги унищожи?

— Да.

— Каква беше купчината от дрехи, под която намерихте нещата — тежка или лека?

— По-скоро тежка.

— С други думи, това са били зимни дрехи. Как мислите, вероятно ли е задържаният, в най-горещата седмица на едно горещо лято, да посегне към чекмедже със зимни дрехи? Да или не?

— Не.

— В такъв случай не е ли възможно въпросните предмети да са били поставени там от трето лице и задържаният да не е подозирал за тях?

— Не бих казал, че е вероятно.

— Но е възможно?

— Да.

— Това е всичко.

Бяха дадени още показания. Показания за финансовите затруднения, в които се озовал задържаният в края на юли. Показания за връзката му с мисис Рейкс — клетата Мари, сигурно гордостта ѝ бе жестоко засегната от това. Ивлин Хауърд имаше право със своите факти, макар че враждебността ѝ спрямо Алфред Ингълторп я бе довела до извода, че той е извършителят на престъплението.

След това дойде ред на Лорънс Кавендиш. С тих глас той отговори на въпросите на мистър Филипс, че не е поръчвал каквото и да е от Парксънс през юни. В действителност на 29 юни той се е намирал в Уелс.

Незабавно сър Ърнест бойко вирна брадичката си нагоре.

— Отричате, че сте поръчали черна брада от Парксънс на 29 юни, така ли?

— Да.

— А! А в случай, че нещо се, случи на брат ви, тогава кой ще наследи Стайлс Корт?

Грубостта на зададения въпрос накара бледото лице на Лорънс да пламне. Съдията измърмори неодобрително, а задържаният разгневено се наведе напред от подсъдимата си скамейка.

Хевиуедър явно обаче не го беше грижа за гнева на своя клиент.

— Отговорете ми, ако обичате.

— Предполагам — тихо отвърна Лорънс, — че това ще бъда аз.

— Какво искате да кажете с това „предполагам“? Брат ви няма деца — значи ще го наследите вие, нали така?

— Да.

— А, това е нещо друго каза Хевиуедър с някаква свирепа развеселеност. — Ще наследите и доста голяма сума пари, нали?

— Наистина, сър Ърнест — протестира съдията, — тези въпроси нямат връзка с делото.

Сър Ърнест се поклони и след като вече бе пуснал стрелата си, продължи:

— Вярно ли е, че във вторник, 17 юли, доколкото ми е известно, сте отишли с още един гост на посещение в аптеката на болницата Ред крос в Тадминстър?

— Да.

— Докато сте били там и докато сте останали сам за няколко секунди, отключвали ли сте шкафа с отровите и оглеждали ли сте някои от шишетата в него?

— Аз... аз... възможно, е и да съм го направил.

— Означава ли това, че сте го направили?

— Да.

Сър Ърнест направо изстреля следващия си въпрос към него:

— Само към едно шише ли насочихте вниманието си?

— Не, не мисля.

— Внимавайте, мистър Кавендиш. Имам предвид едно шишенце със стрихнинов хидрохлорид.

Лицето на Лорънс позеленя.

— Н-н-е... сигурен съм, че не.

— Как тогава ще обясните факта, че сте оставили, което е доказано със сигурност, отпечатыците от пръстите си върху него?

Безкомпромисният натиск се оказа много ефикасен при човек с нестабилна нервна система.

— Предполагам... предполагам, че навярно съм взел шишенцето в ръка.

— И аз предполагам същото! Пресипахте ли известна част от съдържанието му?

— Категорично не.

— А защо сте го взели тогава?

— Някога учих медицина. Имам естествен интерес към подобни неща.

— А! Значи имате „естествен интерес“ към отровите, така ли? И освен това сте изчакали да оставете сам, преди да задоволите този свой „интерес“, нали?

— Беше чиста случайност. Дори и другите да бяха там, пак щях да го направя.

— Само че другите ги нямаше, нали?

— Да, но...

— В действителност през целия следобед сте били сам в продължение на няколко минути и точно тогава — повтарям, точно тогава — вие проявявате този ваш „естествен интерес“ към стрихниновия хидрохлорид, така ли е?

Лорънс заекна жаловито.

— Аз... аз...

С доволно и показателно изражение на лицето си сър Ърнест отбеляза:

— Нямам повече въпроси към вас, мистър Кавендиш.

Този разпит предизвика голямо оживление в залата. Много от присъстващите модно облечени женя доближиха глави и си зашепнаха толкова силно, че съдията разгневено заплаши с опразване на залата, ако шумът не престане.

Имаше още малко показания. Бяха призовани графолозите, за да изкажат мнението си относно подписа на „Алфред Ингълторп“ в аптечния регистър. Те единодушно потвърдиха, че това не е неговият почерк и заявиха, че според тях това би могло да бъде почеркът на заподозрения. При кръстосания разпит те промениха малко мнението си и казаха, че това може да е умела фалшификация на почерка на заподозрения.

Когато сър Ърнест Хевиуедър започна да пледира за защитата, той не говори дълго, но речта му бе пропита от силата на настойчивия му маниер. Никога, заяви той, през дългата си кариера той не бил чувал за обвинение в убийство въз основа на толкова малко и толкова незначителни улики. Те не само че били изцяло само от косвен характер, но на практика в по-голямата си част били и недоказани. Той призова да се вземат показанията и внимателно да се пресеят. Стрихнинът бил намерен в чекмедже в стаята на заподозрения. Чекмеджето не било заключено, както се установило с негова помощ, като освен това той твърдеше, че нищо не доказва скриването на отровата там от страна на заподозрения. Всичко това било в действителност злонамерен опит да се припише престъплението на заподозрения. Обвинението не успяло да представи и най-малкото доказателство, че именно заподозреният е поръчал черната брада от Парксънс. Кавгата между заподозрения и доведената му майка можело да се признае за факт, но тя, както и финансовите му затруднения били силно преувеличени.

Неговият многоуважаван приятел — сър Ърнест кимна небрежно към мистър Филипс — заявил, че ако заподозреният бил почтен човек, то той щял още при установяването причините за смъртта да признае, че той, а не мистър Ингълторп е участвувал в кавгата. Според сър Ърнест обаче фактите били грешно интерпретирани. В действителност се било случило следното — заподозреният, завръщайки се във вторник вечерта у дома си, научил, че е имало сериозна кавга между мистър и мисис Ингълторп. През ума му изобщо не е минала мисълта, че някой може да е объркал гласа му за този на мистър Ингълторп. При това положение той направил естествения извод, че е имало две кавги.

Според прокурора в понеделник, 16 юли, заподозреният влязъл в селската аптека, дегизиран като мистър Ингълторп. В действителност не е било така, защото по това време той се е намирал на едно отдалечено място, наречено Марстънс Спини, където е бил повикан от анонимна бележка с изнудваческо съдържание, която заплашвала, че ако не изпълни това, което било написано там, съпругата му щяла да узнае определени неща. Затворникът съответно отишъл на упоменатото място и след като напразно чакал половин час, се върнал у дома си. За нещастие по пътя си натам или обратно не срещнал

никой, който да потвърди достоверността на тази история, но пък пазел бележката и тя щяла да се представи като доказателство.

Що се отнася до твърдението, че заподозреният е унищожил завещанието, то той е имал практика като адвокат и е знаел отлично, че завещанието, направено в негова полза преди година, е било автоматично обезсилено от повторния брак на майка му. Той щял да призове свидетели, които да покажат кой в действителност е унищожил завещанието и било много вероятно това да доведе до обрат в процеса.

Най-накрая той посочи на журито наличието на улики срещу други лица, а не само срещу Джон Кавендиш. Той ги посъветва да насочат вниманието си към уликите срещу мистър Лорънс Кавендиш, които притежавали същата сила, ако не и по-голяма от тази на уликите срещу брат му.

Сега щял да призове заподозрения.

Джон се държа добре на свидетелското място. Под уметелото насочване на сър Ърнест неговата история прозвуча съвсем правдоподобно. Показа получената анонимна бележка и я предаде на журито за оглед. Готовността, с която призна своите финансови затруднения, както и противоречията с доведената си майка, придадоха състоятелност на нещата, които отрече.

Към края на разпита той направи пауза, след която добави:

— Искам да изясня едно нещо. Напълно не съм съгласен и отхвърлям инсинуациите от страна на сър Ърнест спрямо брат ми. Моят брат, уверен съм в това, няма нищо общо с това престъпление, както и аз.

Сър Ърнест само се усмихна и зоркият му поглед забеляза как протестът на Джон произведе много благоприятно впечатление сред членовете на журито.

След това дойде редът на прокурора за кръстосания разпит.

— Разбирам, че изобщо не ви е идвало на ум да допуснете, че свидетелите, призовани за установяването причините за смъртта може да са сбъркали гласа ви с този на мистър Ингълторп. Не е ли това доста изненадващо?

— Не, не мисля. Казаха ми, че е имало кавга между майка ми и мистър Ингълторп и на мен изобщо не ми мина мисълта, че нещата може да не стоят така.

— Дори и когато прислужницата Доркас е повторила части от разговора — части, които трябва да сте разпознали.

— Не ги разпознах.

— Значи паметта ви е необикновено къса!

— Не, но и двамата бяхме ядосани и казахме, струва ми се, повече неща, отколкото мислехме. Обърнах много малко внимание на това, за което майка ми говореше.

Недоверчивото изсумтяване на мистър Филипс беше триумф на следователското изкуство. Той премина на въпроса за бележката.

— Представихте тази бележка в доста подходящ момент. Кажете ми, не виждате ли нещо познато в почерка на написаното?

— Не, не виждам.

— Не смятате ли, че забележително прилича на вашия почерк, само че грижливо изменен?

— Не, не мисля.

— Аз твърдя, че това е вашият собствен почерк!

— Не.

— Аз твърдя, че в желанието си да намерите алиби сте измислили някаква фиктивна и неправдоподобна среща и че сам сте написали бележката, за да я подкрепите!

— Не.

— Не е ли факт, че по времето, когато твърдите, че сте чакали на някакво отдалечено и безлюдно място, всъщност сте били в аптеката на село Стайлс Сейнт Мари, където сте купили стрихнин под името на Алфред Ингълторп?

— Не, това е лъжа.

— Аз твърдя, че облечен в костюм на мистър Ингълторп и с черна брада, подрязана като неговата, вие сте били там — и сте го подписали в регистъра!

— Това е абсолютно невярно.

— В такъв случай ще оставя забележителната прилика между почерка от бележката, регистъра и вашия собствен почерк на преценката на журито — каза мистър Филипс и седна на мястото с изражението на човек, изпълнил дълга си, но същевременно и ужасен от подобно предумишлено лъжесвидетелствуване.

Поради напредване на времето делото беше отложено до понеделник.

Забелязах, че Поаро изглежда много обезкуражен. Между очите му се бе настанила онази бръчка, която познавах твърде добре.

— Какво има, Поаро? — попитах го аз.

— А, mon ami, нещата отиват на зле, много на зле.

Независимо от всичко сърцето ми подскочи от радост. Явно съществуваше вероятност Джон Кавендиш да бъде оправдан.

Когато стигнахме дома, моят дребен приятел отклони поканата на Мари за чай.

— Не, благодаря, мадам. Ще се кача в стаята си.

Последвах го. Все още с намръщено изражение, той отиде до писалището и извади колода карти за пасианс. След това издърпа един стол до масата и за мое огромно учудване започна да строи къщички от карти!

Долната ми устна увисна неволно и той веднага каза:

— Не, mon ami, това не означава, че карам второто си детство! Просто успокоявам нервите си. Това занимание изисква точност на движенията. Прецизността на пръстите води до прецизност на мозъка. А сега ми е необходимо тъкмо това!

— Какво се е случило? — попитах аз.

Поаро тупна силно по масата и събори грижливо изградените постройки.

— Ето това, mon ami! Мога да строя къщи от карти на седем етажа, ала не мога — туп — да намеря — туп — тази последна брънка, за която ви говорих.

Не знаех какво да кажа, затова замълчах, а той започна отново бавно да строи къщичките си, говорейки на пресекулки, докато вършеше това:

— Прави се — ето така! Като поставяме — една карта — върху друга — с математическа — точност!

Наблюдавах го как издига етаж след етаж с картите. Не показваше никакво колебание, не правеше никакви грешки. Изглеждаше като някакъв фокусник.

— Каква спокойна ръка имате — казах аз. — Май само веднъж съм я виждал да трепва.

— Сигурно тогава съм бил вбесен, няма съмнение — спокойно отбеляза Поаро.

— Да, наистина! Бяхте страхотно разгневен. Спомняте ли си? Това беше, когато открихте, че ключалката на онази кутия в спалнята на мисис Ингълторп е била разбита. Стояхте до камината и си играехте, както правите обикновено, с нещата върху полицата ѝ, а ръката ви трепереше като лист. Трябва да ви кажа...

Ала изведнъж млъкнах. Поаро нададе някакъв нечленоразделен звук, отново събори своя шедьовър от карти и като закри очите си с ръце, започна да се клати назад-напред на стола си, явно обзет от някаква остра агония.

— Боже господи, Поаро! — извиках аз. — Какво ви стана? Зле ли ви е?

— Не, не — изхриптя той. — Просто... просто... просто имам идея!

— Ох! — възкликнах аз с огромно облекчение. — Пак ли някоя от вашите „идейки“?

— О, ma foi,^[2] не! — откровено отвърна Поаро. — Този път това е идея гигантска! Страхотна! При това вие, приятелю, именно вие ми я дадохте!

Като ме сграбчи внезапно в прегръдките си, той ме целуна по двете страни и преди още да се съвзема от изумлението си, той вече бе изтичал навън от стаята.

В този момент влезе Мари Кавендиш.

— Какво му е на мосю Поаро? Профуча край мен, като крещеше: „Кола! В името на бога, кажете ми къде да намеря кола, мадам!“ И преди да му отговоря, той изскочи навън.

Втурнах се към прозореца. И наистина той търчеше гологлав надолу по улицата и размахваше ръце. Обърнах се към Мари и направих отчаян жест.

— Всеки момент ще го спре някой полицай. Ето го там, зави зад ъгъла!

Погледите ни се срещнаха и ние безпомощно се възряхме един в друг.

— Какво ли е станало?

Поклатих глава.

— Не зная. Строеше къщички от карти, когато изведнъж извика, че му е дошла някаква идея и хукна, което видяхте и вие.

— Е — каза Мари, — надявам се, че ще се върне за вечеря.

Ала нощта се спусна, а Поаро все още го нямаше.

[1] в реда на нещата (Бел. прев.) ↑

[2] боже мой (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 12

ПОСЛЕДНАТА БРЪНКА

Внезапното заминаване на Поаро дълбоко ни заинтригува. Неделната сутрин вече превалише, а от него все още нямаше и помен. Но някъде към три часа едно свирепо и продължително натискане на клаксон накара всички ни да се струпаме на прозореца, за да видим как Поаро слиза от една кола, придружен от Джап и Самърхей. Дребният човечец бе преобразен. От него се излъчваше нелепо самодоволство. С прекомерна старателност той направи почтителен поклон пред Мари Кавендиш.

— Мадам, ще ми разрешите ли да проведем малък reunion в salon? Необходимо е да присъствуват всички.

Мари се усмихна тъжно.

— Знаете, мосю Поаро, че имате carte blanche във всяко отношение.

— Вие сте невероятно любезна, мадам.

Все още с лъчезарно изражение на лицето си, Поаро ни изкомандува в дневната, като издърпваше столове за всеки.

— Мис Хауърд — тук. Мадмоазел Синтия. Мосю Лорънс. Добрата Доркас. И Ани. Bien! Трябва да почакаме малко, докато пристигне и мистър Ингълторп. Изпратих му бележка.

Мис Хауърд веднага се надигна от мястото си.

— Ако този човек влезе в къщата, аз си тръгвам!

— Не, не! — Поаро изтича при нея и започна да я умолява с приглушен глас.

Най-сетне мис Хауърд се съгласи да се върне на мястото си. Няколко минути след това Алфред Ингълторп влезе в стаята.

Когато всички се събраха, Поаро се надигна от мястото си с вид на популярен лектор и любезно се поклони пред публиката си.

— Messieurs, mesdames, както всички знаете, бях поканен от мосю Джон Кавендиш да разследвам този случай. Аз незабавно прегледах спалнята на покойната, която, по съвета на лекарите, е била

заклучена и следователно е била в същото състояние, в което я е заварила трагедията. Там открих следните неща: първо — късче зелен плат; второ — петно на килима до прозореца, все още влажно; трето — празна кутийка от бромиден прах. Да се заемем първо с късчето плат — намерих го закачено на резето на вратата между тази стая и стаята на мадмоазел Синтия. Предадох парчето плат на полицията, където не му обърнаха голямо внимание. Нито пък успяха да разпознаят от какво е това парче — всъщност то е било откъснато от зелен ръкавел, каквито носят хората, които обработват земя.

Настъпи известно раздвижване сред нас.

— В Стайлс е имало само един човек, който се е занимавал с това — мисис Кавендиш. Навярно тя е влязла в стаята на покойната през вратата, която я свързва със стаята на мадмоазел Синтия.

— Но вратата беше залостена отвътре! — извиках аз.

— Когато оглеждах стаята — да. Но на първо място разполагаме само с нейната дума, тъй като тя е опитала тази врата и ни уведоми, че е затворена. В последвалата бъркотия е можела спокойно да измъкне резето. Незабавно започнах да установявам истинността на предположенията си. Оказа се, че късчето плат съответствува точно на дупка в ръкавела на мисис Кавендиш. Също така, по време на установяването причините за смъртта мисис Кавендиш заяви, че е чула от собствената си стая падането на масичката до леглото. Не закъснях и с проверката на това, като поставих моя приятел мистър Хейстингс в лявото крило на сградата, точно пред вратата на мисис Кавендиш. Самият аз, придружен от полицаите, отидох до стаята на покойницата и докато се намирахме там, уж случайно бутнах въпросната масичка, но впоследствие установих, както и очаквах всъщност, че мосю Хейстингс не е чул никакъв звук. Това потвърди подозрението ми, че мисис Кавендиш не каза истината, когато заяви, че се е обличала в стаята си по време на трагедията. В действителност бях убеден, че тя съвсем не е била в собствената си стая, а се е намирала в стаята на покойната, където я заварва тревогата.

Хвърлих бърз поглед към Мари. Тя беше пребледняла, но се усмихваше.

— Продължих да разсъждавам по това предположение. Мисис Кавендиш се намира в стаята на свекърва си. Да кажем, че тя търси нещо, но още не го е намерила. Изведнъж мисис Ингълторп се

събужда и изпада в обезпокоителни гърчове. Тя отмята ръка и неволно обръща масичката, а след това отчаяно дърпа шнура на звънеца. Мисис Кавендиш се стресва и изпуска свещта си, като прави петно на килима. Тя я грабва и бързо се оттегля в стаята на мадмоазел Синтия, като затваря вратата след себе си. Излиза след това в коридора, защото прислугата не бива да я намери там. Но е твърде късно! Откъм галерията, която свързва двете крила, вече долитат стъпки. Какво да прави? Бърза като мисълта, тя се втурва обратно в стаята на младото момиче, улавя я за раменете и започва да я буди. Цялата къща, вдигната на крак, се струпва в коридора. Всички са заети с чукането по вратата на мисис Ингълторп. На никого не му идва на ум, че мисис Кавендиш не е пристигнала с останалите, но — а това е много важно — аз не мога да открия човек, който да я е видял да идва откъм другото крило. — Той погледна към Мари Кавендиш. — Прав ли съм, мадам?

Тя сведе поглед.

— Съвсем прав сте, мосю. Ако знаех, че тези факти биха помогнали на съпруга ми, щях да ги разкрия. Но реших, че те с нищо не допринасят по въпроса дали е виновен или невинен.

— В известен смисъл имате право, мадам. Само че този факт ми помогна да елиминирам определени заблуди и да видя други факти в истинската им светлина.

— Завещанието! — извика Лорънс. — Значи ти си го унищожила, Мари, така ли?

Тя поклати глава, а така направи и Поаро.

— Не — каза той спокойно. — Има само един човек, който би могъл да го унищожи и това е самата мисис Ингълторп!

— Невъзможно! — възкликнах аз. — Та нали го е писала в същия онзи следобед!

— Въпреки това, mon ami, сторила го е самата тя. Другояче не може да се обясни фактът, че в един от най-горещите дни на лятото мисис Ингълторп поръчва да се запали камината ѝ.

От устата ми излезе въздишка. Какви идиоти сме да не се сетим колко нелеп е бил този огън през лятото! Поаро продължаваше:

— Температурата в онзи ден, господа, беше 28 градуса на сянка. И въпреки това мисис Ингълторп нарежда да ѝ запалят огън! Защо? Защото е искала да унищожи нещо, а не се есетила за някакъв друг

начин. Спомняте си, че заради политиката за икономии, практикувана в Стайлс, нито един лист хартия не е бил изхвърлян. Следователно не е имало друг начин да се унищожи такъв дебел документ като едно завещание. Още щом научих, че в стаята на мисис Ингълторп е бил пален огън, веднага стигнах до извода, че е бил необходим за унищожаването на някакъв важен документ — вероятно завещание. Така че откриването на овъглената хартия в камината не бе изненада за мен. Тогава, разбира се, още не знаех, че въпросното завещание е било направено този следобед и трябва да призная, че когато го научих, допуснах сериозна грешка. Тогава направих заключението, че желанието на мисис Ингълторп да унищожи завещанието си е дошло в резултат на кавгата от следобеда и че следователно кавгата е станала след, а не преди изготвянето на завещанието. Тук обаче, както е известно, аз сгреших и бях принуден да изоставя тази идея. И така в четири часа Доркас чува господарката си да казва ядосано: „Не си мисли, че страхът да не се разчуе или пък скандалът между мъж и жена ще ме спрат.“ Аз предположих, при това съвсем правилно, че тези думи са били адресирани не към съпруга ѝ, а към мистър Джон Кавендиш. А вече в пет, един час по-късно, тя използва почти същите думи, но тогава гледната точка е друга. Тя признава на Доркас: „Не зная как да постъпя; скандалът между съпруг и съпруга е нещо ужасно.“ В четири часа тя е била разгневена, но напълно се е владеела. В пет обаче тя явно преживява голяма мъка и говори за някакъв голям ужас, който е преживяла. Като погледнах философски на въпроса, направих един извод, в чиято правота бях убеден. Вторият „скандал“, за който говори тя, не е един и същ с първия — и той вече засяга нея самата! А сега да възстановим нещата. В четири часа мисис Ингълторп се скарва със сина си и го заплашва, че ще го разкрие пред жена му — която, между другото, чува по-голямата част от разговора. В четири и половина мисис Ингълторп, в резултат от разговор относно валидността на завещанията, прави завещание в полза на съпруга си и двамата градинари го подписват като свидетели. В пет часа Доркас заварва господарката си много развълнувана и с лист хартия — Доркас мисли, че е „писмо“ — в ръка и именно тогава тя нарежда да се запали огън в стаята ѝ. Ясно е, че между четири и половина и пет и половина се случва нещо, което напълно променя чувствата ѝ, тъй като сега вече тя гори от желание да унищожи нещо, което е изготвила малко преди

това със същото горещо желание. Какво е било то? Доколкото ни е известно, през този половин час тя е била напълно сама. Никой не е влизал или излизал от този будоар. Какво тогава я е накарало да промени отношението си? Можем само да гадаем, но се надявам, че съм прав в предположението си. Мисис Ингълторп не е имала марки на писалището си. Това го знаем, защото по-късно тя кара Доркас да ѝ донесе няколко. В отсрещния ъгъл на стаята се е намирало писалището на съпруга ѝ — заключено. Искала е да намери марки и, според моята теория, опитала е да отвори писалището му със собствените си ключове. Зная, че един от тях е станал. Тогава тя отваря писалището и докато търси марки, попада на нещо друго — онова писмо, което Доркас вижда в ръката ѝ и което със сигурност изобщо не е било предназначено за нейните очи. От друга страна мисис Кавендиш пък е мислела, че този лист, който свекърва ѝ стискала толкова здраво, съдържа писмени доказателства за изневярата на съпруга ѝ. Тя поисква мисис Ингълторп да ѝ го даде, а тя пък, на свой ред, при това без никаква измама, я уверява, че листът няма нищо общо с това. Мисис Кавендиш обаче не ѝ вярва. Тя мисли, че мисис Ингълторп прикрива заварения си син. Мисис Кавендиш притежава силна решителност и под маската на сдържаност крие необузdana ревност спрямо съпруга си. Тя решава да се сдобие с този лист на всяка цена и в това нейно решение ѝ помага добрият шанс. Тя случайно намира ключа от кутията за писма на мисис Ингълторп, който е бил загубен сутринта. Знаела е, че свекърва ѝ неизменно пази всички важни документи в тази кутия. И мисис Кавендиш изготвя плана си така, както само една жена, подлудена от ревност, може да го направи. По някое време вечерта тя освобождава резето на вратата, която води към стаята на мадмоазел Синтия. Възможно е да е смазала малко пантите, защото открих, че вратата се отваря съвсем безшумно. Тя отлага изпълнението на плана си за ранните часове на сутринта от съображения за по-голяма сигурност, тъй като прислужниците са свикнали да я чуват как се разхожда в стаята си по това време. Облича се изцяло в градинарските си дрехи и тихо влиза в стаята на мисис Ингълторп през вратата на мадмоазел Синтия.

Той спря за миг и тогава Синтия се обади:

— Но нали аз щях да се събудя, ако някой мине през стаята ми!

— Но не и ако сте упоена, мадмоазел.

— Упоена?

— Mais, oui! Вие си спомняте — обърна се отново той към всички ни, — че мадмоазел Синтия е спала непробудно въпреки цялата врява в съседната стая. Това предполага две неща: или се е преструвала, че спи — което не го вярвам, — или това нейно състояние е било в резултат на външна намеса. С тази идея на ум аз огледах най-внимателно всички чашки от кафе, като знаех, че именно мисис Кавендиш е занесла кафето на мадмоазел Синтия предната вечер. Взех проби от всички чаши и ги изпратих за анализ — но без резултат. Бях преброил чашите внимателно, за да установя дали някоя не е била изнесена. Шестима души бяха пили кафе, толкова чаши и открих. Трябваше да приема, че съм сгрешил. Тогава осъзнах, че съм пропуснал нещо много важно. Било е поднесено кафе за седем души, а не за шест, тъй като тази вечер там е бил и доктор Бауърстейн. Това промени всичко, понеже вече една чаша липсваше. Прислужниците не са забелязали нищо, тъй като Ани, която е поднесла кафето и е оставила седем чаши, не е знаела, че мистър Ингълторп не пие кафе, докато Доркас, която е раздигнала на сутринта, е намерила обичайните шест — или по-точно казано, пет, понеже шестата е била намерена счупена в стаята на мисис Ингълторп. Бях уверен, че липсващата чаша е била на мадмоазел Синтия. Имах и допълнителна причина да го мисля, тъй като във всички чаши имаше захар, а мадмоазел Синтия никога не си подсладжа кафето. Вниманието ми беше привлечено от Ани, която разказа някаква история за „сол“ върху подноса с какаото, което тя носела в стаята на мисис Ингълторп всяка вечер. Съответно успях да се сдобия с проба от това какао и я пратих за анализ.

— Но нали доктор Бауърстейн вече го беше проверил? — бързо се обади Лорънс.

— Не е точно така. Той е помолил лаборанта да го уведоми дали е открил стрихнин или не. Но не е поръчвал проба за наркотични вещества, както направих аз.

— Наркотици?

— Да. Ето доклада от лабораторията. Мисис Кавендиш е дала безопасен, но силен наркотик на мисис Ингълторп и на мадмоазел Синтия. Възможно е впоследствие тя да е прекарала *mauvais quart d'heure*^[1]. Представете си как се е чувствувала, когато на свекърва ѝ внезапно ѝ става зле и умира, а веднага след това чува думата

„Отрова“! Тя е била уверена в пълната безвредност на сънотворното, което ѝ е дала, но няма съмнение, че макар и за миг през ума ѝ преминава мисълта, че е виновна за смъртта на мисис Ингълторп! Обзема я паника и в това състояние тя се втурва на долния етаж и бързо пуска чашката и чинийката на мадмоазел Синтия в голяма месингова ваза, където по-късно я открива мосю Лорънс. Тя не посмява да докосне остатъците от какаото. Наблюдават я прекалено много очи. Можете да се досетите за облекчението ѝ, когато чува да се споменава стрихнин и разбира, че все пак трагедията не е нейно дело. Сега можем да обясним защо симптомите на стрихниновото отравяне са се забавили толкова дълго. Наркотикът, взет със стрихнина, е забавил действието на отровата с няколко часа.

Поаро направи пауза. Мари го погледна, а цветът на лицето ѝ бавно се съвземаше.

— Всичко, което казахте, е съвсем вярно, мосю Поаро. Това беше най-ужасният час в живота ми. Никога няма да го забравя. А вие сте просто чудесен. Сега разбирам...

— Какво съм имал предвид, когато ви казах, че спокойно можете да се изповядате пред татко Поаро ли? Само че вие ми нямате доверие.

— Сега всичко ми е ясно — каза Лорънс. — Какаото с наркотика, изпито след приемането на отровата, просто забавя действието ѝ.

— Точно така. Но имало ли е отрова в кафето или не? Тук сме изправени пред един проблем, тъй като мисис Ингълторп изобщо не го е изпивала.

— Какво? — Викът на изненада беше всеобщ.

— Така е. Спомняте ли си, когато ви споменах за петно на килима в стаята на мисис Ингълторп? Около това петно имаше някои особености. То беше още влажно, издаваше силен мирис на кафе, а сред влакната на килима открих дребни късчета порцелан. Ясно ми беше какво се е случило, защото само две минути преди това бях поставил куфарчето си на масичката до прозореца и тя, след като се наклони, го стовари точно на същото място, където беше петното. По същия начин и мисис Ингълторп е оставила кафето си, когато е влязла в стаята си онази вечер и коварната масичка ѝ е изиграла същия номер. За случилото се след това мога само да гадая, но смея да твърдя, че мисис Ингълторп е вдигнала счупената чаша и я е сложила на

масичката до леглото. Изпитвайки нуждата от нещо ободрително, тя стопля какаото си и го изпива там. Сега пред нас се изправя нов проблем. Знаем, че какаото не е съдържало стрихнин. Кафето не е било изпивано. И все пак стрихнинът е бил поет някъде между седем и девет часа вечерта. Какво друго средство има, което толкова удобно да прикрива вкуса на стрихнина и за което никой да не се сети? — Поаро огледа стаята, а след това отговори сам с внушителен глас: — Нейното лекарство!

— Да не искате да кажете, че убиецът е сложил стрихнин в нейния тоник? — извиках аз.

— Не е имало нужда да го слага. Той вече е бил там — в сместа. Стрихнинът, който убива мисис Ингълторп, е бил същият, предписан от доктор Уилкинс. За да ви стане по-ясно, ще ви прочета нещо от фармацевтичния рецептурник, който намерих в аптеката на болницата Ред крос в Тадминстър: „Следната рецепта е станала прочута в учебниците:

Strychninae Sulph	gr. I
Potass Bromid	3vi
Aqua ad	3viii
Fiat Mistura	

Този разтвор утаява след няколко часа по-голямата част от стрихнина като неразтворим бромид във формата на прозрачни кристали. Една жена в Англия е починала от подобна смес: поела е утаения на дъното стрихнин с последната доза от лекарството си!“ Разбира се, в рецептата на доктор Уилкинс не е имало никакъв бромид, но навярно ще си спомните, че ви споменах за празна кутийка от бромидни прахчета. Едно или две от тези прахчета, изсипани в шишето с лекарството, съвсем ефикасно ще утаят стрихнина, както е описано в рецептурника и ще го оставят за последната доза. По-късно ще научите, че човекът, който обикновено е наливал лекарството на мисис Ингълторп, е внимавал изключително много да не разклати шишенцето, за да не се вдигне утайката от дъното му. През целия случай се натъквах на доказателства, че престъплението е било замислено да стане в понеделник вечер. В този ден шнурът на звънеца на мисис Ингълторп е бил прерязан, също и в понеделник мадмоазел Синтия е щяла да прекара вечерта с приятели, така че мисис Ингълторп е трябвало да остане съвсем сама в дясното крило, напълно

отдалечена от възможността за помощ и би починала най-вероятно преди да повикат лекар. Но в бързината си да не закъснее за забавата в селото мисис Ингълторп забравя да си вземе лекарството, на следния ден обядва извън дома, така че последната — и фатална — доза е била поета двадесет и четири часа по-късно, отколкото го е предвиждал убиецът; и именно на това закъснение се дължи фактът, че окончателното доказателство — последната брънка от веригата — сега е в ръцете ми.

Насред настъпилото неописуемо вълнение той извади три тънки ивици хартия.

— Писмо от собствената ръка на убиеца, *mes amis*! Ако то беше малко по-ясно, възможно е мисис Ингълторп, при едно навременно предупреждение, да беше още жива. Всъщност тя е осъзнала опасността, но не и нейното проявление.

В настъпилата мъртвешка тишина Поаро съедини ивиците хартия и след като прочисти гърлото си, зачете:

„Мила моя Ивлин,

Ще се разтревожиш, когато не чуеш нищо. Всичко е наред — ще стане тази вечер вместо снощи. После ще разбереш. Очакват ни хубави времена след като старицата ще е мъртва и няма да ни пречи. Никой не може да ми прикачи престъплението. Тази твоя идея за бромидните прахчета е направо гениална! Трябва обаче много да внимаваме. Една погрешна стъпка...”

Тук, приятели, писмото свършва. Явно авторът му е бил прекъснат; няма обаче съмнение относно неговата самоличност. Ние всички познаваме този почерк и ...

Някакъв вик, който приличаше по-скоро на вой, раздра тишината.

— Дявол такъв! Как го взехте?

Катурна се стол. Поаро ловко се отдръпна настрани. Едно бързо движение от негова страна и нападателят му се просна на пода.

— *Messieurs, mesdames* — каза Поаро с апломб, — позволете ми да ви представя престъпника, мистър Алфред Ингълторп!

[1] няколко лоши минути (Бел. прев.) ↑

ГЛАВА 13

ПОАРО ОБЯСНЯВА

— Поаро, стари разбойнико — извиках аз, — идваше ми да ви удуша! Какво имахте предвид, като ме измамахте така жестоко?

Седяхме в библиотеката. Бяха изминали няколко дни, изпълнени с напрежение. На долния етаж Джон и Мари отново бяха заедно, докато Алфред Ингълторп и мис Хауърд се намираха в полицията. Най-сетне имах Поаро само за себе си и очаквах да задоволя все още изгарящото ме любопитство.

Поаро помълча известно време, но най-сетне каза:

— Аз не ви измамах, mon ami. В най-лошия случай ви оставих сам да се измамите.

— Добре, но защо?

— Е, трудно е да се обясни. Вижте какво, приятелю, по природа вие сте толкова честен, изражението ви е толкова прозрачно, че просто е невъзможно да скриете чувствата си! Ако бях ви разкрил идеите си, още при първата ви среща с мистър Алфред Ингълторп този хитър джентълмен щеше — според вашия така изразителен идиом — „да надуши плъх“! И тогава — bon jour на шанса ни да го заловим!

— Мисля, че притежавам повече дипломатичност, отколкото вие допускате.

— Приятелю — с умоляващ глас каза Поаро, — за бога, не се гневете! Помощта ви беше просто неоценима. Именно вашата прекрасна природа ме накара да се спра.

— Да — промърморих аз, вече малко умиловителен, — но все пак можехте да ми подскажете нещо.

— Но аз го направих, приятелю. На няколко пъти. Само че вие не го разбрахте. Спомнете си, казвал ли съм ви някога, че смятам Джон Кавендиш за виновен? Не ви ли казвах точно обратното — че той почти със сигурност ще бъде оправдан?

— Да, но...

— И не говорих ли веднага след това колко трудно ще е да се предаде престъпникът на правосъдието? Не ви ли стана ясно, че имах предвид две напълно различни личности?

— Не — отвърнах аз, — не ми стана ясно.

— Добре тогава — продължи Поаро, — а в началото не ви ли повторих на няколко пъти, че не желаех мистър Ингълторп да бъде арестуван тогава? Това трябва да ви е подсказало нещо.

— Искате да кажете, че сте го подозирали още оттогава?

— Да. Да започнем с това — който и да има изгода от смъртта на мисис Ингълторп, най-голяма изгода би имал съпругът ѝ. Това беше напълно ясно. Когато отидох за пръв път в Стайлс с вас, няхах представа как е било извършено престъплението, но след като поопознах мистър Ингълторп, предположих, че ще е изключително трудно да се открие нещо, което да се свърже с него. Когато пристигнах в имението, веднага разбрах, че завещанието го е изгорила мисис Ингълторп; и тук отново не можете да се оплачете, приятелю, защото направих големи усилия, за да ви внуша значението на този огън в спалнята посред лято.

— Да, да — казах нетърпеливо. — Продължавайте.

— Е, приятелю, както вече казах, мнението ми относно вината на мистър Ингълторп доста се по-разклати. В действителност срещу него имаше толкова много улики, че бях склонен да повярвам в неговата невинност.

— Кога променихте мнението си?

— Когато установих, че колкото повече усилия полагах да го оневиня, толкова повече усилия полагаше пък той, за да бъде арестуван. А когато открих, че Ингълторп няма нищо общо с мисис Рейкс и че всъщност човекът с интереси в тази област е Джон Кавендиш, вече съвсем сигурен.

— Но защо?

— Ами просто заради следното — ако Ингълторп имаше връзка с мисис Рейкс, то мълчанието му беше напълно понятно; когато обаче разбрах, че цялото село знае за Джон Кавендиш и за слабостта му към хубавичката съпруга на фермера, тогава мълчанието му придоби друго обяснение. Беше глупаво да се преструва, че се бои от скандал, защото такъв просто нямаше откъде да се измисли. Това негово поведение ме накара да се замисля и постепенно стигнах до извода, че Алфред

Ингълторп иска да бъде арестуван. Eh, bien! От този момент нататък аз пък твърдо реших, че той не трябва да бъде арестуван.

— Почакайте малко. Не виждам защо е искал да го арестуват?

— Защото, mon ami, законът във вашата страна гласи, че ако човек веднъж вече е оправдан, той не може да бъде съден повторно за същото престъпление. Аха, доста хитра е била тази негова идея! Явно е, че този човек притежава определена методичност. Вижте какво, той е знаел, че в неговото положение той непременно ще бъде заподозрян, затова е измислил изключително находчивата идея да подготви достатъчно изфабрикувани улики срещу себе си. Желаел е да бъде арестуван. Тогава е щял да представи непоклатимото си алиби — и хоп, отървава се завинаги!

— Но аз все още не разбирам как е могъл да докаже алибито си и същевременно да отиде до аптеката?

Поаро ме изгледа с изненада.

— Но как е възможно това? Приятелю! Нима още не сте проумели, че в аптеката отива мис Хауърд?

— Мис Хауърд?

— Ама разбира се. Че кой друг? За нея е било най-лесно. Тя е достатъчно висока, гласът ѝ е дълбок и малко мъжки; освен това не забравяйте, че те са братовчеди с Ингълторп и между тях има известна прилика, особено в осанката и походката. Било е много просто. Умници са те двамата!

— Все още не ми е ясно какво е станало с бромидните прахчета — обадох се аз.

— Bon! Ще се опитам да ви пресъздам картината възможно най-добре. Склонен съм да мисля, че в основата на цялата афера стои мис Хауърд. Помните ли как веднъж тя спомена, че баща ѝ е бил лекар? Възможно е тя да му е приготвяла лекарствата, а може да е взела идеята от някой от многобройните учебници на мадмоазел Синтия, когато тя е четяла за изпита си. Във всеки случай е знаела, че добавянето на бромид към разтвор, който съдържа стрихнин, причинява утаяването на последния. Навярно идеята ѝ е дошла в ума съвсем внезапно. Мисис Ингълторп е имала кутийка с бромидни прахчета, които вземала понякога преди лягане. Нима е имало нещо по-лесно от това скрито да разтвориш едно-две от тях в шишето с лекарството на мисис Ингълторп, когато то пристигне от аптеката на

Куут? Практически рискът е сведен до нула. Трагедията няма да се случи по-рано от две седмици. Ако някой е видял единия или другия да докосват шишето с лекарството, то това ще бъде забравено дотогава. Мис Хауърд вече ще е изиграла кавгата си и ще е напуснала дома. Промеждутъкът от време, както и отсъствието ѝ ще елиминират всякакви подозрения. Да, идеята е доста умна! Ако бяха оставили нещата дотук, възможно е било престъплението да не се свърже с тях. Само че те не се задоволиха само с това. Опитаха се да бъдат още по-умни — и тук сгрешиха.

Поаро подръпна от малката си цигара, вперил поглед в тавана.

— Изработили са план да хвърлят подозрението върху Джон Кавендиш, като купят стрихнин от селската аптека и се подпишат в регистъра с неговия почерк. В понеделник мисис Ингълторп е щяла да вземе последната доза от лекарството си. Затова в понеделник Алфред Ингълторп нагласява нещата така, че да бъде забелязан от достатъчно хора на отдалечено от селото място. Преди това мис Хауърд разпространява и мислена история за него и за мисис Рейкс, за да има по-нататъшното му мълчание някакво обяснение. В шест часа мис Хауърд, дегизирана като Алфред Ингълторп, влиза в селската аптека и с историята за куче се сдобива със стрихнина и подписва Алфред Ингълторп с почерка на Джон, който предварително е изучила добре. Тъй като обаче подобно нещо не би изглеждало достоверно, ако и Джон разполага с алиби, тя му праща анонимна бележка — пак наподобявайки неговия почерк — която го откарва на усамотено място, където вероятността някой да го срещне на практика не съществува. Дотук всичко е добре. Мис Хауърд се връща в Мидлингам. Алфред Ингълторп се връща в Стайлс. Нищо не би могло да го компрометира, тъй като стрихнинът е в мис Хауърд, а той всъщност е необходим само за да се хвърли подозрението върху Джон Кавендиш. Само че се появява една пречка. Мисис Ингълторп не взема лекарството си тази нощ. Повреденият звънец, отсъствието на Синтия — нагласено от Ингълторп посредством съпругата му — всичко това отива напразно. И тогава той прави грешната си стъпка. Мисис Ингълторп отсъствува и той сяда да пише на своята съучастничка, която, вероятно се страхува той, може да изпадне в паника от провалянето на плана им. Вероятно мисис Ингълторп се е върнала по-рано, отколкото е очаквал. Заловен по този начин и доста притеснен, той бързо затваря

писалището си и го заключва. Той се опасява, че ако остане в стаята, ще му се наложи да го отваря отново и тогава мисис Ингълторп ще забележи писмото, преди той да го скрие. Затова излиза и се разхожда из гората, без да допуска, че мисис Ингълторп може да отвори писалището му и да намери уличаващото го писмо. Но, както знаем, точно така става. Мисис Ингълторп го прочита и разбира вероломството на съпруга си и на Ивлин Хауърд, макар, за нещастие, изречението за бромидните прахчета да не предизвиква никаква предупредителна реакция в съзнанието ѝ. Тя съзнава, че се намира в опасност, но не знае какво точно я грози. Решава да не казва нищо на съпруга си, а сяда и пише на адвокатата си, повиквайки го на следното утро; решава и да унищожи завещанието, което току-що е приготвила. Запазва обаче фаталното писмо.

— Значи съпругът ѝ е разбил ключалката на кутията заради това писмо, така ли?

— Да, а от огромния риск, на който се е подложил, разбираме, че напълно е осъзнавал важността му. Ако се изключи това писмо, няма нищо друго, което да го свързва с престъплението.

— Само едно не мога да разбера — защо не го е унищожил веднага щом го е взел?

— Защото не е смее да поеме най-големия риск от всички — да го държи в себе си.

— Не разбирам.

— Погледнете ситуацията от неговия ъгъл. Установих, че той може да го е взел само в рамките на пет кратки минути — петте минути непосредствено преди пристигането ни, тъй като преди това Ани метеше стълбището и щеше да види всеки, който отива към дясното крило. Представете си сцената! Той влиза в стаята, като отключва вратата с ключ от другите врати — те всички си приличат. Спуска се към кутията — тя е заключена, а ключовете ги няма наоколо. За него това е голям удар, защото означава, че присъствието му в стаята няма да остане незабелязано, както се е надявал. Но на него му е ясно, че трябва да се рискува всичко заради това уличаващо доказателство. Той незабавно насилва ключалката с джобно ножче и преобръща листите, докато намери този, който търси. Сега обаче изниква нещо ново — той не смее да държи този лист у себе си. Може да го видят като излиза от стаята и да го претърсят. Ако намерят листа

у него, съдбата му е предрешена. Сигурно в тази минута чува как мистър Уелс и Джон излизат от будоара. Трябва да действа бързо. Къде може да скрие този ужасен лист? Съдържанието на кошчето за боклук се запазва и със сигурност проверява. Няма как да го унищожи; а не трябва и да го държи в себе си. Оглежда се и вижда — какво мислите, mon ami?

Поклатих глава.

— След секунда той вече е скъсал писмото на дълги ивици и като ги прави на фитили, бързо ги напъхва сред другите фитили във вазата върху полицата над камината.

Издадох някакво възклицание.

— Никой няма да помисли да провери там — продължи Поаро. — А той ще може да се върне когато си поиска и да унищожи единствената улика срещу себе си.

— Значи през цялото време то е било във вазата с фитилите в спалнята на мисис Ингълторп, под самите ни носове? — извиках аз.

Поаро кимна.

— Да, приятелю. Там именно открих моята „последна брънка“ и това откритие дължа на вас.

— На мен?

— Да. Помните ли, когато ми казахте как ми треперела ръката, докато съм оправял предметите върху полицата над камината?

— Да, но не виждам...

— Вие — не, но аз видях. Знаете ли, приятелю, спомних си, че сутринта, когато бяхме там, аз подредих всички предмети на полицата. А щом веднъж са оправени, няма да има нужда да се оправят отново, освен ако междувременно някой не ги е размествал.

— Боже господи — промърморих аз, — значи това е обяснението на странното ви поведение. Тогава хукнахте към Стайлс и го намерихте все още там?

— Да, това беше надбягване с времето.

— Но аз все пак не разбирам как е могъл Ингълторп да постъпи така глупаво и да го остави там, когато е имал отлични възможности да го унищожи?

— Не, не е имал такава възможност. Аз се погрижих за това.

— Вие?

— Да. Помните ли как ме укорявахте, че съм посветил всички от семейството по въпроса?

— Да.

— Е, приятелю, разбрах, че имам само един-единствен шанс. Тогава не бях сигурен дали Ингълторп е престъпникът или не, но ако беше, допуснах, че няма да държи писмото в себе си, а ще го е скрил някъде; ако спечелех симпатията на останалите членове на семейството, навярно щях да предотвратя унищожаването му. Спрямо него вече имаше подозрения и щом оповестях въпроса на всеослушание, аз спечелвах на своя страна десетина любители-детективи, които щяха да го наблюдават неотклонно, а тъй като той щеше да съзнава това, не би прибегнал до унищожаване на документа. По този начин той бе принуден да напусне дома, оставяйки писмото във вазата над камината.

— Но несъмнено мис Хауърд е имала отлични възможности да му помогне.

— Да, но мис Хауърд не е знаела за съществуването на писмото. В съответствие с предварителния им план тя не говореше на Алфред Ингълторп. За пред останалите те бяха смъртни врагове и не са смеели да рискуват с евентуална среща до окончателното осъждане на Джон Кавендиш. Аз, разбира се, наблюдавах мистър Ингълторп, като се надявах, че рано или късно той ще ме заведе до тайника си. Но той беше прекалено умен, за да се остави на случайността. Писмото беше на безопасно място — щом никой не го е потърсил там през първата седмица, вероятността да го открият по-нататък е ставала все по-малка. Ако не беше вашата щастлива забележка, може би никога нямаше да го предадем на правосъдието.

— Сега разбирам. Кога обаче заподозряхте мис Хауърд за пръв път?

— Когато разбрах, че излъга пред журито за писмото, което е получила от мисис Ингълторп.

— Защо? Какво е излъгала?

— Виждали ли сте писмото? Спомняте ли си общия му вид?

— Да, горе-долу.

— Тогава сигурно помните, че мисис Ингълторп пише много отчетливо и че оставя голямо разстояние между думите. Но ако

погледнете датата в горната част на листа, ще забележите, че „17 юли“ доста се отличава в това отношение. Разбирате ли ме?

— Не — признах аз, — не разбирам.

— Значи не виждате, че писмото не е било писано на 17, а на 7 — деня след заминаването на мис Хауърд? Единицата е била написана преди седмицата, за да се получи „17“.

— Но защо?

— Точно това се питах и аз. Защо мис Хауърд ще крие писмото, написано на 17 юли и ще показва вместо него подправеното? Защото не е искала да покаже писмото от 17 юли. И отново — защо? И тогава веднага в мен се роди подозрение. Спомняте си думите ми, че човек трябва да се пази от хора, които не казват истината, нали?

— Но нали все пак — извиках аз — след това ми посочихте две причини, поради които мис Хауърд не е можела да извърши престъплението!

— При това съвсем състоятелни причини — отвърна Поаро. — За дълго време те ми пречеха, докато не видях един важен факт — че тя и Алфред Ингълторп са братовчеди. Не е можела да извърши престъплението сама, но това не и е пречело да бъде съучастница. А другият факт беше онази нейна прекомерна ненавист. Тя е криела съвсем други чувства. Несъмнено между тях е имало някаква интимна връзка, преди той да дойде в Стайлс. Още тогава са били готови с пъкления си план — той да се ожени за тази заможна, но доста глуповата възрастна жена, да я накара да направи завещание, в което му оставя всичките си пари, а след това да постигнат целта си с едно изключително умно замислено престъпление. Ако всичко бе протекло според плана им, вероятно щяха да са напуснали Англия и да заживеят заедно с парите на клетата им жертва. Те са двама много хитри и безскрупулни люде. Докато подозренията са били насочвани към него, тя тихо е подготвяла съвсем различна *denouement*.^[1] Тя пристига от Мидлингъм с всички компрометиращи предмети в себе си. Никой не я подозира в нищо. Никой не ѝ обръща внимание, когато влиза и излиза от къщата. Тя скрива стрихнина и очилата в стаята на Джон. Поставя брадата в таванското помещение. По-късно ще се погрижи те да бъдат открити.

— Не виждам защо се опитаха да хвърлят вината върху Джон — обадох се аз. — Много по-лесно би било да я припишат на Лорънс.

— Да, но това не е станало преднамерено. Всички улики срещу него бяха в резултат на чиста случайност. В действителност това несъмнено много е ядосало нашите двама злосторници.

— Поведението му не беше подобаващо — отбелязах аз замислено.

— Да. Досещате се, разбира се, какво беше в основата на това?

— Не.

— Не разбрахте ли, че той подозираше мадмоазел Синтия в извършване на престъплението?

— Не — извиках аз изненадано. — Невъзможно!

— Ни най-малко. Същата идея ми дойде и на мен. Точно това имах предвид, когато попитах мистър Уелс първия път за завещанието. Съображенията ми бяха свързани с бромидните прахчета, които тя бе приготвила, както и с неподражаемите й превъплъщения в мъже, за които знаехме от Доркас. Фактически срещу нея имаше повече улики, отколкото срещу който и да е друг.

— Но вие се шегувате, Поаро!

— Не. Да ви кажа ли какво накара мосю Лорънс да пребледнее така, когато влезе пръв в стаята на майка си в онази фатална нощ? Защото докато майка му е лежала в леглото си, явно отровена, над рамото ви той видял, че вратата към стаята на мадмоазел Синтия не е залостена.

— Но той заяви, че я е видял със сложено резе! — извиках аз.

— Точно така — сухо отвърна Поаро. — И именно това затвърди подозренията ми, че не е вярно. Той прикриваше мадмоазел Синтия.

— Но защо ще я прикрива?

— Защото е влюбен в нея.

Аз се изсмях.

— А, Поаро, тук грешите! Зная със сигурност, че той съвсем не е влюбен в нея, напротив — той я мрази.

— И кой ви каза това, mon ami?

— Самата Синтия.

— *La pauvre petite!*^[2] И беше ли разтревожена?

— Каза, че изобщо не я е грижа.

— Което означава със сигурност, че я е грижа, при това извънредно много — отбеляза Поаро. — такива са те — *les femmes!*^[3]

— Това, което ми казахте за Лорънс, е голяма изненада за мен — обадох се аз.

— Но защо? Съвсем очевидно е. Нима мосю Лорънс не се вкисва всеки път, когато мадмоазел Синтия разговаря и се смее с брат му? В продълговатата му глава е влязла мисълта, че мадмоазел Синтия е влюбена в мосю Джон. Когато влиза в стаята на майка си и я вижда явно отровена, той предполага, че мадмоазел Синтия знае нещо по въпроса. Това почти го подлудява. Първо той стъпква чашката за кафе с нозе, защото си спомня, че тя се е качила при майка му предната нощ и защото решава, че не бива съдържанието ѝ да се подлага на анализ. От него момент нататък той упорито, но съвсем безполезно поддържа теорията за „смърт от естествени причини“.

— Ами „другата чаша за кафе“?

— Подозирах, че я е скрила мисис Кавендиш, но исках да се уверя. Мосю Лорънс изобщо не се досети какво имам предвид, но след като е размислил, разбира, че ако намери някъде още една чаша за кафе, неговата любима ще бъде извън подозрение. И е бил напълно прав.

— Още едно нещо. Какво е искала да каже мисис Ингълторп с последните си думи?

— Те, разбира се, са били обвинение срещу съпруга ѝ.

— Драги Поаро — казах аз с въздишка. — Струва ми се, че обяснихте всичко. Радвам се, че всичко завърши така благополучно. Дори Джон и жена му се сдобриха.

— Благодарение на мен.

— Как така благодарение на вас?

— Драги приятелю, не разбирате ли, че именно процесът ги събра отново? Че Джон Кавендиш все още обича жена си — в това бях сигурен. Както и в това, че и тя го обича както преди. Само че те се бяха отдалечили един от друг. Всичко тръгнало от някакво недоразумение. Тя се омъжила за него без любов. Той го е знаел. Той, по своему, е чувствителен човек и не би ѝ се натрапил, ако тя не го е искала. И когато той се отдръпва, любовта и се разпалва. Но те и двамата са необикновено горди и именно тази тяхна гордост ги е държала безжалостно на разстояние. Той завързал запознанство с мисис Рейкс, а тя нарочно потърсила приятелството на доктор

Бауърстейн. Помните ли деня, в който арестуваха Джон Кавендиш и в който ме заварихте да обмислям едно сериозно решение?

— Да, разбрах терзанието ви тогава.

— Извинете ме, топ амі, но нищо не сте разбрали. Тогава се опитвах да реша дали веднага да отърва Джон Кавендиш. Можех да го направя, макар това да би затруднило залавянето на истинските престъпници. Те бяха в пълно неведение относно истинското ми становище до последния момент — което отчасти обяснява моя успех.

— Искате да кажете, че сте могли да спасите Джон Кавендиш от явяване пред съда?

— Да, приятелю. Но в крайна сметка взех решение в полза на „щастieto на една жена“. Само голямата опасност, през която преминаха, можеше да събере отново тези две горди души.

Погледнах Поаро с нямо удивление. Каква колосална самонадеяност притежаваше този дребен човечец! Кой друг на този свят, освен Поаро, би се възползувал от процес за убийство, за да върне едно съпружеско щастие!

— Разбирам какво мислите в момента, топ амі — каза Поаро с усмивка. — Единствено Еркюл Поаро може да предприеме подобно нещо! А вие грешите, като ме укорявате. Щастieto на една жена и един мъж е най-великото нещо на света.

Думите му ме върнаха към отминали събития. Спомних си как Мари лежи пребледняла и изтощена на дивана, цялата превърната в слух. Долу се звъни. Поаро отваря вратата и когато среща измъчения ѝ поглед, кимва любезно. „Да, мадам — казва той. — Аз ви го върнах.“ Той застава настрани и докато аз излизам, виждам погледа в очите на Мари Кавендиш, докато Джон Кавендиш я обгръща с ръце.

— Навярно имате право, Поаро — съгласих се аз. — Да, това е най-великото щастие на света.

Изведнъж на вратата се почука и Синтия подаде глава.

— Аз... аз само...

— Влезте — скочих веднага на крака.

— Аз... исках само да ви кажа нещо...

— Да?

Синтия повъртя в ръце едно пискюлче, а после, като възкликна изведнъж: „Мили мои!“ се хвърли към мен и ме целуна, после целуна Поаро и отново изхвърча от стаята.

— Какво, за бога, означава това? — попитах изненадано.

Беше много приятно да те целуне Синтия, но публичността на този жест малко помрачи цялото удоволствие.

— Това означава, че е разбрала, че мосю Лорънс далеч не я мрази, както си е мислела — философски отвърна Поаро.

— Но...

— Ето го и него.

В този момент Лорънс премина покрай вратата.

— Охо! Мосю Лорънс — извика Поаро. — Май трябва да ви поздравим, нали така?

Лорънс се изчерви, а след това се усмихна неловко. Влюбеният мъж не е много приветлива гледка. Синтия обаче грееше цялата.

Аз въздъхнах.

— Какво има, mon ami?

— Нищо — отвърнах жално. — Това са две прекрасни жени!

— И нито една от тях не е ваша? — довърши Поаро вместо мен. — Няма значение. Успокойте се, приятелю. Кой знае, може би отново ще ловуваме заедно, нали? И тогава...

[1] развързка (Бел. прев.) ↑

[2] Бедното момиче! (Бел. прев.) ↑

[3] жените (Бел. прев.) ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.